

Kiadóhivatal:

Budapest, IV. Váci-utca
1. sz. Aigner Lajos
könyvkereskedése.

Előfizetési díj:

Negyedévre . . . 2 frt.
Félévre 4 frt.
Egész évre . . . 8 frt.

Egyes szám 20 kr.

Hirdetések díja: két ha-
sabos petisorsért 25 kr.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ PORZSOLT KÁLMÁN

KIADJA: **AIGNER LAJOS.****Szerkesztőség:**

Budapest, IV. kerület,
Belváros, Borz-utca
9. szám II. em.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Bérmentetlen leveleket
nem fogadunk el.

AZ »ACHILLES« VELOCIPÉD- ÉS CSÓNÁK-EGYLET, AZ »ÁRADI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »BALATON-EGYLET«, A »BEREGSZÁSI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »BUDAPESTI KERÉKPÁR-EGYLET«, A »BUDAPESTI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »BUDAPESTI TORNA-EGYLET«, A »BUDAPESTI VASPARIPA-EGYLET ELŐRE«, A »DEBRECZENI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »DEBRECZENI TORNA-EGYLET«, »ELSŐ MAGYAR VÍVÓ-EGYLET«, AZ »ÉRSEKÚJVÁRI VÍVÓ- ÉS TORNA-EGYESÜLET«, A »FERTŐI CSÓNÁKÁZÓ-TÁRSASÁG«, A »GYŐRI CSÓNÁKÁZÓ-EGYESÜLET«, A »KASSAI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »KOLOZSVÁRI ATHLETIKAI CLUB«, A »KOLOZSVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, »FŐVÁROSI VÍVÓ-CLUB«, A »KÖRMENDI ATHLETIKAI CLUB«, A »KUNSZENTMÁRTONI CSÓNÁKÁZÓ-KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »MAGYAR-ÓVÁRI TORNA- ÉS VÍVÓ-EGYLET«, A »MAGYAR VELOCIPÉD-CLUB«, A »MAROS-VÁSÁRHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »LÉVAI TORNA- ÉS VÍVÓ-EGYLET«, A »MAROS-VÁSÁRHELYI TORNA-EGYLET«, A »NAGY-BÁNYAI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »NAGY-ÉNYEDI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »NAGY-KÁNIZSAI TORNA-EGYLET«, A »NAGY-KÁLLÓI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »NEMZETI HAJÓS-EGYLET«, A »NEPTUN BUDAPESTI EVEZŐS-EGYLET«, AZ »Ó-BEDAI TORNA-EGYLET«, A »PANNONIA CSÓNÁK-EGYLET«, A »PÉCSI ATHLETIKAI CLUB«, A »POZSONYI HAJÓS-EGYLET«, A »POZSONYI TORNA-EGYLET«, A »PRIVIGYEI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »RIMASZOMBATI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SÁTORALJA-ÚJHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SÁLGÓ-TARJÁNI VASPARIPA-SZÖVETKEZET«, A »SELNECZI AKADÉMIAI ATHLETA-CLUB«, A »SOPRONI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SZABADKAI TORNA-EGYLET«, A »SZARVASI KORCSOLYÁZÓ-KÖR«, A »SZE- GEDI CSÓNÁKÁZÓ-EGYLET«, A »SZE- GEDI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SZE- GEDI TORNA-EGYLET«, A »SZÉKELY-ÚDVARHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SZÉKESFEHÉRVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A TEMESVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET S AZ »ÚJVIDÉKI KERÉKPÁR- (BICYCLE-) EGYESÜLET«.

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Négy év.

(A „Herkules“ olvasóihoz.)

Négy esztendő utolsó negyedét nyitjuk meg ezzel a számmal: négy esztendő nagy idő egy magyar szaklap életében s ha tekintetbe vesszük azokat az akadályokat, a melyekkel a „Herkules“-nek fennállása óta küzdenie kellett, úgy valóban a büszkeség egy nemével tekinthetünk a lap eddigi multjára, melyben mindig sikerült az élénk szabott ösvényen előrehaladni: a testedző sport és a testgyakorlati oktatás érdekeit szolgálmi.

Közönséget nevelni Magyarországon a sport-olvasmányoknak, olvasó publikumot teremteni egy testgyakorlati közlőnynek: a legnehezebb feladatok közé tartozik s ha a „Herkules“ e feladatot négy évi fennállása alatt csak részben oldhatta meg — mert teljesen még most sem oldotta meg, — ennek oka nem keresendő a szerkesztők hanyagságában, még kevésbé a lap körül csoportosult munkatársak és barátok lelkesedésének hiányában, hanem inkább a körülmények és viszonyok hatásában, a sport-testületek gyengeségében, általán a testedző sport és testgyakorlatok fejletlen kezdetleges állapotában.

És mindezen, egyszerre megváltoztathatatlan körülmények mellett még küzdenie kellett a „Herkules“-nek bizonyos körökben az ép oly jogtalan mint oktan személyes ellenszenvek titkos

intrigúival és nyílt támadásaival is. Voltak mindig, vannak most is, és bizonyára lesznek ezután is egyének, kik e lap alapítóinak, vezetőinek és támogatóinak önzetlen fáradozásait sem megérteni sem méltányolni nem tudják; de a mint a lap alapításában és fenntartásában senkit sem vezérelt az önzés vagy a személyes hiúság, úgy a kitűzött célra való lelkes törekvésében e lap egyetlen emberét sem fogja elkedvetleníteni vagy visszariasztani.

Küzdeni fogunk ezentúl is a mellett, hogy a józan testedző sportot, a testgyakorlatok minden racionális nemét ismertessük, terjesztjük és megkedveltessük, hogy testgyakorlati oktatásunkat gyakorlatiabbá és egyszersmind nemzetiebbé tegyük, s hogy a sport birodalmából kioldozzunk minden szélhámosságot.

Érezzük annak a körülménynek nyomasztó hatását, hogy a testedző sport mostani elterjedése mellett általában nagyon elsekélyesedett, de a hanyatlásnak ismerjük orvosszereit is. A testgyakorlati egyletek pangásának egyik legelső oka, hogy egyremásra igen sok sport-egylet alakul s a meglevők a testvéries baráti viszony helyett, a minőben a külföldi hasonló célú egyletek egymással élnek, folyton torzsalkodnak egymással és egymás működését nem hogy elősegítene, hanem még megakadályozzák és hátrahozdítják.

A testgyakorló egyleteknek és sport-clubok-

nak abban a dicséretükre egyáltalán nem való testvér-harczában is igyekeztünk mindig megtartani azt a tárgyilagos szempontot, azt az elfogulatlan álláspontot, a melyet a lapunk elé tűzött nagy czél megkövetel.

Midőn tehát a negyedik esztendő utolsó negyedében ismét a magyar közönséghez fordulunk önzetlen munkánkhoz támogatásért, nem érezzük annak szükségét, hogy hangzatos ígéretek tegyünk, hanem egyszerűen hivatkozunk a lap négy évi folyamára s kijelentjük, hogy ezekhez méltó lesz a most megnyílt negyedév is.

PORZSOLT KÁLMÁN.

A tanulók tornaruhája.

Nem lehet az iskolába járó fiúkat kényszeríteni, hogy egyforma ruhában jöjjenek a tornaórára; különben sem levén erre szükség, de kell mégis valami utasítást adni számukra, hogy milyen öltözet a czélszerűbb. Erre nézve a következőket ajánlom tornatanító társaim figyelmébe:

A gyermekeket mindenek előtt figyelmeztetni kell, hogy tornázáskor a kabát levetendő. De sőt én kényszerítem is erre tanítványaimat, nem vállalhatván más-kép felelősséget meg nem hűlésükért. Magától értetődik, hogy így kabát nélkül tornáztatva, az izzadás csekélyebb és a tornateremből távoztva, a felöltözött gyermek nehezebben hül meg.

A tornainget igen jó volna kötelezővé tenni, de miután ezt a mi szegénysorsú tanulóinkkal szemben nem tehetjük, csak figyelmeztetjük őket, hogy milyen vegyenek. A gyermekek persze legjobban szeretik a piros flanel inget és én nem is bánom, ha ilyet vesznek, de megmondom mindig, hogy jobb a gyapju szövött ing, bár ez drágább. A szövött pamut, vagy czérna inget sohasem ajánlom. Az ingek beszerzésére a fiúkat már az év elején figyelmeztetem, hangsúlyozva, hogy éppen nem kötelező a vétel.

A nadrág mindenkor német nadrág legyen. Ezt szükséges megjegyezni, mert vidéki kollegáim nagyon tudják, hogy sok gyermek mily szégyennel huzza fel a pantalonát még a tornaórára is.

A czipő mindenestre jobb a tornázáskor mint a csizma, de biz ezt sem kívánhatjuk sok vidéki iskolában, mint sok helyen a mezítláb tornázókra is hiába parancsolnánk a czipő hordást. Hanem a fővárosi jobbmódú tanulók a tornaórára a gummi talpú vászonzcipőket használhatják.

Ha most már az ember olyan iskolában tanít, hol a gyermekek könnyen költhetnek külön tornaruhára, ott ingnek fehér gyapju inget ajánlok, tisztasága és izzadásgátló tulajdonsága miatt. Nadrágnak sötétkék vitorla vásznat szeretek használni és övnek piros kaszmirt. A czipő fehérvásznú és gummi talpú. Ezen ruhát én

tetszetősnek és egészségtanilag is jónak tapasztaltam. Az ára sem megy összesen 5 forintnál többre.

Ezen egyenruhában a rend- és szabadgyakorlatok valami szép képet nyújtanak. L. M.—s.

A zombori „Sport-Egylet“ ismertetése.

Zombor szeptember 16.

A zombori „Sport-Egylet“ alapszabályai a nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszterium f. évi 46719. sz. a. kelt rendeletével helyben hagyattak; midőn arról a nagy közönséget értesíteném, nem mulaszthatom el annak feladatát és belsejét is röviden megismertetni.

Az egylet feladata leend a sportot minden irányban fejleszteni, versenyeket rendezni és a tagoknak alkalmat nyújtani, hogy magukat a testgyakorlatokban, a vívásban és egyáltalán a sport minden ágában kiképezhessék.

Az egylet tagjai: alapító, pártoló, rendes és tiszteletbeli tagokból állanak.

Az egyletnek tagja lehet minden feddhetlen jellemű férfi, a ki életének 18-ik évét betöltötte és két rendes tag által ajánlatván, a választmány által titkos szavazati útján elfogadtatik.

Oly egyének, a kik az atletikai sportot üzletszerűen gyakorolják, különösen a kik pénzdíjért versenyeznek: nem lehetnek az egylet tagjai.

Az alapító tagok: az egylet céljaira, egyszer és mindenkorra legalább 50 frtot fizetnek készpénzben.

A pártoló tagok: három vagy több évre kötelezik magukat, évenként 5 frtot az egylet pénztárába fizetni.

A rendes tagok kötelezettsége egy évig tart s évi díjul, havi egyenlő előleges részletekben, 12 frtot fizetnek, kivéve az egyetemek polgárait, kik a rendes évdíj felét vagyis 6 frtot fizetnek előleges részletekben, de a közgyűlésen szavazati joggal nem bírnak.

Tiszteletbeli tagokat a választmány előterjesztésére a közgyűlés választ.

Az egylet tisztikara áll: elnök, alelnök, titkár, pénztárnok, szertáros, orvos és ügyész.

A tisztikaron kívül egy 12 tagból álló igazgató választmány és a szükséghez képest kiküldendő bizottságok lesznek hivatva az egylet ügyeit vezetni és illetve ellenőrizni.

Az egyletnek imitt elősorolt feladata és szervezetről, úgy a nagy közönség, mint városunk fiatalsága be fogja látni: mily nagy ürt leend az hivatva Zombor város pesedti társadalmi életében betölteni, mily sok alkalmat nyujtand majd, kellemes és testet edző szórakozással felelősködni, a hasonló egylet hiányában eddig a korcsmák, vendéglők, kávéházak és egyéb a testi egészségre nem hasznos zárt helyiségekben összejövetelre utalt, a szellemi foglalkozástól megfáradt fiatalság idejé.

A szellemi munkában megfáradt lélek a testet öli; a testet is kell tehát fejleszteni, hogy a folyton nagyobb szellemi munkát igénylő korunkban a szellemi képesség a testi erővel arányosan fejlődjék, mert csak egészséges testben lakhat egészséges lélek.

Az egylet feladatául tűzte pedig a testet edzeni, de a mellett nem tévesztendi soha szem elől, hogy úgy a nagy közönségnek mint tagjainak gyakran kellemes és mulatságos szórakozást is szerezzen.

A czélt azonban csak úgy érhetjük el, ha az egylet acuttá válik, ha egy zászló alá tömörülve, a kezdett nehezségeinek leküzdésére a nagy közönség és városunk

fiatalsága vállalva, emez pedig ambiciózus munkássággal és az egylet érdekében való cselekvéssel működnek közre.

Bizva a nagy közönségnek a szép és nemesért való áldozatkészségében, ismerve városunk fiatalságának lelkesességét, nemcsak remélhető, de bizton hihető is, hogy a sok és hosszas vajadás után végre jelen stadiumot elért „Sport-Egylet” megalakulni, hivatásából ki nem vetközve fennállani, virágozni és azon ürt fogja városunkban majd kitölteni, a melyre csakugyan hivatva van.

DEKKER PÁL,
ideiglenes egyleti titkár.

Vidéki sport élet.

Szerkesztő urak diskréciójából maradjon a mi városunk neve a hátérben, mert hisz így még többen magukra vehetik ez elkeseredett szívem diktálta sorokat.

Több már mint két éve, hogy elszakadva a kedves fővárostól itt e tiszta magyar városban, mondjuk Iharosban, telepedtem le. Képzeltetik olvasóim, hogy egy tösgyökeres járdataposónak vajmi sivárnak tűnt fel a vidéki város csendje és hogy mily epekedve tudakozódtam minden szórakozás után. Arról csakhamar értesültem, hogy mind a megyei, mind a városi hivatalokban sok a fiatal intelligens ember, s hogy az érintkezés is eléggé gyakori.

Őszre járt már az idő a városba telepedésemkor és így még a nagy vendéglő kertje volt az öregek és fiatalok délutáni gyűlhelye. Ide mentem megérkeztem első délutánján és leendő hivataltársaimat már itt megismertem. Folyt a kártyázás vagy hat helyen és nagy társaság állta körül a kuglizót is. Mint hajdani athleta az utóbbiakhoz szegődtem és csakhamar barátságos beszélgetésben értesültem jövőendő életem mikénti folyásáról.

Az őszi kuglizás után jön a téli kártyázás, ezután a tavaszi kugli és nyáron a nyári kártyázás, mert a hőségben kuglizni nem lehet. A vadász-idény alatt, kinek puszkaporra telik, mehet nyulászni. Ezen kívül azonban a télen lesz két bál, a tavaszon egy majális. A családos házakhoz is el lehet menni, kinek tisztességes szándékai vannak. Inni azonban bő alkalom nyílik mind a kaszinóban, mind a kártyázó családapáknál.

Most már magam is azt hiszem, hogy felsorolva őszintén mind e multságokat, kevesen lesznek olvasóim közt, kik az én elégedetlenségemnek jogosultságát belátják.

Pedig be kell ismerniök kedves olvasóim, hogy az úzás, a koresolyázás, a vívás, tornázás, labdázás stb. mégis csak kitünő szórakozások a kártyázás mellett is. De mikor ezek felől tudakozódtam, társaim azt felelték, hogy ezekre nem lehet társaságot egybe hozni. Én ezt nem akartam elhinni és még tavál előtt egybe hoztam egy kis társaságot vívásra. Ezen kis társaság azonban a téli balidőben teljesen magamra hagyott. Tavaszszal megpróbáltam a helybeli iskola tornatermében egy tornázó társaság alakítását. Az aláírási íven 68 tag jelentkezett,

de az alakuló ülésre csak 12-en jelentek meg. A társaság nem alakulhatott meg.

A mult év telén ismét kezdettem házalni de haszontalanul, mert az öregebbek a fiatalokhoz utasítottak, az ifjak meg az öregektől várták a kezdeményezést. Elég az hozzá, hogy még mind máig sincs és nem tudom mikor lesz Iharosnak valamelyes sport-egylete.

E szomorú tényt előttem mi sem tudja menteni, sőt még sok oly körülmény tűnt előttem e házalásnál fel, melyek nagyon sokáig reménytelemné teszik a jövőt. Az volt ugyanis a sport-egylet megalakulásánál az első kérdés, hogy a zsidó bankhivatalnokok, kereskedő segítők és önálló iparosok beléphetnek-e a körbe. És e kérdésre az urak kivétel nélkül nemmel feleltek. Ezáltal természetesen szárnyaszegetett az egész működésnek, mert épen az említett ifjak között találkozott volna a legtöbb lelkes működő tag.

Igy hát az antisemitismus és a gentrigóg volt a megakadályozója egy valóban szükséges mozgalomnak.

Fel kell azonban említenem, hogy a koresolyázás minden valószínűség szerint ez évben üzhető lesz nálunk is, de csak is egy vállalkozó élelmességéből, mert még ilyen ugyancsak szellős téren sem akarnak a mi uraink és úrnőink a közönséges emberekkel egyletet alkotni.

Azt hiszem, hogy ezen magyar góg nemcsak a sportnak, de egész nemzeti erősödésünknek gátat vet, és hogy épen a sportnak kellene azon térnek lenni, hol a különböző társadalmi rétegek érintkeznek. Hanem bizony erre még nem elég fejlett a magyar társadalom.

Veritas.

Új testgyakorló egylet a fővárosban.

Az egyetem rektori székén nem rég elhangzott lelkesítő szavak szokatlan mértékben fölélesztették a fővárosi fiatalság kedvét a testedző kedvtelések, de különösen a vívás iránt. Fodor tanár, a ki a test nemes irányú fejlesztését először hangoztatta lelkesítő és okos szavakban, meg lehet elégedve a hatással.

Tegnap ismét egy új ifjúsági club alakult meg „Budapesti Sport-Club” cím alatt a fővárosban. A club, minden korábbinál jelentékenyebbnek ígérkezik s a mi fölötte örvendetes, az egyetemi hallgatók kebeléből indult ki, a kik mintegy százan összeállottak annak megalakítása végett.

Célja a clubnak a testedzés fejlesztése, tornázás és vívás által. Beléphet — úgy mondják az alapszabályok — minden tudományosan képzett intelligens úri ember, a ki erkölcsi szempontból kifogás alá nem esik.

A közgyűlésen, — melyet Fodor Károly Mária-Valeria-utczabeli vívótermében tartottak — dr. Kenedi Géza, mint újonnan megválasztott tiszteletbeli elnök elnökölt.

A tiszteletbeli elnökséget, — mondá — melyet felajánlottak számára, csakugyan megtiszteltetésnek veszi, mert szereti az ifjúságot és melegen rokonszenvez annak törekvéseivel. A vívást a legnemesebb sportnak tartja, csak azért is, mert emeli az ember fizikai és morális önértékét. A krakélérek ellen pedig nincs jobb orvosság a fegyvernél. „Csak a kard az, a mi a kardot hüvelybe kényszeríti.

A tetszéssel fogadott beszéd után az alakulási munkálatok mentek végbe.

Igen jó jelnek vehető, hogy az egybegyültek keveset beszéltek. A titkári jelentés, alapszabályok elfogadása, minden vita nélkül történt.

A club különben nagyrészt ismertebb vívókból áll. Lesz a clubnak állandó becsületbirósága is, melynek tagjai gyanánt három tartalékos tisztet és három országgyűlési képviselőt kérnek fel.

A rendes tagokat hetenként háromszor oktatják a vívás művészetére.

Az új clubnak már október 1-jétől állandó helyisége lesz az Eszterházy-utca 8. sz. házában, a hol két terem a nap minden órájában rendelkezésre áll megfelelő vívőkészlettel és kisebb torna-eszközökkel. Ezzel a kör választmánya azt akarja elérni, hogy a club tagjai bármikor egészséges „bumlizáshoz“ jussanak s testi erejüket folyton megőrizhessék és fölfrissítsék. Ezenkívül természetesen rendes tanórák is lesznek.

Az egyesület tagjai okt. hó 2-ikán este tartják ismerkedési és megnyitó estélyüket.

*

A club tisztikara a következőképen alakult meg: elnök Grauer Vilmos; alelnökök Stancsics Árpád és Ormay Árpád; titkár Band Lajos; jegyzők Onody Marcsi és Rákossy Gyula; pénztáros Fleischl Károly; ellenőrök Gebhardt Sándor és Clement Pál; háznagy Brünauer Ferencz; szertáros Dékány Lajos; cluborvos dr. Glass Izidor. Vívótanárnak Fodor Károly.

P. H.

Athléta versenyek Erdélyben.

A „Kolosvári Athletikai Club“ VI. nyilvános viadala okt. 2-án a „Marosvásárhelyi torna-egylet“ kertjében tartatik meg, a következő program szerint.

Versenybiróság: elnök: báró Jósika Lajos; alelnök: ifj. báró Szentkereszty Zsigmond; bírák: Fekete Gábor, Halász Gábor, Amberboy A. József, Hétzey Lajos, Gunesch Gusztáv, Mikó Miklós, Girsík János, Kővári Mihály; igazlato: dr. Baintner Hugó; Jegyző: Kuszkó István; időmérők: Csontos Olivér, gr. Lázár Árpád, Lucán Aladár; Térmérő: Dósa László; Indítók: Albert Károly, Jakab Rudolf; Orvosok: Agyagási Károly dr., Engel Imre dr., Kozma Jenő dr., Marosi Kálmán dr. pályarendezők: Halmágyi Viktor, Chevassus Ferencz; rendfentartók: Balla Gyula, dr. Fabiny Ferencz, Vitélyos Samu, Ziegler Emil.

I. Sikverseny.

100 yard (91.44 m.) Tiszteletdíj s minden 11 mp. alatt beérkezőnek bronzérem.

1. Baezonyi Kálmán, piros sapka, piros test, piros öv.
2. Balogh Vendel, fehér sapka, fehér-piros test, piros öv.
3. Csiky Béla, fehér sapka, fehér-piros test, piros öv.
4. Eperjessy Béla, fehér sapka, fehér test, fehér öv.
5. Fekete Béla, szürke sapka, fehér-piros test, piros öv.
6. Gáll Simon, fehér-piros sapka, fehér-piros test, piros öv, piros vállszalag.
7. Grosz Viktor, piros-kék sapka, fehér-kék test, piros öv.
8. Kolosváry János, fehér-piros sapka, fehér-piros test, piros öv.

9. Illing Sándor, fehér-piros sapka, fehér-piros test, piros öv, fekete vállszalag.

10. Simó János, szürke sapka, fehér-piros test, piros öv.

II. Súlydobás.

A győző, ha a club tagja, bronzéremet, ha a clubhoz nem tartozó műkedvelő, tiszteletdíjat nyer. Műkedvelők a helyszínén 1 fit tét lefizetése mellett jelentkezhetnek.

1. Albert Károly, szürke sapka, piros-fehér test, piros öv.

2. Donogány Zakariás, piros-fehér sapka, piros-fehér test, piros öv.

3. Körössy József, fehér sapka, piros-fehér test, kék öv.

III. Bajnoki távolugrás.

Első vetélkedés a „Bajnok“ címért, második vetélkedés a herceg Lobkowitz díjért. A legjobb ugró Lobkowitz herceg díját és a Club tiszteletdíját nyeri; ha pedig legalább 570 cm-ért ér el, ezenfelül emlékéremet kap és bajnokjelöltté lesz. 538 cmtr átugrása ezüstéremmel, 507 cmtr átugrása pedig bronzéremmel díjaztatik. A Lobkowitz herceg díja, ha nem a védő nyeri, a győző részéről a legközelebbi vetélkedésben megvédendő.

1. Védő Illing Sándor, fehér-piros sapka, fehér-piros test, piros öv, fekete vállszalag.

2. Albert Károly, szürke sapka, fehér-piros test, piros öv, piros-kék vállszalag.

3. Balogh Vendel, fehér sapka, fehér-piros test, piros öv.

4. Donogány Zakariás, fehér-piros sapka, fehér-piros test, piros öv.

5. Eperjessy Béla, fehér sapka, fehér test, piros öv.

6. Fekete Béla, szürke sapka, fehér-piros test, piros öv.

7. Gáll Simon, fehér-piros sapka, fehér-piros test, piros öv, piros vállszalag.

8. Grosz Viktor, kék-piros sapka, fehér-kék test, piros öv.

9. Kanell Jenő, fehér sapka, fehér-piros test, piros öv, kék-piros vállszalag.

10. Kolosváry János, fehér-piros sapka, fehér-piros test, piros öv.

11. Retteghy Kálmán, fehér-kék sapka, fehér-kék test, piros öv.

12. Simó János, szürke sapka, piros-fehér test, piros öv.

IV. Akadály-verseny.

150 yard (137 méter). Három akadály; két 86 cm. magas fal, egy 320 cm. széles árok. Első díj ezüstérem, második bronzérem.

1. Balogh Vendel, fehér sapka, fehér-piros test, piros öv, kék-piros vállszalag.

2. Borbély György, bajnok, fehér-piros sapka, fehér-piros test, kék öv.

3. Csiky Béla, fehér sapka, fehér-piros test, piros öv.

4. Elekes István, szürke-kék sapka, szürke-kék test, kék öv.

5. Eperjessy Béla, fehér sapka, fehér test, fehér öv.

6. Kolosváry János, fehér-piros sapka, fehér-piros test, piros öv.

7. Körössy József, fehér-piros sapka, fehér-piros test, piros öv, kék-piros vállszalag.

8. Grosz Viktor, kék-piros sapka, fehér-kék test, piros öv.

9. Illing Sándor, fehér-piros sapka, fehér-piros test, piros öv, fekete vállszalag.

10. Sándor Péter, sűrke sapka, fehér-piros test, piros öv.

11. Simó János. sűrke sapka, fehér-piros test, piros öv, kék-piros vállszalag.

V. Növendékek versenye.

200 yard (182,88 m.) Az első és második beérkezőnek tiszteletdíj. Versenyezhetnek marosvásárhelyi középiskolai tanulók. Jelentkezés a helyszínén Chevassus Ferencz tornatanárnál.

VI. Birkózás.

Díj: bronzérem.

1. Borbély György, bajnok, fehér-piros test, piros öv.

2. Körössy József, fehér-piros test, fehér öv.

VII. Magas ugrás rúddal.

Tiszteletdíj. Minden 280 cm. ugrónak ezüst-érem, minden 250 cm. ugrónak bronz-érem.

1. Albert Károly, sűrke sapka, fehér-piros test, piros öv, kék-piros vállszalag.

2. Fekete Béla, sűrke-kék sapka, sűrke-kék test, kék öv.

3. Fekete Béla, sűrke sapka, fehér-piros test, piros öv.

4. Gáll Simon, fehér-piros sapka, fehér-piros test, piros öv, piros vállszalag.

5. Kanell Jenő, fehér sapka, fehér-piros test, piros öv.

6. Kiss Ferencz, fehér-piros sapka, fehér-piros test, piros öv.

7. Sándor Péter, sűrke sapka, fehér-piros test, piros öv.

VIII. Síkverseny.

1 ang. mfd. (1609 méter) a club bajnokának 30 méterrel több (handicap). Első díj ezüst-érem, második díj, ha négyen indulnak, bronz-érem.

1. Bacsonyi Kálmán, piros sapka, piros test, piros öv.

2. Borbély György, bajnok, fehér-piros sapka, fehér-piros test, kék öv.

3. Kanell Jenő, fehér sapka, fehér-piros test, piros öv.

4. Kiss Ferencz, fehér-piros sapka, fehér-piros test, piros-kék vállszalag.

5. Kolosváry János, fehér-piros sapka, fehér-piros test, piros öv.

IX. Vigasz verseny. Futás sík pályán. Tiszteletdíj. Versenyezhetnek, a kik első díjat nem nyertek.

X. Torna szabad gyakorlatok. Résztvesznek marosvásárhelyi középiskolai növendékek Chevassus Ferencz tornatanár vezetése alatt.

XI. Korlát, nyújtó és kerékpár gyakorlatok szünetek közben, résztvehet minden műkedvelő.

KUSZKÓ ISTVÁN, titkár.

A pécsi atletikai club I. házi versenye.

F. évi szept. 15-én tartotta a „P. A. C.” az első házi versenyét nagyszámú és díszes közönség jelenlétében. Vártuk a clubtól ezen nyilvános fellépését annyival is inkább, mert figyelmünket már megalakulása óta magára vonta és rohamos fejlődését nagy érdekléssel követtük.

Nem célunk a versenyt kritika tárgyává tenni, mert jól tudjuk, hogy a clubnak a kezdet nehézségeivel kellett küzdeni, de nem lehet észrevétel nélkül hagynunk egyes körülményeket azért, hogy jövőben hasznára váljanak a clubnak, ha ugyan figyelembe venné e megjegyzéseket.

Jól lehet a propozíciók enyhe voltánál fogva és a verseny magán jellege miatt az idén rendezett ünnepély sport szempontból nem teljesen értékelhető, mégis szükséges lett volna, ha a nevezők több traininggel léptek volna ki, mert azon gyengeségek nagy része, melyek a verseny homályos oldalát képezik, jó részben onnan származik, hogy a versenyzők nagyon kevés vagy éppen semmi idomításban sem részesültek.

A másik kedvezőtlen jelenség volt a nevezők csekély száma; hajlandók vagyunk ezt nem annyira a közönyösségnek mint inkább a szokatlanság érzetével összekötött tartózkodásnak tulajdonítani.

A harmadik lényeges hiba, a mit nem hagyhatunk szó nélkül az, hogy a versenyzők nem voltak kellő rendben a verseny tartama alatt úgy annyira, hogy az egyes csapatok felállítása miatt igen hosszassá vált. A versenyzőknek a verseny tartama alatt a számukra kijelölt helyen kell maradniuk.

A mi pedig az egyes rekordokat illeti, örömmel konstatáljuk, hogy voltak köztük olyanok, melyek bármely versenyen is számot tehetnek és ez azt bizonyítja, hogy a pécsi athl. club tagjai közt oly erők vannak, kik szabályszerű training mellett bátran kiállhatnak minden versenytérre.

A verseny lefolyása a következő volt:

I. Síkfutás. 100 m. Bodó Aladár 12 mperecczel első, Schmidt János 13 mperecczel második; 6 versenytárrsal szemben, döntő futamban.

II. Gátfutás. 100 m. 6 gáttal 85 cm. magasságban, első dr. Egry Béla 18 mp., második Schmidt János 20 mp., 6 versenytársukkal szemben döntő futamban.

III. Magas ugrás. Ott Béla 145 cm. ugrásával, Reeh Dezső 140 cm., Bodó Aladár 135 cm., dr. Egry Béla 140 cm. és Kellauer Gábor 140 cm. ellen.

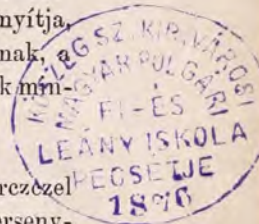
IV. Távol ugrás. Ott Béla 557 cm. ugrásával, Reeh Dezső 520 cm., Bodó Aladár 500 cm. ugrása ellen.

V. Súlydobás, melyben Kellauer Gábor 8 klgmos súlylyal 10-86 cm. magas táv dobásával.

VI. Gerelydobás, melyben Perczel Béla,

VII. Súlyemelés, melyben Ott Béla 48 klg. súly emelésével nyerték el a club által felajánlott emléktárgyakat.

A síkfutás és távol ugrás érdemlik meg leginkább az elismerést, mert ezen rekordok sport szempontból is becsesek birnak annyival is inkább, mert a legjobb angol futamok 100 yardra 9-10-11 mp. A távol ugrás pedig a bajnoki ugrás mértékét is megütheti. A többi versenynemeknél a jobb eredmények hiánya abban leli magyarázatát, hogy a versenyzők kevesen lévén, majdnem minden versenyző minden számra nevezett s ennek az lett a következménye, hogy a training nélküli izmok

a későbbi versenyeknél kifáradtak. Mindazáltal legérdekesebb pont volt a gátfutás; a versenyzők mind igen szép precizitással keltek át a gátakon s csak az igen erős végroham döntötte el a győzelmet. Szóval azt láttuk, hogy a pécsi athl. clubban van anyag és tehetség, mely idomítva idővel a sportvilág figyelmét magára vonhatja, az atletikának ez a foglalatja: idomítás és a helyes idomításnak érvényesítése a versenyeken; a versenyek ugyanis az idomított erőknél megmérői.

Egy sportbarát.

Sport-tárca Londonból.

(Vége.)

A négy öszvér által vont Deadwood-coach nagy stage-coach, egy ódon postakocsi, belül ki van világítva és két utazó ül benne. Az öszvérek vígan ügetnek, az utazók pedig álomba merültek, midők a fák és bokrok közül nagy vigyázattal előbújnak lóháton a sioux-indiánok s hátulról körülveszik a kocsit. Az utazók fölriadva, fegyverükhöz kapnak s kétségbeesett harc kezdődik a sebesen ügető kocsi belsejéből az utánuk száguldó indiánokkal. Midőn legnagyobb a veszély, egyszerre ott terem Buffalo Bill embereivel s szétugrasztja a támadókat és megmenti a kocsit. Ez annyiban eltér a valóságtól, hogy ott legtöbb az életét veszti, különben a Deawood-coach megtámadásai valódi tények: itt pedig mikor vége van a lövöldözésnek, a fegyverek tüze nem talált senkit és tovább folytatják az előadást.

Buffalo Bill épen olyan jó lövő, mint a milyen kitűnő lovas s mikor „Old Charlie“-ján megjelen, puskájával vállán, ló és lovas olyan tökéletes harmóniában állnak egymással és oly képet állítanak a néző elé, milyent sem a költő tolla, sem a művész ecete nem festett soha. Angol nagyurak, kiváló sportsman-ek, katonatisztek, kik megfordultak a Wild-West-ben, tapsolnak neki és indiánus ellenségei pedig bámulattal ismerik el fölényét ezen a téren is. W. Cody sohasem hibáz el semmit, bármily nemével a fegyvernek. Derringer, Colt, Carbine, Blunderhuss, vagy Rife neki mind egy; legyen a cél ember, fehér vagy rézbőrű, legyen állat: nyúl, antilope, szarvas, medve vagy buffalo, azonnal elejti s az amerikai czirkuszban azt mutatja be, hogy mint tud a legsebebb paceben lovagolva lelőni a levegőbe feldobott tárgyakat. Az előtte lovagoló ember dobja fel s ő száguldó lováról mindent eltalál, miközben kétszer körül lovagolta így a nagy czirkuszt. Egyet sem hibáz el s a közönség lelkesedése nem ismer határt. Utolsó szám a buffaló-vadászat. Vagy harmincz darab buffalót eresztenek be, melyek vadon rohannak W. Cody-nak és indiánusainak. Borzasztó üldözés és lövöldözés folyik s a közönség visszafojtott lélegzettel kíséri a tusát ember és állat, fegyver és nyers erő közt, mely érdekes képet nyújt a wild-westi híres bölény-vadászatokról. Ezzel bevégeződik az előadás. Buffalo Billt tapsolják és ünneplik. Herczegekkel ebédel, lordokkal villásreggeliz s annyira igénybe van véve, hogy néha kénytelen így válaszolni a meghívásokra: „Hon. W. Cody tiszteletét küldi X. herczegnek és nagy sajnálatát fejezi ki, hogy lekötelező meghívásának eleget nem tehet; de ugyanaz nap a walesi herczeg ő fenségénél ebédel.“

Ő most London legkapósabb, legtapsoltabb embere.

F. L.

Különfélék.

Azon t. olvasóinkat, kik még előfizetésüket nem küldötték be, tisztelettel kérjük az előfizetési ár (negyedévre 2 firt) sürgős beküldésére, hogy a lap expedálásában semmi fennakadás se álljon be.

Mutatványszámokkal szívesen szolgálunk

Elmaradt példányok reclamatiója a szerkesztőséghez (Borz-utca 9. sz. II. emelet) intézendő.

A kolozsvári atletikai club és az önkéntes tüzoltó-egylet. Az önkéntes tüzoltó-egyletbe a múlt őszszel tömegesen léptek be a „K. A. C.“-ból, e jöhrű testgyakorló egyletből clubtagok, a testgyakorlatok által edzett és idomított fizikai erejüket humanus célok érdekében is értékesíteni ohajtván. Ma már úgy a parancsnokság valamint a választmányának a tagjai nagyobbreszt clubtagok s a különböző osztályokban is szép számmal vannak a clubból. Az egyes osztályok által tisztessékké a következő tagok választattak meg: a) a mászó-osztályhoz szakaszvezetőkké: Barkovszky Alajos, Geese Lajos és Nedorost Ferencz; őrzetőkké: Marosi István, Miklósy János, Torday Pál; b) a szivattyús-osztályhoz szakaszvezetőkké: Szabó József, Gy. Sipos Károly, Péchy Ferencz; őrzetőkké: Vajda Imre, Wieder József, Kiss Ferencz; c) a vízszertő-osztályokhoz szakaszvezetővé: Medgyesy János; őrzetővé: Kisfaludy Lajos; d) a rendfentartó-osztályhoz szakaszvezetőkké: Philippi Gyula, Csiszár Gyula; őrzetőkké: Jevocer Károly és gr. Lázár István. A megválasztott tisztetek az illető osztály előtt osztály-parancsnokuk kezeibe tették le a fogadalmat.

BRÖMER-ELMERHAUSEN és TÁRSA KERÉKPÁR-RAKTÁRA

BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 36. sz.

„Hillmann, Herbert és Cooper“

Coventry-i (Angolország)

világhírű gyárának
vezér-képviselősege.

Valamennyi újdonságok, bőröndök, nyergék, lámpák, csengők, sipok, stb-ben raktáron vannak.

Angol-kerékpározó iskola a házban.

(Képes árjegyzék bérmentve küldetik.)

Tartalom: Négy év. Porzolt Kálmántól. — A tanulók tornaruhája. I. M.-s-tól. — A zombori „Sport-Egylet“ ismeretése. Dekker Páltól. — Vidéki sportélet. — Új testgyakorló egylet a fővárosban. P. H.-tól. — Athleta versenyek Erdélyben. Kuzskó Istvántól. — A pécsi atletikai club I. házi versenye. — Sport-tárca Londonból. (Vége.) F. L.-tól. — Különfélék. — Pinczéből palotába. (Vége.) — Az oceánon át. — A véres árny.

Pinczéből palotába.

(Vége.)

Volt kocsija, voltak lovai, inasai, bankárjai és grófjai.

Selyem ruhákban járt, multságokat adott, de ezeken a férfiak — nejeik nélkül jelentek meg.

Szóval rohamosan haladt azon az úton előre, mely a tivornyákon keresztül — a kórházba vezet.

Multságainak vagy jobban mondva tivornyáinak hire messze elterjedt.

Még abban a megtiszteltetésben is részesült, hogy a lapok pikáns apróságokat irtak róla.

Ő persze azt hitte, hogy ez dicsőség s büszke volt arra, a miért pirulnia kellett volna.

De nem úgy nevelték, hogy pirulni megtanult volna.

Aztán az ember semmit sem tanul meg könnyebben mint azt, hogy miként lehet állat.

A szép Olga — mert azt a nevet adták neki a bűn keresztelődjén, valóban úgy élt, mint egy öntudatlan szép — állat.

Sokan gyönyörködtek benne s neki ez nyújtott gyönyörűséget.

Selyem ruhában pompázott, de mégis boldogtalan volt, mert már nem tudta, mi az erény?...

Az oceánon át.

Az „Excelsior“ fedélzetén ismerkedett meg Yackson Tamás a szép és gazdag Patterson Marival. Az „Excelsior“ tudvalevőleg Liverpool és New-York között közlekedik, azaz csak közlekedett, mert a múlt évben hajótörést szenvedett s roncsai most valahol a tenger fenekén ingyen kvártélyul szolgálnak a tengeri pókoknak és a polypoknak.

A végzetes hajótörés természetesen épen akkor érte az „Excelsior“-t, mikor fedélzetén utaztak Tamás és Mari; hiszen másképp utazásuk nem is lett volna érdekes s másképp nem is kerültek volna talán össze amugy igazán.

Mari egy New-Yorkban meghalt nagybátyja utáni örökségét ment fölvenni; — no ez elég kellemes utazás. Tamás pedig a hitelezői elől szökött meg; — s ez sem utolsó dolog.

Az is természetes, hogy Tamás udvarolt a hajón a szép Marinak, — már csak úgy megszokásból, mert komolyan reménykedni egy pillanatra sem jutott eszébe. De hát édes istenem, a hajón élni napokig iszonyú unalmas dolog; csak azok a regényírók tudják isteníteni a sík tenger bájait, kik sohse voltak tengeren; — olyan unalmas az kérem, mint az üres asztal, a melyről hiányzanak az ételek és italok heglánczai.

Mari és Tamás az unalomtól bizonyosan egymásba is szerettek volna, ha közbe nem jön a — hajótörés.

Hajótörést — megvallom — sohse láttam, azért hát nem is írom azt le; a ki látott már, az úgy is tudja milyen, a ki pedig nem látott, az ép úgy elképzeli, mint én magam.

Elég az hozzá, hogy „Excelsior“ tisztességes hajótörést szenvedett, sőt egész terjedelmében el is süllyedt.

A katasztrófa pillanatában mindenki igyekezett megmenteni értékes tárgyait, s nagy csomagokat czipeltek a mentő csónakokba.

Yackson Tamás telerakta a zsebeit — étellel és itallal; ő már tudta, hogy a tengeren egy karaj kenyér

s egy korty iható édes víz többet ér a föld legnagyobb gyémántjánál.

És nagyon okosan cselekedett, mert az inség napjai a kis mentő-csónakon, melyre az utasok egy része menekült, hamar beköszöntöttek.

Az éhség és szomjúság kezdte gyötreni a bárka szerencsétleneit, kik számra alig voltak huszan, de így is képviselték a társadalom legkülönbözőbb osztályait.

Hanem a hajótöröttek közt nincs társadalmi rangkülönbség, a vihar egyformán megszakgatja mindeniknek öltönyét, a tenger mindeniknek arcába fröcscenti tajtékos habját, a hideg szél egyformán megdideregteti valamennyit, és az éhség gyötrelme egyenlően fáj mind egyiknek.

Patterson Mari és Yackson Tamás azonban még mindig nem érezték az éhség gyötrelmét, midőn már a többiek naponkint csak egy parányi kétszersültet kaptak eledelül: éjjelenkint Tamás elővette a zsebeibe rejtett étkeket s a bárka orrában összekuporodva Marival csendesen titokban — ettek.

Sajátságos költői helyzet: egy szép s művelt fiatal leány és egy csinos előkelő fiatal ember összerongyolt ruhában, félmeztelen egymás mellé kuporodnak a bárka orrában, a férfi közelebb vonja magához a leányt, a lány nem szabadkozik, sőt fejét bágyadtan a férfi vállára hajtja, a férfi a lány füléhez hajol, mintha szerelmes szót akarna suttogni; — de nem szerelmeskednek, nem csokolóznak, — nem! — ők — esznek!

A férfi a lány ajkához viszi a falatokat, melyeket ez mohón nyel le; aztán isznak közös üvegből; és midőn az étkezésnek vége, a lány odahajtja fejét a férfi keblére, kis kezeit eldugja a férfi öltönyének redőibe, a férfi pedig betakarja ruhája foszlányaival, meg a karjaival, — hogy meg ne fázzék!

Hanem aztán bekövetkezett az az idő is, mikor minden étel és ital elfogyott s beköszöntött az éhség a legszörnyűbb alakjában.

A törekeny bárka már három hete ott libegett a sík tenger hullámain; köröskörül az éggel ölelkezett a tenger és sehoh se tünt föl a láthatáron egyetlen vitorla vagy a szárazföld egyetlen sziklája sem.

Az éhség kiült az arcokra; a bárkában nem ültek többé emberek, hanem éhező farkasok, melyek bármely pillanatban egymást fölfalni készek.

A hajótöröttek katasztrófája mindig egyforma, hogy szinte kaptafája van már: mikor az utolsó falatot is rég elköltötték, — megeszik egymást, mikor már az utolsó korty itálnak is vége, egymás vérért szürcsölik. Az éhséggel való legvégső küzdelemben a civilizált ember is viztér ősi természetéhez, s lesz vérszopó és húsevő vadállat.

A tengerpartok lakói sok borzalmas történetet tudnak regélni az — emberevő tengerészekről.

Hanem a tengeri vadállatok a vandalizmusban is hódolnak a köztársasági eszméknek: egyenlőség a jel-szavuk; nem válogatják ki a leggazdagabbat vagy talán a legkövérebbet, hanem sorsot húz valamennyi s a kire a halál jut, az föltálatja magát kedves utitársainak.

Mari iszonyodva tiltakozott e vadállatiság ellen, de mit sem használt, a sorsolás alól nem vonhatta ki magát.

Tamás is közbevetette magát, hogy legalább Marit ne vegyék be, de a vérszomjas farkasok mit sem hallgattak rá: egyenlőség!

A sors Marit jelölte ki a megölelésre!

A szép lány kétségbeesett sikoltással futott a hajó orrához s ott összeroskadt.

A bárka parancsnoka — az „Excelsior” fűtője — fölemelt egy hatalmas szekerczét s közeledett a lányhoz. Mindenki meredt szemekkel s lihegő ajakkal fordult a még eleven emberhús felé, mely pár pillanat múlva el fogja oltani iszonyú gyötrelmeiket.

E pillanatban Tamás hirtelen oda ugrott a lány elé s visszalökte a parancsnokot.

Egy farkas-csorda ordítása volt erre a felelet s egyszerre öten is akartak a férfira rohanni, ki eledelük-től akarja őket megfosztani.

Tamás azonnal belátta, hogy mindketten veszve vannak, ha harcra hívja föl az éhezöket; elkezdett azon a hangon beszélgetni, a mit a szárazföldön akasztófa-humornak neveznek.

— Ostobák! nem látjátok, hogy milyen sovány eledel a Miss; hizlaljuk meg előbb egy kicsit!

— Ne komédiázzunk, — ordított a fűtő, — éhesek vagyunk; ha szereted a leányasszonyt, hát jól van, kiválaszthatod magadnak a kedvesebb falatokat, de a többi a miénk.

— Nem úgy. Alkudjunk meg. Én kövérebb vagyok. Mari odakúszott a férfi elé.

— Nem, Tamás, azt nem engedem. Őljetek meg engem.

Tamás gyöngéden eltávolította a lányt.

— Megölni? Ah dehogy! hiszen nem vadállatokkal van dolgunk, hanem tisztességes kereskedőkkel, kik emberhúst vesznek, mint Schylock, a velencei kalmár. Alkudjunk hát. Ha ti megöltök akár engem, akár a Misst, megfognátok terhelni a gyomrotokat, mert egyszerre sokat esztek s megbetegedtek; a mi pedig megmarad a húsból, az megromlik és holnapután megint egy emberre kerül a sor. Hanem mondok én valamit; vágjátok le ma az egyik karomat, az elég lesz mára s én életben maradok holnapig; holnap aztán ehettek tovább, nem lesz büdös a húsom . . .

És Shylock utódai rá álltak az alkura, a fényes, éles szekercze egyet villant a légben s egy izmos férfikar hullott a farkasok közé . . .

A félkezű Tamás nagyon sokára nyerte vissza eszméletét, melyet megcsókoltatásakor vesztett el.

Midőn szemét kinyitotta, egy szép szempárral találkozott tekintete: Mari állott ágya mellett.

— Hol vagyok? — kérdezte halk hangon.

— A „Washington” fedélzetén.

— Tehát megmentve?!

— Igen, még idején megmentett a „Washington” kapitánya bennünket; — szólalt Mari közel hajolva a beteghez. — Ha csak egy napot késik, most a tenger fenekén vagyunk mind a ketten; mert ha még egyszer hozzá akartak volna nyulni a vadállatok, karjaimba vettelek volna s veled együtt a habokba temetkeztem volna . . . De most ne kérdezz többet, mert az orvos megtiltotta.

És hogy a beteg ne szólhasson, a szép leány a férfi ajkait lezárta egy — csókkal.

Ez volt az első csók, — de nem az utolsó.

A véres árny.

— Megtiltom önnek, hogy férjemről ily hangon beszéljen.

— Az istenért! bájos Elza; még csakugyan elhíszem, hogy komolyan haragszik, ha úgy összehuzza szemöldjeit.

— És talán nem volna rá okom?

— Ugyan miért, hogy felnyitom szemecskéit és férjét a maga unalmas valóságában bemutatom.

— Ön férjemnek csak az árnyoldalait akarja ismerni.

Hát tehetek én róla, hogy nincsenek „fényes oldalai”?

— De uram, ez már mégis sok! férjemről így beszélni!

— Hát talán jobban tetszenék nagysádnak, ha az aljas házi barátok szokott modorát követném én is s férje legjobb barátjának, sőt bámulojának mutatva magamat, igyekezném őt minden áron megcsalni — nagysáddal? Nem őszintébb az én fellépésem?

— No, őszintének talán nagyon is őszinte.

— Olyan okos asszonynyal, mint a szép Elza, más-ként nem tehettem, hiszen bármiképp takargattam volna, ugyanis kitalálja czéломot.

— Micsoda? Czélját? Hát Vértes Ernő úrnak czélja is van? Ugyan mondja csak, mi a czélja?

— Egyelőre csak annyi, hogy Kőszeghy Elza ő nagysága által holnap estére meghivassam magamat vacsorára.

— Ah, mily ügyes!

— Talán azt gondolja nagysád, hogy elérhetetlen czélt tűztem ki magam elé.

— Meglehet.

— Pedig engem még nem tanítottak meg a nők a lemondásra.

— Ezért az önhitt nyilatkozatáért csakugyan megérdemli, hogy ne érje czélját.

— No — de ha szépen kérem.

— Mit gondol, hiszen a férjemnek gyűlése lesz, vacsorára tehát nem lesz itthon.

— Épen azért.

— Maga igazán kezd szemtelen lenni.

— Talán fél?

— Magától? No még csak az kellene! Már most csak azért is jöjjön el holnap.

— Sietek megköszönni, nehogy még visszavonja.

— De vissza is vonom, ha holnap is olyan unalmas tárgyról fecseg, mint ma.

— Jól van, ígérem, hogy a férjéről egy szót sem fogok szólni.

— Javíthatatlan!

Ez utolsó szót már csak a küszöbről mondotta.

Vértes hosszan kezet csókolt Elzának, aztán le-sietett a lépcsőn.

— Elza még egyszer utána kiáltott:

— Mit rendeljek holnapra?

— Bármit, csak kaviár legyen közte.

Mikor Elza egyedül maradt, megállott a tükör előtt, végig mérte gyönyörű termetét s aztán felsóhajtott:

— Már egy hete nem csókolt meg . . .

Ledőlt a kanapéra s kerekded tagjait végig nyújtóztatva, szeméit félig lehunyva mintegy félálomban újra elsóhajtotta: már egy hete . . .

Másnap Kőszeghy László professor úr későn jött haza, de mégis korán.

Feleségénél nem akart alkalmatlankodni, midőn azonban ajtaja előtt elment, beszédet hallott onnan, önkénytelenül is megállt.

— Ah, mit tett ön velem?

— Azt hiszem, hogy jót.

— Maga gonosz, hát a férjemmel?

— Hiszen nem szükséges az orrára kötni.

— De hátha megtudja?

(Vége köv.)

Kiadóhivatal:

Budapest, IV. Váci-utca
1. sz. Aigner Lajos
könyvkereskedése.

Előfizetési díj:

Negyedévre . . . 2 frt.
Félévre 4 frt.
Egész évre . . . 8 frt.

Egyes szám 20 kr.

Hirdetések díja: két ha-
sabos petitorsort 25 kr.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ PORZSOLT KALMÁN

KIADJA: AIGNER LAJOS.

Szerkesztőség:

Budapest, IV. kerület,
Belváros, Borz-utca
9. szám II. em.

Keziratokat vissza nem
küldünk.

Bermentetlen leveleket
nem fogadunk el.

AZ »ACHILLES« VELOCIPED- ES CSÓNÁK-EGYLET, AZ »ARADI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »BALATON-EGYLET«, A »BEREGSZÁSI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »BUDAPESTI KERÉKPÁR-EGYLET«, A »BUDAPESTI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »BUDAPESTI TORNA-EGYLET«, A »BUDAPESTI VASPARIPA-EGYLET ELŐRE«, A »DEBRECZENI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »DEBRECZENI TORNA-EGYLET«, »ELSŐ MAGYAR VÍVÓ-EGYLET«, AZ »ÉRSEKÚJVÁRI VÍVÓ- ES TORNA-EGYESÜLET«, A »FERTŐI CSÓNÁKÁZÓ-TÁRSASÁG«, A »GYŐRI CSÓNÁKÁZÓ-EGYESÜLET«, A »KASSAI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »KOLOZSVÁRI ATHLETIKAI CLUB«, A »KOLOZSVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, »FŐVÁROSI VÍVÓ-CLUB«, A »KÖRMENDI ATHLETIKAI CLUB«, A »KUNSZENTMÁRTONI CSÓNÁKÁZÓ-KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »MAGYAR-ÓVÁRI TORNA- ES VÍVÓ-EGYLET«, A »MAGYAR VELOCIPED-CLUB«, A »MAROS-VÁSARHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »LEVAI TORNA- ES VÍVÓ-EGYLET«, A »MAROS-VÁSARHELYI TORNA-EGYLET«, A »NAGY-BÁNYAI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »NAGY-ÉNYEDI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »NAGY-KANIZSAI TORNA-EGYLET«, A »NAGY-KALLÓI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »NEMZETI HAJÓS-EGYLET«, A »NEPTÜN BUDAPESTI VEZŐS-EGYLET«, AZ »Ó-BUDAI TORNA-EGYLET«, A »PANNONIA CSÓNÁK-EGYLET«, A »PÉCSI ATHLETIKAI CLUB«, A »POZSONYI HAJÓS-EGYLET«, A »POZSONYI TORNA-EGYLET«, A »PRIVIGYEI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »RIMASZOMBATI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SÁTORALJA-ÚJHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SÁLGÓ-TARJÁNI VASPARIPA-SZÖVETKEZET«, A »SÉLMECZI AKADEMIAI ATHLETA-CLUB«, A »SOPRONI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SZABADKAI TORNA-EGYLET«, A »SZARVASI KORCSOLYÁZÓ-KÖR«, A »SZY- GEDI CSÓNÁKÁZÓ-EGYLET«, A »SZEGEDI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SZEGEDI TORNA-EGYLET«, A »SZÉKELY-UDVARHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SZÉKESFEHÉRVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A TEMESVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET« S AZ »ÚJVIDEKI KERÉKPÁR- (BICYCLE-) EGYESÜLET«.

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarországra összes tanintézeteknek.

Csónakászokhoz.

Mindenfelől hangoztatják, hogy a magyarországi csónakásznati kedv romlóban van, hogy nemcsak nem emelkedett, de még a kezdet alkalmával felmutatható eredményt sem tudják csónakásznaink mai működésükkel elérni.

Nem szölok e talán mégis kissé túlzott felfogáshoz. Nem mentegetni akarom őket, de némi kis tanácssal jövők, mely hivatva lenne egy erős rugót adni a csónak-sport emelkedésének.

Kétségtelenül el kell ismernünk, hogy a csónaká-zás, egyike azon testgyakorlatnak, mely teljes ép szerve-zet mellett a legerősebb munkát ad, s mely e szerint a legedzettebb testalkatot igényli, különösen Magyarorszá-gon, hol folyóink oly rohamos sebességgel bírnak.

Hogy tehát e nagy munkát elvégezhessek úgy mint kell, nem tartom elégséges testgyakorlatnak azt, hogy a kora tavasszal közvetlenül a bái termekben eltöltött éjjelezések, s a farsangi és böjti dorbézolások után, bele-üljünk egy csónakba s húzzunk a teljes kimerülésig. Oly erőt kifejteni, mint az evezéshez kell, a test túlerölteté-sének kockázatát nélkül, csakis a téli idényben üzött folytonos testgyakorlatok után lehet. Nem tartom épen fölöslegesnek a szokásban levő téli testgyakorlatul felvett vívásisportot, de a mellett, hogy ez egyoldalulag fejleszti testünket nem elégséges a test edzésének oly mérvéhez, mint kell.

Ha választanunk kell a testgyakorlatok nevei közül, melyet csónakásznaink télen a legjobb eredménnyel foly-

tathatnak, úgy határozottan az atletikai gyakorlatok azok, melyekre feltétlenül a legjobb eredményű kilátással utalhatjuk csónakásznainkat. Itt találhatjuk a tüdő helyes működésének legfőbb regulatorául elismert nemét a test-gyakorlatoknak, mely a legerősebb testi működésnél is okvetlenül szükséges; ez a futás. Futó gyakorlatokat nemcsak a nyári training alkalmával kell felvennünk működésünk közé, de azt kell rendszeren folytatnunk az egész télen, a fentemlített nagyon előnyös volta mellett, ajánlható még azért is, hogy elejét veszi a netáni elzsiro-sodásnak, s edzi a lábat, s ad annak ruganyosságot. Fu-tási gyakorlatok a hetenkinti három napon való test-edzési órákban rendszeren felveendők. Lassú ütemben kell kezdeni s végezni azt, az időtartam 5 percczel, vagy ha gyengébb testalkatú az illető, még kevesebbkel kezdődjék, s fokonyként a nélkül, hogy a túleröltetés legkisebb jele is mutatkozhatnék, felvehető fél söt egy egész óráig tartó futásig is. A szerek közül a nyújtót, korlátot, súlyzót és ugró szereket csak az általános könnyebb gyakorlatok kivitele céljából ajánlhatom, nem pedig, hogy ott nem tudom mifele ezirkuszi mutatványokat produkáljunk.

Külföldi csónakásznainknak vannak az úgy nevezett csónakázó training gépjük; a „Herkules“ is bemutatott egyet rajzban, ilyen beszerzése nem felesleges, de mint felette unalmas, úgy látszik nem igen kap népszerűségre.

Foglalkozzék a csónakász télen keresztül a fent-emplített módon, majd meg fogja látni, mily könnyen ke-zeli az evezőlapátot, s mily kedvvel és eredménnyel hasznosíthatja edzett izmait a csónakban. Ily erőkkel aztán könnyen lehet versenyeket is rendezni, nem kell

keresni az erőket és edzettet, csak válogatni az erősebbek és edzettebbek közül.

Fel tehát csónakásaink, munkálkodjunk télen ha a szép nyári sportot, a csónakászatot emelni akarjuk.

NAGY SÁNDOR.

A kerékpár.

KLEMM-MAYER ALADÁR-TÓL.

(Folytatás.)

Az összes kerékpárok a szerint, hogy a pedálra ható erő miképen vitetik át a nagy kerék tengelyére, három főcsoportra oszthatók, és e szerint a gépet, ha az erőátvitel közvetlenül történik „közönséges kerékpár“-nak (bicycle), ha közvetve történik emeltyű-szerkezet által, „emeltyűs kerékpár“-nak, és ha egy vagy két lánccal közvetíti az erőátvitelt „láncos kerékpár“-nak nevezzük.

Fejtegetésemet az egyszerű kerékpáron kezdem, mert ez nemcsak az legegyszerűbb szerkezettel bír, hanem egyúttal a legnagyobb elterjedtségnek is örvend. Mint már említettem, e helyen a számtalan különféle szerkezetnek csak egy válogatott része említhető fel, s csakis a maguk nemében legkitünőbb gyártmányokról lehet behatóbban szó. A maga nemében kitünőnek csak olyan gép nevezhető, mely nemcsak minden hozzáfűzött kiválósnak, de egyszersmind vételárának is megfelel. Tényleg kaphatók is 100 frtért igen jó gépek, míg mások rozsak lehetnek, ha 160 frtba is kerülnek. Még egy igen fontos kellék a kerékpár megkivánt súlya, mely nem minden gépnél lehető fel, s gyakran vagy a megkivánt könnyűség van túlhaladva, vagy a kellő nehézség nincsen elérve. (Versenygépekről egyáltalában nem szólok.)

Könnyű utazási gépek gyanánt 15—18 klg. súlylyal csakis elsőrendű gyártmányok jönnek forgalomba, melyeknél a finom szerkezet mellett úgy a felhasznált anyag minősége, mint a pontos munka biztosítanak kellő tartósságot.

Az angol cégek által készített ilyen gépek közül öt gép foglalja el az első helyet:

1. Az új „Royal Premier“ kerékpár, mely rendkívüli ellentállási képessége által tűnik ki. Kereke valódi érintő küllőkkel van ellátva, s a legkönnyebb kiállítás mellett is megtartja kiváló szilárdságát, úgy hogy a többi főrészek erősebbek is lehetnek, a nélkül, hogy a gép súlya 16—17 klgm-ot meghaladna. Mindkét keréknek erős gumigyűrűje van, és a gép ezért igen kellemesen jár. A magas kerék a Hillmann-féle híres utánállítható két-soros golyócsapágyban forog. Hogy ezen gép egyike a legtartósabb és legjobb kerékpároknak, bizonyítja ama tény, hogy gyakorlott, régi velocipedisták nagy előszeretettel utaznak ezen járműn. Félíg nikelezve a gép ára 250 frt. Gyáros: Hillman, Herbert és Cooper, Premier Works Coventry. Magyarországi főképviseelője: Rossi Nándor, Budapest, VI. Andrásy-út 36.

2. A könnyű „Matchless“ utazási gép, a legkiválóbb anyagból készül és új találmányokkal van ellátva. Lök-hárító készülék (kaucuk-csapágy) a hátsó kereken és kormányrudon, mely utóbbi tetszetős hajlású és levehető. Golyósszerkezetű csapágyak mindkét kereken, erős fék, és kerülékded üreges gerincz. Érintő küllőjű kereke nagy ellentállási képességgel bír. Végre még az is nagyon ajánlhatóvá teszi a gépet, hogy igen jó benyomást tesz csinos külseje által. Súlya nyereggel és pedállal együtt 17 klg. Ára 270 frt. Gyáros: Singer és Comp., Coventry

Magyarországi képviseelője: Kaszás István, Budapest, VI. rózsauccza 84. szám.

Ugyanezen gyár egy más könnyű utazási gépet is állít elő, az „Apollo“ kerékpárt, mely előbbi mögött semmi tekintetben nem marad hátra.

3. Az 1. számú „Rudge kerékpár“, 255 frtos gép, mely árban félíg nikelezve, s mindkét kereken valamint a pedálokban golyókkal ellátva kapható. Az 1887. évi javított minta golyófejjel bír. Kitünő érintőküllős kerekénél a küllők végük felé vastagodnak. A kerék kiválóan erős. Gyártja: Rudge D. és Comp. Coventry. Képviseelő Ausztria-Magyarország részére: Curjel H. A., Bécs, I. Elisabeth-Strasse 5.

4. A „King of Clubs“ kerékpár, igen könnyű gép. T fogantyúkkal van ellátva, melyek a karoknak kellemes nyugvó helyekül szolgálnak. Ára 250 frt, kiállítása: fél nikelezés, golyós csapágy a kerekek és pedáloknál, levehető kormányrud és ugyanily forgantyúk. Gyáros: Coventry Machinist's Co. Limited Coventry. Képviseelő Ausztria-Magyarország részére: Curjel H. A., Bécs, I. Elisabeth-Strasse 5.

5. A Sparbrook-féle könnyű utazási gép csekély ára által tűnik ki. 200 frtért ezen igen könnyű gép félíg nikelezve, T forgantyúkkal és mindkét keréknél golyós csapágyakkal ellátva kapható. Érintő küllőjű kereke kiválóan könnyű és merev. Igen célszerűek a hosszú forgantyúk, melyek hegyes terepen kitünő szolgálatot tesznek. Nyerge a nyeregrugó elkerülésével a gép gerinczéhez közel van alkalmazva, a mi a lábszár hosszának előnyösebb használatát teszi lehetővé. Általában egész kiállítását, valamint többszöri bizonyult tartósságát és könnyű járását tekintve, ezen gyártmány igen olesónak mondható. Gyáros: Sparkbrook Manufacturing Co. Coventry. Képviseelő Ausztria-Magyarország részére: Bock H., Bécs, III. főút 72. (Folyt. köv.)

Adalékok a testgyakorlatok történetéből.

Gyűjti: KIS KÁLMÁN.

A krétai ifjak testgyakorlati nevelése.

Krétában az ifjak 17 éves koruktól nősülésökig közősen neveltettek különös főnök (agelatósz) vezérlete alatt, ki őket vadászatban, testgyakorlatokban és vitézségben oktatta (Heraclides Ponticus III. fej.). Cicero erre nézve azt mondja (Tusculanarum disputationum Liber II, 14): Cretum quidem leges . . . laboribus erudiunt juventutem, venando, currendo, eruriendo, sitiendo, algendo, aestuando; vagy is, hogy Krétában oly törvények voltak, melyek szerint fáradtságokkal nevelték az ifjúságot: vadászat, futás, éhezés, szomjazás, hideg és meleg eltűrése által.

(Höck, Kreta, ein Versuch zur Aufhellung der Mythol. und Geschichte. der Relig. und Verfassung der Insel Kreta. Lipese, 1827—29.)

A gerelyvetés a régi magyaroknál.

Hogy a régi magyaroknál a gerelyvetés nemzeti testgyakorlat volt, erre nézve igen sok érdekes adalékot találhatunk a régi krónikákban és a költészeti maradványokban.

Igy Ilosvai Selymes Péternek Toldiról írott verses krónikája 1574-ből, a mely után írta tudvalevőleg Arany János a Trilógiát, több helyen említi a „rudhányást“,

mely a mai „gerelyvetés” nevű testgyakorlatnak felel meg. Így például:

— hogy Budából Toldi György megjő vala,
Vitézöl szolgálai rudat hánnak vala;
Toldi Miklós ott köztök forgolódik vala,
Vissza kétannyira az rudat veti vala.

Oly nagy nehéz követ, melyet hánnak vala,
Azt is sokkal messzébb visszaveti vala.

Majd más helyen:

— mikor vitézek rudat hánnak vala.
Ifjú Lajos király sokszor nézi vala,
Miklós is konyháról oda ballag vala,
Két annyira veti, király csudálja vala . . .

Általában Ilosvainál többször előfordul az „öklelés” szó, mely inkább csak kelevézes, gerelyes, dsidás bajvívás, mint sem a mai „ökölvívás”.

A görög és római testgyakorlatok.

A birkózáshoz olajjal s homokkal kenték be magukat a görögök, mely után vakarókést (atleggist) használtak.

Az öklözésnél öklüket bőrszíjjal tekerték körül, részint az ütés gyengítése, részint a kéz védelme céljából.

A parittyázást a perzsaktól tanulták a görögök, de a rómaiak kivált kezdetben mesterek voltak a parittyavetésben.

A gerely vagy hajító dárda s a lándzsa a rómaiak legszokottabb támadó fegyvere volt. A dárda (hastá) 11—12' hosszú volt, eleinte a nehezebb gyalogság, de később csak a triariusok használták.

A hajító dárdát, gerelyt a samnitaktól örökölték, ez 5—6' hosszú volt, s eleinte 8—10 font súlyos, de Cäsar idejében már csak 5—6 font súlyú volt.

A könnyű gyalogság számára használatban volt a kis gerely (jaculum venutum) s a parittyá (funda).

Nevelés, táncztanulás, testgyakorlatok.

A ki e címet olvassa, könnyen azt gondolhatná, hogy én most a táncztanulás ellen akarok erkölcsi prédikációt tartani, s hogy czéлом ez úton oda hatni, miszerint a szülők leányaikat tánczolni ne taníttassák. Ez esetben ez czikkecskének sorsa természetesen az olvasatlanul hagyás lenne, mert hiszen lehetlent s olyant kívánna, mi a társadalmi élet elodázhatatlan követelményeivel merőben ellenkezik. Előre is kijelentem tehát, hogy nem ez a czéлом, sőt hogy én a táncztanulást szükségesnek, s a minden oldalú, harmonikus képzés egyik tényezőjének tartom. Minthogy azonban a nevelés minden ágának összhangzatosnak, a nevelés végcélját előmozdítóknak kell lennie, azaz más szavakkal, a mit az egyik nagy gonddal és nagy nehezen épít, a másiknak nem szabad lerontania: méltán képezheti megbeszélés tárgyát, vajjon a táncztanulásnak nálunk szokásos módja ilyen-e, megfelel-e az eléje kitűzött s általa elérendő czélnak, és nem ront-e ott, hol a nevelés egyéb tényezői a legnagyobb gonddal építenek? Ime az én czéloomnak egy része. Indokom pedig e czikkecske megírására az, hogy intézetünk tizenegy évi vezetése alatt e téren is szereztem egynéhány nem épen kellemes tapasztalatot.

Szándékom tehát először is röviden leírni a táncztanulásnak mostani módját, azután hatását különösen a leánykákra megvizsgálni, s végül lehetőleg megállapí-

taui, miként kellene a táncztanulást berendezni, hogy a czélnak megfelelő legyen.

A hány ház, annyi szokás. Nálunk a táncztanítást illetőleg a körülményeknek sok tekintetben kényszerítő hatása alatt, az a gyakorlat fejlődött ki, hogy az iskolai év kezdetével helybeli származású és máshonnan ide költözők között tánczmesterek házról-házra járják mindazon szülőket, kiktől megtudják, hogy -- véleményük szerint -- már táncztanulásra képes gyermekeik vannak. Ez a házalás eltart néhány hétig, mely alkalommal, hogy a tánczmester nemcsak önmagát dicséri, hanem a másiknak tanítását, modorát is ócsárolja, az magától értetődik. A tanítvány-fogdosás sikere attól függ, melyik előzi meg a másikat, s föllépésével ki nyeri meg inkább a mama tetszését és bizalmát.

Mikor aztán a kellő szám megvan, elkezdődik a táncztanulás a tánczmester házában, vagy bérelt nem egyszer vendéglői helyiségben. Egyes családok, kiknek tágasabb lakóhelyiségeik vannak, esak hogy ne kelljen leánykáikat szem elől bocsátani, azt az áldozatot is meg hozzák, hogy ismerőseik gyermekeiből alakítván meg a társaságot, saját lakásukban eszközöztetik a táncztanítást. Bevett szokás volt az is, mint előbb említettem, hogy a táncztanulás ideje az őszi és téli hónapokra esett, midőn a napok legrövidebbek s az időjárás leghidegebb. A lefolyt iskolai év kezdetén azonban intézetünk felügyelő-bizottsága, igen helyesen, felszólította a szülőket, hogy a táncztanulás idejét halaszszák a tavaszra, a mi ez idén úgy is történt.

A tanulás eltart rendszerint 6—10 hétig, s az egészet befejezi a tánczpróba, mely kezdődik este 7 órakor s végződik éjfél után 2—3 órakor, ha nem később. Fiúk és leányok, kisebb és nagyobbak együtt tanulnak; szülők és közönség meg vannak elégedve, ha a növendékek a divatos tánczokat feltünőbb hiba nélkül el tudják járni. Hogy pedig az illem- és udvariasság tanításának is nyoma legyen: a fiúk utasíttatnak, hogy a (sokszor 8—10 éves) leánykákát per nagysád szólítsák.

A felügyeletet természetesen a szülők gyakorolják, legtöbbször igen hiányosan. Mert ha egyik-másik mama el is megy a gyakorlatokra, nem érzi magát feljogosítva arra, hogy mások gyermekeivel szemben az esetleg szükséges figyelemzetést alkalmazza. A gyakorlatokra a leánykák, ha nem is mind, többnyire díszesebben kiöltözködve jelennek meg, a tánczpróbákön pedig csakúgy szerepel a fényűzés és a (legtöbbször képzelt) csinosításnak minden módja, mint akár a felnőttek bájaiban (tisztelet a kivételeknek!).

Lássuk ezek után, mi volt hátrányos a leirt módon történő táncztanulásban, mi volt hatása a leánykákra és a nevelés egyéb ágaira?

Hogy a hidegebb hónapokban való táncztanulás az egészségre egyáltalán nem előnyös és nem egy meghülésnek okozója, fölösleges bővebben fejtegetni. Ennél fogva csak akkor engedhető meg, ha a felügyelet oly szigorú s a fegyelem oly erős, hogy egyetlen növendék sem távozhatik addig haza, míg a testnek a rendes állapotra való teljes lehülése be nem következett. De a téli hónapokban 4 óra után a sötétség is csakhamar beáll; az pedig nem illendő, hogy növendék-leányok az esti órákban akár magánosan, akár csoportosan fiúk által kísérvé, mint ez legtöbbször történt, szüleik nélkül az utcázakon járkáljanak. Történt is egyik évben olyan rendetlenség, hogy az igazgatóságnak be kellett avatkoznia a dologba. No de a felügyelő-bizottság említett felhívása e bajokat jórészt orvosolta.

Legtöbb hátrány és baj azon körülményből származik, hogy fiúk és leányok együtt tanulnak táncolni. Fájdalom, napjainkban már a kisebb, 3—4-ik iskolás tanuló fiúk között is találkozunk a koraérettség és blazirtság jeleivel; nevek nem szükségesek, csak nézzünk szét, figyeljünk egy kicsit, s csakhamar felismerjük őket. Az ilyen fiúk hajlandók a fegyelem minden kötelekeit lerázni magukról, gúnyt űzni mindenből, a mi előtt tisztelettel kellene meghajolniok, hősökönni fegyelmetlenségök, rendetlenségeik- és illetlenségeikkel. Igen ragadós betegségek ezek, s az ilyen fiúkkal való sürűbb érintkezésnek eredményei jó részt azon úgy nevezett: „suhancz-tempók”, melyek a nagyobbacska iskolás leányok között is fel-feltűnedeznek.

De az ilyen fiúk a mily tiszteletlenek, éretlenségök-nél fogva épen oly könnyelműek és vakmerők is. Ők azt hiszik, hogy ha a leánykát nagysádnak szólítják és találkozásakor kalapot emelnek előtte, ezzel már lerótták az udvariasság minden köteleseit. Arról, hogy az udvariasság lényege más valami, természetesen fogalmuk sincs, arra talán nem is tanította őket senki. Az ilyenek elég vakmerők arra, hogy ha valamelyik leányka netalán nem megy el velök táncolni, vagy nem úgy néz rájuk, a hogy önhittségeikben kívánnák, a legocsmányabb fali irodalmat bosszú-eszközül használják. Nem túlozok, hiszen a falak, magának a polgári leányiskola helyiségének utcái falai, minden táncziskola-saison alatt szomorú bizonyosságai annak, hogy így áll a dolog. Mennyi meg nem érdemlett keserűséget és szegyenérzést okoznak az ily otrombaságok az illető leánykának s mennyi morális kárral járnak iskolatársaira, kik olvassák! No de hagyjuk az ilyen tapasztalatok felsorolását. Tény, hogy ily viszonyok között a legnagyobb vigyázat, s a leánykának az ilyen társaságtól való óvása nemcsak okosság de kötelesség is.

Az is egyik hátránya a fiúk és leányok együttes táncztanulásának, hogy a leánykák, ha tanulás közben egyben vagy másban ügyetlenek, nem egyszer megszegyenülésnek vannak kitéve a fiúk előtt, kik az ilyesmit esetleg felkapják s gúnyt űznek belőle. Nem egyszer okozott ez már, tapasztalás szerint, még a szülőknek is keserűséget. Pedig bizony ügyetlenség, esetlenség előfordul; hisz épen ezek lecsiszolása is egyik feladata a táncztanulásnak. Az okosság azonban azt tanácsolja, hogy ezt úgy kell kereszttől vinni, kivált leányoknál, miszerint a megszegyenülés, különösen idegenebbek előtt, lehetőleg ki legyen kerülve. Volt alkalmam látni több oly leánykát, ki sírt, daczoskodott, ha olyan tánczrészlet próbálgatására kényszerítették, miben egy kissé ügyetlenebb volt; miért? Mert szégyelte magát, nem a többi leánykák előtt, mert hisz maguk között ugyancsak folyt a gyakorlás, hanem az ott levő fiúk előtt.

Azután az is tapasztalati tény, hogy a kisebb fiúk is a nagyobbacska leányokat viszik rendszerint tánczolni, no meg azokat, kik — böles itéletök szerint — csinosabbak. Ezen a bajon csak a szigorú fegyelem segíthetne valami kicsit, de arra meg a tánczmesterek rendszerint nem képesek. Mi ezen körülménynek a következése? Először is az, hogy a kisebbek s ama mellőzöttek nem gyakorolhatják be eléggé a tánczokat. De van a dolognak másik oldala is. Azokban a leánykákban, kik netalán külső megjelenésüknek kevésbé csinos volta miatt mellőzöttek, már ebben a korban, midőn a kedélynek teljes egyensúlyára és egészséges állapotára van legnagyobb szükség, könnyen felébred a keserűség érzete, de sőt az irigység kigyója is. Felölt leányok külső hiányait pótolhatják szellemök elevenségével, társalgási ügyességök-

kel s általában egész megjelenésök megnyerő voltaival, a mint hogy nem egyszer tapasztaljuk is, hogy a kevésbbé szép nők társaságát sokkal vonzóbbnak találják a férfiak, mint az elismert szépeket. Növendék-leányka azonban milderre még nem képes, s épen azért ilynemű mellőzöttségnek kitenni s kedélyét idő előtt keseríteni, nagy igazságtalanság.

Hát annak vajjon mi a célja, hogy a legtöbb leánykát a a tánczgyakorlatokra díszesebben öltöztetik, mint pl. az iskolába? Talán azon közönség miatt, melylyel az utczán találkozik? Oh nem, mert hisz ugyanez az ok az iskolába menésnél is főforogna. Hát talán a tánczmester tiszteletére? No ezt nem gondolnám. Végre is rájövünk, hogy az egész azoknak a fiúknak kedvéért történik, kik szintén a táncziskolába járnak. És sajnos, erre maguk a leánykák is rájönnek, s így mintegy mesterségesen vezetnek rá, hogy nekik hivatásuk a tetszelgés. Így feszeli be magát a hiúság a különben ártatlan lelkekbe. A tánczpróba napja meg egész beteges izgalomba hozza a leánykák kedélyét.

(Vége köv.)

Görög magánjátékok.

(Előterjesztette a „Felolvasó-Társaság” estélyén Fazekas Ferecz ref. főgymn. tanár.)

A mai modern élet szemléléséről, a mélyen tisztelt hallgatóság becses figyelmét, a mostani görög nép őseire s ezek magán élet történetének szemlélésére kívánom felhívni. Egy oly időbe kell tehát visszamennünk képzeletünkkel, a mióta évszázadok, sőt évezredek forogtak el: értjük a Krisztus előtti időt felfelé menve mintegy ezer évig.

A bölcész és költő műveiben az igazság hirdetésével, a szobrász és festő a valóságnak híven megfelelő műve által bennünk mindig az igazság, szépség, és a tökéletes jószág eszméje iránti vágyat és törekvést kelti fel. A görög nemzet nagy emberei, a kik elsőben amaz eszmék hirdetésére hivatva valának, az utókor előtt bizonyos ködszerű alakoknak tűnnek fel; és így maga az egész nemzet olyannak tetszik, mintha árnyalakokból állana. Próbáljuk meg ama ködszerű alakoknak tetsző nemzetet a messze távolból magunkhoz közelebb hozni mindennapi élet-történetük vizsgálása, nem elvont dolgok, elmékedések fejtegetése által. Így talán elérjük azt, hogy e nemzetet nem fogjuk a századok mohos leplével eltakarva magunk elé képzelni, hanem a ködszerű lepléből kibontakozva, a már régen megholtak hitt nemzetet sirjából feltámadva még mindig élni hiszszük, ha látjuk, hogy az ő szokásuk a mi szokásunkkal sok tekintetben azonos. Ezek folytán nem fogunk róluk mást gondolni, mint azt, hogy ők is emberek, nem pedig valami mesebeli szörnyek voltak, a kiktől csak félni kell.

Ők is tehát kenyérral, hússal és borral élő emberek voltak, mint mi jó magunk. És pedig a szegény ember ő náluk is olyan volt, mint a mai időben: csak kenyéret, sajtot és még fűgét, olajbogyót evett; a gazdagabbak asztalára pedig árpa-kenyér helyett finom búzaliszt-kenyér, szárnyas, vad, hal és ó-bor is felkerült.

A görög nemzet általános jellemzésére még csak annyit kell röviden felemlíteni, hogy ez valamenyi ó-kori nép között messzire kimagaslott egyebeken kívül az egység eszméje által, a mely nyilatkozik a művészet minden ágában: építészeti és szobrászati maradványaikban a szép forma, kellemes alakítás, természetesség és idealismus arányossággal vegyülve bámulattal töltik el a szemlélőt.

A görög nemzettől fentmaradt szellemi termékek mindmegannyi kétségbe vonhatlan bizonyítékai nem-

csak egyszerűen létezésüknek, hanem az ő életre való-
ságuknak, józan, természetes észjárásuknak és finom ízlé-
süknek. Ha csak költeményeik és műemlékeik után akar-
nók magunknak a görög nemzetről képet alkotni, talán
úgy is megtalálnók a helyes képet; de mindenesetre az
ezek után hozott ítéletünk hiányos és a róluk alkotott kép
csakis egy lapos kép volna, nem pedig egy kidomborodó
tagokkal bíró élő alak. Az elevenséget megszerezzük e
képhez, ha a görög nemzetet felkeressük családi körében
és ellessük, midőn rendes napi munkáját félretéve nyu-
galmas és csendes óráiban egymással összejövén, játékra
és mulatozásra szenteli idejét; és az által lesz az ő képük
előttünk maradandóvá, ha látjuk, hogy a görög nő mint
anya szintoly meleg érzéssel ragaszkodott gyermeke iránt
és igyekezett annak kedvét megszerezni mindenféle já-
tékkal.

A görögöknél tehát a játékok ismeretesek voltak,
és pedig nemcsak a gyermekeknél, hanem a felnőttek
előtt is. De nem is lehetne elképzelni, hogy egy oly
nemzet mint a görög, a melynek költői élénk képzele-
tükkel minden hegyet, völgyet, folyót és patakot, erdőt
és ligetet emberi testben járó szellemekkel népesítették
be, hogy játékok feltalálására képtelen lett volna, a me-
lyek az emberi szellemnek szintoly táplálékai, mint a
harmat a rózsának.

Igen, voltak játékaik, de ezek — tudjuk — nem-
csak kedvtelésből szolgáltak időtöltésre, hanem nagy
nemzeti missió is voltak hivatva teljesíteni Görögország-
ban, az ilyenféle játékok ünnepélyességgel egybekötve
valának: nagy nemzeti játékoknak nevezettek. Ezen
játékoktól különböznek azok, melyek kisebb körben fel-
nőttek és gyermekek között folytak le.

Ha a görögök magánjátékait figyelemmel kísérjük,
úgy tetszik, mintha az ó-kori nemzetnek és a Kr. utáni
19-ik században élő nemzeteknek ugyanegy tanítójuk
lett volna a játékokra, felnőtteknél és gyermekeknél,
mert kevés változással ugyanazok divatoztak ő náluk,
a melyek manapság nemcsak nálunk magyaroknál, hanem
általában több európai nemzetnél. Az emberi nem legelső
természetes szükségletei ugyanazok voltak évezredek előtt,
mint ma; a természet embere semmiben sem különböz-
ött kétezer évvel ezelőtt a maitól, így a játékok is, me-
lyek az emberi természet első követelményei közt van-
nak, a milyen formában egyszer megszülettek, fenmar-
adtak, el nem évültek, sőt minden nemzetnél újjakkal
szaporodtak.

Görögországban a felnőtteknek általában több sza-
bad idejük volt, mint a mai életben, mert a megelhetés
nem járt oly sok szükséglet beszerzésével: így mulatságra
is több időt fordíthattak; a nap minden szakában csak
azok voltak többnyire elfoglalva, a kiknek valami üzlet-
jük volt; vagy pedig a nagyobb államférfiak; mellesleg
legyen mondva, hogy sokan a nap legnagyobb részét
borbély-műhelyekben, csarnokokban beszélgetéssel hasz-
talanul töltötték el.

A felnőtteknél nem találunk az ó-korban annyi
játékot, mint a gyermekeknél s valószínű, hogy nem is
volt annyi divatos köztük, mint a gyermekek között.

A felnőttek játékaik társaságban vagy két személy
között folytak le: a gyermek pedig sok játékot magáno-
san is játszott.

Kedves mulatságai közé számítjuk a felnőtteknek
az ebéd utáni szellemes társalgást. Az ebédelés idejére
nézve meg kell jegyezni, hogy az a mi szokásunktól el-
térőleg naplenyugta felé történt, a melyre vendégeket
is hívtak magukhoz. Az ebéd utáni társalgás váltakozva

nemzeti dalok mellett fuvola vagy czitherával kísérvé
folyt le. Ezen időt használták fel talányok feladására és
közben-közben társas játékok rendezésére. Talányuk több-
féle volt: ú. m. gondolat-, betű- és szótag-talány. Hogy
milyenek lehettek a gondolat-talányok, álljon itt például:
„Mi lehet az, a mely nem beszél és mégis elmondja ten-
geren túlról is azt, a mit akar, s annak, a kinek akarja?“
Ez alatt a levelet értették.

Nagyon divatozott Görögország virágzó korában
egy igen szellemes játék, az úgynevezett „Szerelmi jósdá“.
Ez hasonlít mind ama játékainkhoz, a melyekben kedve-
seink hajlamát szoktuk kitudni vagy próbára tenni. Erre
nézve az ó-korban is tudtak utat és módot kitalálni.
Nevezetesen férfitársaságban egy, a kit épen a tudakozó-
dás vágya a magának kedvesül ohajtott leány hajlama
iránt megszállott, az a szerelmi jósdához fordult, mint
ma sokan fordulnak az akácza-levelhez vagy többféle
virághoz. Midőn kérdezzük: „Szeret nem szeret?“ Az
ő jósdájuk abból állott, hogy az érdeklődő ivó serlegében
hagyott egy kis bort és azt vagy a földre, vagy egy érez-
edénybe lassú csepegtetéssel öntötte ki. És ha a lehulló
borecseppek hangjából az volt kivehető, hogy „szeretlek“,
a boldogságból már semmi sem hiányzott. Itt tehát a bor-
cseppek hangjából vontak következtetést, sőt még a le-
endő kedves nevét is elárulta az utolsó cseppek hangja.
No de a bor már az ó-korban is kimondta az igazat.
„Borban van az igazság“, — mondja a latin.

El volt terjedve az oss-tábla használatá náluk, mely
a sakkjátékunkhoz hasonló. Ezt ök 30 darab szegletes
eseréppel játszották, melyeknek egyik oldala fehérre, a
másik feketére volt festve, hogy az ellenfelét könnyen
meglehesen ismerni. A két játszófél a saját eserepét egy
deszkalapon, mely vonalakkal volt a mozgás irányául fel-
osztva, tologatta, hogy az ellenfelét kiüsse, vagy azt a
mozdulásban megakadályozza.

Szintén a nagyok játéka volt a koczka, és a boka-
csont-játék.

A koczka hat oldalán a számok 1—6-ig voltak
pontokkal megjelölve, úgy mint a mai időben is látható
ez. Játzásnál pohárban összerázták és egy körülpárká-
nyozott kis táblára fordították ki és a felülről fordult
szám volt a nyerő.

A bokacsont-játék a koczka-játéknak hasonmása
volt. Szokás volt náluk ugyanis a bárány vagy más állat
bokájánál levő izületi csontokat játékra felhasználni, a
mennyiben ezen csontocskák hat oldalúak, hanem hat
oldal közül csak négy átellenes oldal egyenlő, kettő
pedig kisebb és egy kissé vajt. Az oldalak közül tehát
csak a négy egyforma volt megszámozva, és pedig a szá-
mok úgy voltak elhelyezve, hogy az 1-nek átellenében
volt a 6, 3-nak pedig a 4, a kettős és az öt hiányzott,
mert a két keskenyebb oldalára a bokacsont nem fordul,
így ezek szám nélkül maradtak. Az ilyen bokacsontokat
aztán mesterségesen is utánózták kőből és ércből.

A bokacsont-játékhoz négy ilyen kockát válasz-
tottak és ezeket egy pohárfélében összerázva, vagy egye-
nesen csak a tenyerükből fordították ki, és a felülkerült
oldalak számát együttesen számították a nyeresre. De
legszerencsésebb fordulásnak tartották azt, midőn mind
a négy kocka más-más számot mutatott; az ilyen vetést
Aphrodite, a szerelem és szépség istennő dobásának ne-
vezték, evvel tehát legtöbbet lehetett nyerni; míg ellen-
ben, ha mind a négy ugyanegy számmal, p. o. az egygyel,
vagy a négygyel fordult fölül, a legroszabbnak nevezték,
„kutya“ volt a neve. Ezt a bokacsont-játékot nagy kedv-
vel űzték egész Görögországban felnőttek és kicsinyek,
férfiak és nők egyaránt.

A véres árny.

(Vége.)

— Akkor se lenne nagy baj, az e fajta tudós emberek az ilyenfélét fel se igen veszik.

— De hátha még szeret.

— Ugyan ne is beszéljünk erről . . . Csókoljon meg még egyszer . . .

— Maga telhetetlen, hiszen a férjem egész éven át se csókol annyiszor, a hányszor ön . . .

— Szegény asszonyka, jöjjön ide, hadd vigasztalom.

— Ne bántson többé, férjem haza jöhetne s mit csinálnánk akkor?

— Hát párbajt vívnánk . . .

— Azt nem tesszük, szólott közbe egy harmadik hang.

A bűnös pár ijedten tekintett az ajtó felé, melynek küszöbén állott a megesalt férj, sápadt arczeval, komor, rémes nyugodtsággal.

— Uram — hebegett Vértés, de a férj közbeszólt.

— Hallgasson, itt nekem van beszédem és nem önnek. Ön azt tette, a mit minden maga fajta férfi tenni szokott.

Vértésnek nem volt ideje a felett gondolkozni, hogy a férj e szavai reá nézve gorombaságot, vagy bököt foglaltak-e magukban; Kószeghy a hűtlen asszony felé fordulva folytatta szavait.

— Ugy-e bár, én megesküdtem önnek az oltár előtt, hogy önt boldoggá fogom tenni. Nos — én ez esküvésemet meg is tartom. Ön megúnta a férjét; jól van, ez asszonyi szokás, ma napság a férjek már megszokhatják. Ha szemrehányást tennék önnek a történetek után, ez mit sem használna, legfellebb csak én válnék nevetségessé általa. Csak tegye ön azt, mi boldogságát okozza, én félre állok, megesküdtem, hogy boldoggá teszem, eskümnek állok, legyenek egymáséi.

A bűnösök egymásra néztek.

— Nem indítok válopert, ne gondolják, nevemre sokkal büszkébb vagyok, semhogy botránnyal szennyezzem be. Azt a módot választom, mely nekem is boldogságot fog szerezni . . .

Hangja reszketett, de mielőtt ellágyulhatott volna, elhagyta a szobát.

A meglepett pár még magához sem térhetett, midőn a férj szobájából egy lövés hangzott ki.

Rémülten szaladtak át a szobába s Elza velőtrázó sikoltással borúlt megesalt férje — holttesttére . . .

A férj félre állt, — de boldogok még sem lehettek: Közöttük állt mindig a — véres árny.

Itt a kolera!

Mikor kopogtattam az ajtón, melyre nagy betűkkel van felírva: „Dr. Árkay Gerő, rendel 2—4-ig. Szegényeknek ingyen.“ — A kopogásra nem felelt senki. Hanem azért csak benyitottam a szobába s Gerő barátomat csakugyan ott találtam egy rakás újság közé temetve.

— Ugyan mit olvass? — kértem tőle, — hiszen a lapok üresek, a választások elmúltak, a júniálisokat előnti az eső, tán a fürdői levelek névsora érdekel?

— Hát ez nem fontos? s élembe tartja az újságot, rámutatva egy táviratra.

Toulon jul. 1. (Eredeti távirat.) A kolera növekvőben van. Betegedések száma naponként 18—20. Halálozások naponként 9—10. A kivándorlások egyre tartanak.

Megnézem a vezérczikket, a kolera elleni óvintézkedésekről; betekintek a közgazdasági rovatba, a kolera által okozott tőzsdei paniqueról szól; megnézem a tárczát, a kolera történetét írja le.

— Úgy látszik mégis csak komoly a dolog, — mondom aggodó hangon fejcsóválva.

— Ah! gyerekség az egész, vigasztal orvos barátom, csak az újságok csinálnak belőle nagy dolgot, mert nincs miről írniok.

Többet aztán nem is beszélünk a koleráról, hivtam Gerőt, hogy jöjjön ebédelni a „Nádorhoz“.

— Oda nem megyek, mondta.

— Miért nem? hiszen ez a legelőbbkelő vendéglő s minden garçon ember ott ebédel.

— Van rá okom, te még nem is tudod! Komiszul viselte magát velem szemben a vendéglős.

— Mit sem hallottam róla.

— Mikor ezelőtt pár hónappal mint újonnan megválasztott városi orvos jöttem ide, teljesen idegen lévén, a legelőbbkelőnek látszó vendéglőbe akarván szállni, a Nádor-vendéglőbe utasítottak. Oda megyek, szobát kérek s adnak egy sötét lyukat — napi két frt bérért. Lenyeltem a keserű kortyot s mentem az ebédlőbe, hogy ott megvigasztalódjam. Le akarok ülni egy üres asztalhoz, a vendéglős felkelt onnan, mondván: hogy ott az árvaszéki elnök úr szokott ülni kompániájával; leülök a szomszéd asztalhoz, az pedig a törvényszéki bírák helye, így sorra próbáltam valamennyi üres asztalt, mindenik mellől felkelt a vendéglős, mert a helybeliek valamennyit bezezolták.

— „De hát az idegen nem kaphat itt helyet?“ kérdem kétségbeesett hangon. „Oh igen — mondja ő — majd ha az urak elvégezték“. És nekem várnom kellett az ebéddel, míg a helybeli urak elvégezték s válogathattam az ő hagyatékaikból. S az a helyzet így tartott két hétig, míg csak külön lakást fogadhattam. És ezért a kínos két hétért tudod-e mennyit fizettem? — Hatvannyolc forint huszonöt krajczárt! — Meg is fogadtam, hogy nem megyek többet a „Nádorba“. Hanem ha tetszik, ebédelj nálam, jut itt kettőnk számára is.

Az ajánlatot elfogadtam, s ebéd alatt sok mindenféléről eldiskuráltunk. Gerő többek közt felemlítette, hogy pár nap mulva városunkba érkezik egy Rosenfeld nevű bécsi kollegája, kivel együtt végezte az orvos-egyetemet. Rögtön megcsináltuk a tervet, hogy minő mulatságokat rendezünk bécsi vendégünk tiszteletére.

Pár nap mulva szokás szerint nagy társaságban ebédelek a „Nádorban“. Csupa kíváncsiságból kezemből veszem a vendégek lajstromát, hogy megnézzem, kik részeseülnek most a „Nádorban“ Gerő barátom balsorsában.

Egyszerre szemem megakad egy néven s kiejtem kezemből a lapot; ez volt oda írva: „George Rochard Toulonból“. Arczom bizonyára elsápadt s ajkamon megfagyott a szó; a lapot félre tettem, nem szóltam tartalmáról senkinek, de egy viláért sem tudtam volna megenni az uborkasalátát.

Kegyetlenül hajtogattam a vörös bort s körülbelül a tizedik pohárnál tartottam, midőn egyszerre Árkay barátomat láttam az ebédlőbe lépni.

— Isten hozott! hát kibékültél a „Nádorral“? Kiáltak felé.

— Oh! korántsem, csak a vendéglőben van dolgom.

S ezzel elsietett minden bővebb magyarázat nélkül. Törtem rajta sokáig a fejemet, hogy mi sietős dolga lehet Gerőnek itt, míg végre sietve visszatért.

— Tán csak nincs itt beteged? — kérdem tőle.

— De igen betegem van felelé s az én agyamban e szóra kétségbeesett gondolat támad.

— Rochard Toulonból!? Ő ajkára teszi kezét ily módon némán hallgatásra kérve, de belőlem kitör a kétségbeesett kiáltás:

— Itt a kolera.

A libaczomb az egész vendégseregnek a torkán akadt a kiáltásra, s midőn a felém tolongó embereknek megmutattam a vendég névsorában ama kétségbeesett pontot, e szótól Toulon ugy szétrobbant a „Nádorból“ az egész lakmározó tábor, mint ha minden tányérra dynamit-bomba repült volna.

Két álló hétig nem ebédelt a „Nádorban“ senki. Két hét múlva csak én voltam az egyetlen vakmerő, ki elmentem a „Nádor“ előtt s bemertem tekinteni az ablakon.

Rémülve láttam, hogy az én Gerő barátom ott ül a veszedelmes kolera-tanyában, s egy idegennel fekete kávézik.

A mint megpillantott, ki jött utánam s hívott be.

— Én? a kolera? — kiáltottam fel méltatlankodva, mire a szemembe kaczagott és bevonszolt.

— Monsieur George Rochard — mutatta be az idegent.

Én irtózáttal vonultam vissza, midőn az idegen kezét nyújtott elé.

Nonó, ne ijedezzel; rosszul mondtam; — dr. Rosenfeld barátom Bécsből!

Egyszerre megértettem, hogy az egész touloni komédia az én doctor barátom boszúja a „Nádor“ ellen, a hol azóta mindig kap helyet, mert a vendégsereg még minden nyáron hisz a — koleraiban.

Egy szobor története.

Ügyvéd bojtár koromból emlékezem, hogy kint voltunk Zarádon a grófi kastélyt árverelő. Zarándy gróf a kaszinóban ferblin vesztette el; megnyerte tőle egy bankár, s keményítő gyárat csinált a kastélyból. Magára a kastélyra ez a változás határozott előléptetés volt, mert az előtt csak a naplopás tanyája volt s építője egy általán nem volt Michel Angelo tanítványa.

A kastély külső dísztelensége mellett nagyon meglepett annak belső berendezése, s az értékes műtárgyak egész sora.

Az öreg kapus nyitogatta ki előttünk az ajtókat s mi sáros lábbal végig jártuk az összes termeket. Az érdekesebb tárgyak előtt hosszabban megálltunk s a vén kapus mindegyikről tudott valami érdekeset elregélni.

A hitelezők követelését a kastély ingóságai nem fedezvén, a parkban levő filagoria ajtajait is felnyitattuk.

A velünk jött hitelezők és árverési hienák savanyú képet vágtak a kis épület belsejében, mert nem találtak semmi olyat, a mit könnyen értékesíthettek volna; egy szobrász műterem volt az épületben s műtárgyak hevertek szanaszét.

Egy életnagyságú szobor tetszett meg leginkább valamennyiünknek; egy szép nőt ábrázolt lovagló ruhában.

Az öreg portás elregélte ennek a szobornak is a történetét, meglehetősen regényes história, mely azonban nem hatotta meg annyira az árverelő publikumot, hogy a szobrot megvették volna.

Ott hagyták érintetlenül a műtárgyakat s csak a butorokat vittek el.

Hanem a szobor regéje megérdemli a hallgatást.

Egy olasz származású fiatal szobrász faragta: Friggerinek hívták s a szobor az ifjú Zarándy Jolán grófnőt ábrázolta.

Az öreg Zarándy régebben azt a fényűzést is űzte, hogy pártolta a művészetet, de természetesen nem a hazait, hanem az idegent.

Egy tehetséges olasz szobrászt fogadott udvarába s ezzel díszítette házát, szobáit és parkját.

Figgeri a park egyik épületében vontta meg magát.

Szép fiatal ember volt s a művészettel való foglalkozás kevésbé szép embert is érdekessé tett volna egy olyan ifjú lány előtt, mint Zarándy Jolánt grófnőt.

Nemcsak a környék, de a főváros előkelő fiatalsága is rajongással vette körül a szép fiatal lányt, ki megszokván a hódolást, végre meg is követelte ezt mindenkitől.

Csak egyedül a fiatal szobrász nem adta ezt meg neki.

A szellemi arisztokraczia tagjaiban van oly büszkeség, mely nem engedi, hogy meghajoljanak azok előtt, kik a hódolatot szépségök, születésök vagy vagyonuk miatt követelik maguknak.

Friggeri büszke volt arra, hogy művész s nem sorakozott a szép büszke kaczer gróflány udvarlói közé.

Hanem azért az érintkezés gyakori volt közöttük, mert a szeszélyes lánynak eszébe jutott, hogy elsajátítja a szobrász-művészetet s e végből órákat vett az ifjú szobrásztól.

Friggeri komolyan fogta föl kötelességét s szorgalmasan tanította Jolán grófnőt.

A műterem levegője bizonyos kollégiális, fesztelen s bizalmas hangulatot támaszt mester és tanítvány között s e hangulat gyakran meglepte a fiatalokat is.

Jolán grófnő érdeklődéssel viseltetett a férfi iránt, ki az egyetlen volt a körülötte állók között, ki nem halmozta el bókokkal s boszantotta szerelmi vallomásokkal; viszont Friggeri a hideg szívű kaczernek gondolt lányban oly gondolatokat s érzelmeket fedezett föl, melyekről nem is álmodozott.

Az olasz égaj heves természete egy napon végre kitört: Friggeri nem tudva legyőzni fölgerjedő indulatait, átkarolta a lányt s ajkára egy forró csókot nyomott.

A lány megsértett szemérem érzetében fölháborodva — arezul ütötte a férfit.

Egy percze halotti csönd támadt, végre a szobrász halotthalványan elhagyta a termet, anélkül, hogy egyetlen egy szót szólott volna.

Három nap mult el, anélkül, hogy találkoztak volna.

A grófnő nem ment többé a leczkére s a szobrász nem kereste föl a kastélyt, teljesen visszavonult a parkban lévő műtermében.

Kínos napok voltak ezek mindkettőjükre nézve.

Mindketten érezték, hogy sértve voltak, de mindketten sértettek is.

Egy férfit arezul ütni ép oly sértés, mint egy nőt megszököltni, — ha nem nagyobb. (Vége köv.)

Kiadóhivatal:

Budapest, IV. Váci-utca
1. sz. Aigner Lajos
könyvkereskedése.

Előfizetési díj:

Negyedevre . . . 2 frt.
Félévre 4 frt.
Egész évre . . . 8 frt.

Egyes szám 20 kr.

Hirdetések díja: két ha-
sabos petitsorert 25 kr.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ PORZSOLT KÁLMÁNKIADJA: **AIGNER LAJOS.****Szerkesztőség:**

Budapest, IV. kerület,
Belváros, Borz-utca
9. szám II. em.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Bermentetlen leveleket
nem fogadunk el.

AZ »ACHILLES« VELOCIPED- ES CSÓNÁK-EGYLET, AZ »ARADI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »BALATON-EGYLET«, A »BEREGSZÁZI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »BUDAPESTI KERÉKPÁR-EGYLET«, A »BUDAPESTI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »BUDAPESTI TORNA-EGYLET«, A »BUDAPESTI VASPARIPA-EGYLET ELŐRE«, A »DEBRECZENI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »DEBRECZENI TORNA-EGYLET«, »ELSŐ MAGYAR VÍVÓ-EGYLET«, AZ »ÉRSEKÚJVÁRI VÍVÓ- ES TORNA-EGYESÜLET«, A »FERTŐI CSÓNÁKÁZÓ-TARSASÁG«, A »GYŐRI CSÓNÁKÁZÓ-EGYESÜLET«, A »KASSAI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »KOLOZSVARI ATHLETIKAI CLUB«, A »KOLOZSVARI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, »FŐVÁROSI VÍVÓ-CLUB«, A »KÖRMENTI ATHLETIKAI CLUB«, A »KUNSZENTMARTONI CSÓNÁKÁZÓ-KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »MAGYAR-ÓVÁRI TORNA- ES VÍVÓ-EGYLET«, A »MAGYAR VELOCIPED-CLUB«, A »MAROS-VÁSÁRHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »LÉVAI TORNA- ES VÍVÓ-EGYLET«, A »MAROS-VÁSÁRHELYI TORNA-EGYLET«, A »NAGY-BÁNYAI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »NAGY-ÉNYEDI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »NAGY-KANIZSAI TORNA-EGYLET«, A »NAGY-KÁLLÓI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »NEMZETI HAJÓS-EGYLET«, A »NEPTUN BUDAPESTI EVEZŐS-EGYLET«, AZ »Ó-BUDAI TORNA-EGYLET«, A »PANNONIA CSÓNÁK-EGYLET«, A »PÉCSI ATHLETIKAI CLUB«, A »POZSONYI HAJÓS-EGYLET«, A »POZSONYI TORNA-EGYLET«, A »PRIVIGYEI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »RIMASZOMBATI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SÁTORALJA-UJHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SÁLGÓ-TARJANI VASPARIPA-SZÖVETKEZET«, A »SELMECZI AKADEMIAI ATHLETA-CLUB«, A »SOPRONI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SZABADKAI TORNA-EGYLET«, A »SZARVASI KORCSOLYÁZÓ-KÖR«, A »SZEGEDI CSÓNÁKÁZÓ-EGYLET«, A »SZEGEDI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SZEGEDI TORNA-EGYLET«, A »SZÉKELY-UDVARHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SZERESFEHÉRVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A TEMESVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET S AZ »ÚJVIDEKI KERÉKPÁR- (BICYCLE-) EGYESÜLET«.

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Elégtétel.

Van itt Budapesten egy testgyakorló-egylet, mely nagy remények között s szép jövőt jósolva alakult meg ezelőtt mintegy tizenkét esztendővel; a testgyakorlatoknak eddig Magyarországon nem igen kultivált fajait honosította meg, a magyar sportéletnek új lökést adott, széles körű mozgalmat indított meg, az érdeklődést a testedző sport iránt föltámasztotta oly körökben is, melyek eddig teljesen közömbösek voltak az ily dolgok iránt és teljesen ignorálták a testgyakorlatokat.

Ez a nagyreményű, ez a keletkezésekor nagy port fölvert, ez a működése első éveiben valóban példátlan népszerűsége szert tett testgyakorló egyesület, a „Magyar Athletikai Club“, melyet a megboldogult Eszterházy Miksa gróf alapított, hogy a német rendszer szerint induló tornázásunkba beleolvaszsa az angol-görög athletikát.

S ez a nagyreményű és szép jövőjű egylet egyszerre elkezdett hanyatlani, versenyei kezdtek elveszteni országos jellegüket és általános érdeküket; míg végre odajutott ezelőtt mintegy másfél esztendővel, hogy téli és nyári gyakorló helyiségeitől megfosztva azon a ponton állott, hogy működését is be kellett szüntetnie.

Ekkor azok az emberek, kik épen akkor a club ügyeit vezették, az egyetlen segédeszközhez nyultak, mely rendelkezésükre állott: elhatározták, hogy a clubnak 100 frtos, de befizetlen alapító oklevelekben lévő vagyonát igénybe veszik s ebből állandó helyiséget teremtenek az athletikának, e czélból a alapszabályok értelmében egy-

szerűen fölmondották az alapítói kötelezettségeket s az egyes alapítóktól bekövetelték a teljes alapítványi összeget, melyek eddig csak kamatját fizették az illetők.

Ekkor azonban keletkezett a club vezetőinek ezen intézkedése ellen egy olyan sajnálatos áramlat, mely személyeskedő jelleget is öltvén, kivitte, hogy az alapítványi összeg nem kívántatott be s a club élén álló egyének elkedvetlenedve teljesen félrehúzódtak.

Következett azután egy másfél éves eredménytelen küzködés, az a fényes jövőjű athletikai club meghúzódott egy elemi iskola köcsönként tornatermében, míg végre most ezt is elvesztette és hajléktalanul áll.

Már most mit tesznek a club ez időszertinti vezetői?

Előveszik ugyanazt az eszközt, a melyet azelőtt az ellenzéki mozgalom kicsavart a club kormányának kezéből: az egyedüli eszközt, az alapítványi összegek befizetését!

Nekünk nagy elégtétel ez, mert mi is ahhoz a párthoz tartozunk, mely a magyar athletikának már másfél évvel ezelőtt saját házat akart szerezni; nagy elégtétel ez, mert most teljesen igazolja a club mostani kormánya az akkori intézők eljárását.

De most, midőn a clubnak e kissé elkésett, de azért még mindig elég korai elhatározása új és szebb jövőt biztosít a magyar athletikának, vessünk félre minden személyes tekintetet, engesztelődjenek ki a pártok s minden ember vállvetve legyen azon, hogy most már mielőbb legyen itt a fővárosban az athletikának saját helyisége, saját háza, saját versenypályája, mert nem csupán a

magyar athletikai clubnak, hanem a testgyakorlatoknak általános érdekei is megkövetelik ezt.

PORZSOLT KÁLMÁN.

A kerékpár.

KLEMM-MAYER ALADÁR-tól.

(Folytatás.)

Az eddig megbeszélte könnyű utazási gépekről a nehéz gépekre áttérve, mindenek előtt megjegyzem, miszerint korántsem szabad gondolni, hogy utóbbiak általában nem volnának ajánlandók, és hogy 21 kilós gépnél az utazó néhány klg. súlytöbbletet huzolna haszontalanul magával. Épen nem. Sőt ki kell emelnem, hogy utazási gépnek 20 klg. súly felel meg legjobban és, csakis nagyon iskolázott, tapasztalt kerékpározók, t. i. olyanok, kik határozottan mondhatják magukról, hogy sohasem bukhatnak le, csak azok engedhetik meg maguknak a súly leszállítását egészen 16 klg.ig; a velocipedisták többségének, különösen pedig azon utazóknak, kik silány utakon szoktak sokat járni, nehéz gép inkább ajánlandó, mint könnyű, kivéve ha valaki minden második esztendőben könnyű szerrel új gépet vehet. A nehéz gépekről szólva, azokat világosabb áttekintés végett áru magassága szerint három csoportba osztom m. p.

I. csoport	ár 200—300 frtig.
II. „ „	140—200 „
III. „ „	140 „

Az egyes csoportokba tartozó gépek leírását itt adom:

I. csoport ár 200 frttól 300 frtig.

Ide mindenek előtt azon járművek sorozhatók, melyekről már mint könnyű gépekről volt szó, ha külön megrendelés folytán erősebben készíttetnek. Az ott felsorolt öt kitűnő gyártmányhoz még tovább négyféle gép járul:

1. A „D. H. F., Premier bicycle“. Kiválóan szolid szerkezetű gép érintő küllőkkel, igen szép kettős, üres villával, könnyű gerincz és nyílt fejrészszel. Az anyag jó minősége és a gondos munkáért a gyár neve elegendő garanciát nyújt. Ezen gép eleganciájánál és könnyű járásánál fogva egyike a legkedveltebbeknek és előszeretettel használják nemesak nálunk, hanem Németországban, Ausztriában, Hollandiában és egyebütt is. Ára félig nikelezve 240 frt. Gyár és képviselő mint a „Royal Premier“-nél.

2. A „Matchless“ rugalmas utazási gép, igen tetszetős külsejű és erős. Sugárküllőkkel van ellátva, a nyereggrugó pedig kaucsuktekeresekre van felfüggesztve. A kis kerék és a kormányrúd a már említett lökhárító készülékkel bir, mely a kellemetlen rázkódásokat kizárja. Golyós csapágya kifogástalan, villája hornyolt, és különösen rosszabb útviszonyok mellett legjobban ajánlható. Ára félig nikelezve 270 frt. Gyáros és képviselő mint a „könnyű Matchless“-nél.

3. A „New Rapid“ utazási gép, olyan készülék, mely minden igénynek megfelel. Ugyan olyan valódi érintő küllőjű kereke van mint a „Royal“-nak, és ez magában is elegendő, hogy az elsőrangú utazási gépek közé soroltassék. Mindkét kereke és pedáljai golyókon járnak, forgantyúi és kormányrúdjá levehetőek, kaucsukgyűrűi erősek, az egyebütt fényes részek nikelezve vannak. Szóval az egész gép a legfinomabbul van kiállítva. Ára 260 forint. Gyáros St. George's Engineering Company Bir-

mingham. Magyarországi képviselő Kosztovits L. és társa, Budapest V. Akadémia-utca.

4. A „Special Club Bicycle“ kiválóan tartós gép, sugár küllőjű kerékekkel, golyós csapágyakkal és félig nikelezve. Ára 260 frt. Gyár és képviselő mint a „King of Clubs“-nál.

II. csoport ár 140 frttól 200 frtig.

Ezen gépek legtöbbször magas igényeknek is megfelelnek, és áruk csak a kevésbé szép kiállításnál fogva csekélyebb. Kezdőknek és nem eléggé avatottaknak e gépek a csekélyebb árhoz viszonyítva a legjobb szolgáltatásokat teszik, mert tudni való, hogy csak kiváló velocipedisták képesek az első rangú gépeknél előforduló finom előnyöket felismerni és kellően kihasználni. Ezen csoportba igen számos gyártmány gyártmány tartoznak, de ezek közül főleg négy gép válik ki, különös előnye által.

1. A Hillman-féle „Popular bicycle“, mint ha épen a mi útviszonyaink számára volna teremtvé. Nagyszerű golyós csapágyánál fogva ép oly könnyen jár, mint a D. H. F. sugár küllőkkel, és mindkét kerék a már említett kitűnő Hillmann-féle szabadalm. golyós csapágygyal bir, félig nikelezve 175 frtért kapható. Ezen kerékpár is ép oly kedveltségnek örvend, mint általában a Hillmann, Herbert és Cooper gyárából kikerülő összes gépek. Képviselő mint „Royal Premier“-nél.

2. A „Durable“ kerékpár. Erős gép, mindkét kereken Andrews szab. golyós csapágyak, üres kerülekded aczelgerincz és üres villák; lehető hajlított kormányrúd, erős fék, sugár küllők, Humber-féle nyereggrugó. A fényes részek nikelezve, 190 frtnyi árral. Egy közkedvelt gép szép kivitele és olcsó ára miatt. Képviselő mint a „könnyű Matchless“-nél.

3. A 2. számú „Rudge“ kerékpár jó anyag és szolid munka által tűnik ki. Nálunk kevésbé használják, de annál inkább Ausztriában, félig nikelezve ára 190 frt. Képviselő mint a „Special Club“ kerékpárnál.

4. A Coventry Machinist's Company által gyártott „Universal Club Bicycle“ tökéletesen megérdemli közkedveltségét; igen jutányos árú tartós gép, mely mindenkinek ajánlható. Ára 175 frt. Képviselő mint a „Special Club Bicycle“-nél. (Vége köv.)

Bajnoki versenygyaloglás.

Kolozsvárról — Marosvásárhelyig.

Marosvásárhelyi, szeptember 30.

Versenygyaloglásra kolozsvári athleták soha sem indultak jobb kedvvel, mint tegnap. Mint szerelmes jegyesek, kik várva várják az esküvő boldogító percét, oly izgatottan várták a versenyzők a versenygyaloglásra való indulási időt, hogy a marosvásárhelyi testvérekkel, elsőik lehessenek az ölekezésben.

Ezt bizonyítja az is, hogy az athleták közül hárman versenyen kívül is indultak a gyalog kirándulásra, s a tizenegy jelentkező közül 10 s a három kiránduló ki is állt az induláshoz.

Lelekedést és kedvet öntött a gyaloglókba Vermes Lajos jelenléte, ki már 29-én d. u. fél 3-kor, a club velocipedistájával felhajtott a feleki-tetőre, hogy a kirándulókhoz csatlakozzék.

A gyaloglók kivonulása kocsikon a báró Jósika Lajos házától történt, a club elnöke ő nagyméltósága az

erkélyről nézte az indulást; nagy számú, intelligens közönség fogta körül a kivonulásra sorakozott kocsikat.

Háromnegyed három órakor harsogó éljennel elítelve az elnököt, derült hangulatban indult el a vidám versenyző csapat, mitsem törődve a permetelő esővel, mely mintha nem elkedvetleníteni, hanem megszentelni látszott volna a versenyzőket.

Háromnegyed négy órakor a feleki-tetőn már derülten mosolygott a tiszta kék égről a nap, a kirándulók és versenyzők még derültebb hangulatban voltak.

A feleki kereszt alatt sorakozott a tizenhárom számból álló csapat, szerencsés e szám az athleta életben, a kísérő bizottság elnökének Kőváry Mihálynak kezadással ígérték meg a versenyzők a szabályok megtartását s pontban négykor Vermes Lajos pisztolylovására útnak eredtek a nagyobb része előtt teljesen ismeretlen versenypályának.

A kerekpár kirándulók képezték az előcsapatot, Tordáig előre hajtva, a kísérő bizottság pedig kocsi hátul kísérte a versenyzőket.

Minden kiránduló az út térképét vitte magával, melyben jelezve voltak az útvonalon igénybe vehető pihenő tanyák s azoknak jele, melyről éjjel-nappal megtalálhatják.

Terv szerint az első nap átlag tíz perc alatt kellett volna egy-egy klmétert megtenni, ámde a versenyzők hegyen fel, hegyen le, kezdettől fogva $7\frac{1}{2}$ —8 perc alatt haladtak.

A csapatot Kolosváry vezette, vele tartván Baczonyi, Antal András Tordáig.

Versenyzők zöme Borbély György vezetése alatt haladt és közte s a Kolosváry csapatja között már Torda felé kilométernyi tér keletkezett. Öt óra 35 perczkor érték el a Hármast.

Hét órakor érkezett Kolosváry csapatja Tordára (21.4 klm.) s meg sem állva haladt tovább.

Tordán a „Korona” szálló előtt nagy néptömeget várta a versenyzőket, lámpával és lobogóval volt a „Korona” megálló helyül kijelölve és a tordai koresolyázó-egylet elnöke, Velits Ödön szívélyesen fogadta az érkezőket. A szálló egyik emeleti termét előre berendezte étkező helyül; a versenyzők némelyike, kísérők s kerekpárosok gyorsan vacsorához láttak.

A kerekpárosok, mert számukra az éj menetelre nem alkalmas, Tordán maradtak vissza, a kísérő bizottság egyik tagja, a versenyzők szokatlan gyors előnyomulását az útvonalon előre jelezni Mihály Gyula birtokos kocsiján előre haladt, míg a másik tagja a versenyzők kísérésére hátra maradt.

Gyéres Sz.-Királyra a versenyzők érkezése (32.2 klm.) a következő időrendben történt:

Kolosváry J. 8 óra 55 p., Simonffy Géza 9 óra 4 percz, Borbély 9 óra 6 p., Gidró G. 9 óra 7 p., Antal András 9 óra 8 p., Baczonyi 9 óra 72 p., Tar I., Grosz Viktor és Kiss 9 óra 23 p., Wirtzfeld Mórítz 9 óra 27 perczkor.

Bethlen Bálint gróf fogadta kiváló előzékenységgel itt az athletákat, a kert ajtója fölött lámpa jelezte a megálló helyet. Az ajtó előtt a kertben pedig pompásan terített asztal, honnan minden versenyző egy-egy darab húst és kenyeret véve kézbe, egy-egy csésze tea vagy fekete kávé felhajtása után újult erővel haladt tovább.

Szép volt az est; a felhőtlen égboltról tündöklő hold megezüstözte a tájat, bevilágította az útvonalat.

Enyhe volt a lég, szóval úgylátszott, mintha a gyaloglás fáradalmainak enyhítésére a felsőbb hatalmaságok is kedvüket lelték volna abban, hogy hozzájárulhatnak.

Észrevétlenül érték el a versenyzők Gerendet (45.7 klm.), melyen Kolosváry megállás nélkül surrant át. Borbély 10 óra 6 perczkor érkezett ide; Tar Imre, Grosz Viktor s Kiss 10 óra 37 perczkor. A többi versenyzők kisebb-nagyobb távolságokban utánuk jöttek.

A versenyzők ezentúl elszórva az útvonalon s már törekedve az előnyomulásra, párosával és egyenként az kisebb nagyobb távolságokban elszórtan haladtak.

Kolosváry, ki térben folyton nyert társai felett, 10 óra 50 perczkor Marosludason (56.5 klm.) volt. Felföldy Elek és Keresztes A. birtokosok rendeztek be e helyen pihenő tanyát a versenyzőknek s az érkezés előre való jelzésére fogatot bocsátott Felföldy a kísérő rendelkezésére.

Borbély György bajnok és Simonffy Géza keményen üldözőbe vette innen Kolosváryt, a távolság közöttük váltakozva 1—3 klm. volt, azonban minden törekvésük hajótörést szenvedett, beérni nem tudták.

A versenyzők Kutyalvára (63 klm.) érkezése a következő rendben történt: Kolosváry 11 óra 15 p., Borbély, Simonffy 11 óra 30 p., Baczonyi Kálmán 1 óra 30 perczkor, Kiss Ferencz, Grosz V. 2 óra 20 p., Tar Imre 3 óra 20 percz. Radnóthon (71.4 klm.) 1 óra 55 perczkor volt Kolosváry, 2 óra 20 perczkor Borbély és Simonffy, hol utóbbiak lemondva a törekvésről, hogy Kolosváryt beérjék, pihenőt tartottak, s fél 4 órakor értek Csapóra. Kolosváry Nyárádtön tartva rövid pihenőt, 7 óra 2 perczkor elsőnek érkezett Marosvásárhelyre.

A beérkezések idő és sorrendje ezután a következő volt:

1. Kolosváry János . . .	7 óra 2 perczkor
2. Borbély György bajnok	7 „ 38 „
3. Simonffy Géza . . .	7 „ 42 „
4. Antal András . . .	7 „ 42 „
5. Baczonyi Kálmán . . .	8 „ 55 „
6. Gidró Gergely . . .	9 „ — „
7. Kiss Ferencz . . .	10 „ 20 „
8. Grosz Viktor . . .	10 „ 20 „
*9. Boheczel Sándor . . .	10 „ 20 „
10. Tar Imre . . .	12 „ 51 „
*11. Ehrlinger Lajos . . .	3 „ 03 „

* Versenyen kívül.

Wirtzfeld Mórítz a versenyt pályafelé abban hagyta.

A Bem szobor előtt mint czélpontnál jelentkeztek, megemelve fővegüket a hatalmas érc ember előtt. Nagy Sándor r. b. tag fogadta a torna-egyleti tagokkal az érkezőket s jegyezte a megérkezési időt.

Sokat küzdöttek a versenyzők Marosludastól kezdve a nagy sárral, reggel felé pedig sötétséggel, mind untalan kitéve az ismeretlen útvonalon a eltévedésnek. Ez akadályok daczára rendkívüli az eredmény a mit elértek, dicsőségére válik a két egyletnek, mely azokat rendezte, és a versenyzőknek, kik kiváló erejükről és kitartásukról azzal adtak legszebb bizonyítékot, hogy kivétel nélkül mind jó kondiczióban érkeztek be. Különösen az első győzőn, a 18 éves Kolosváry Jánoson, a ki erdélyrészi bajnok gyalogló címet vívott ki, meg sem látszott a fáradságnak a nyoma.

Kiváló lelkesedéssel fogadta Marosvásárhely úri közönsége a derék athletákat s vetélkedtek egymással azok elszállásolása iránt.

E szép eredmény elérésében kiváló érdemei van Velits Ödön, a tordai korcsolyázó-egylet elnökének, báró Jósika Andor, gr. Bethlen Bálint, gr. Spanoki Frigyes, Mihály Gyula, Miksa Imre, Felföldy Elek, Keresztes Ármán, Bede Károly, Cseh László, Sándor János, Veszely Leonhard birtokos uraknak, kik mint az egyletek által felkért bizalmi férfiak kiváló figyelemmel voltak a versenyzők iránt, s lehetővé tették, hogy azok idővesztegetés nélkül táplálék s italneműeket vegyenek magukhoz s minden állomásról, hova beértek, újult erővel távozhattak.

i—n.

Nevelés, táncztanulás, testgyakorlatok.

(Vége.)

Nem is csoda! Új ruhák készülnek, nem egyszer olyan fényűzéssel, melynek ily gyermek-mulatságon semmi helye és értelme. Szegény kis leánykákat úgy kiforgatják eredeti formájukból, hogy szinte alig ismerik meg egymást! S miért mindez? Hisz a gyermekkor, a fiatalság magában is szépség, szépség kivált akkor, ha az egyszerűség esinjával van összekapcsolva. Nem egyéb biz ez, mint hiúság, legtöbbször a mamák hiúsága, és hiúságra is vezet. Így törlődik le időnek előtte a leánykákról a naiv ártatlanságnak ama zománca, az élet komolyabb oldalairól mitsem sejtő léleknek amaz üdesége, s általában a még bimbó-korát élő nőiességnek ama bája, melyet minél tovább óvni s megőrizni minden anyának kötelessége volna, s mely legszebb dísz minden serdülő leánynak.

Az elmondottak egyúttal azt is megmagyarázzák; hogy az ilyenmű táncz-saison alatt még azokon a leánykákon is, kikben a kötelességérzet erősebben ki van fejlődve, bizonyos szórakozottságot — a tanulás nagy hátrányára — lehet észrevenni, a többiek meg alig használhatóak ilyenkor az iskolában.

Az elmondottakból kitűnik, hogy a táncztanulásnak nálunk szokásos módja több tekintetben ellene dolgozik a józan házi és iskolai nevelés működésének, vagyis ront ott, hol a nevelés egyéb tényezői nagy gonddal építenek.

Már most vizsgáljuk meg azt, eléri-e hát legalább czélját a táncztanulás? A táncztanulásnak nem az az

egyedüli vagy legfőbb czélja, hogy a leányka a szokásos tánczokat annyira megtanulja és begyakorolja, miszerint később, ha nyilvános vagy családi mulatságban tánczra kéri, e tekintetben is meg tudjon felelni a társadalom követelte igényeknek. Másik sokkal fontosabb czélja, mely amaz elsőt is egyedül képes igazán érvényre segíteni, az, melyet az ókori athenaei görögök — a világ e legaesthetikusabb népe — a táncz elé kitűztek, t. i. a szép és kecses testtartásra szoktatás, a test idomainak arányos fejlesztése, az izmok rugékonysága, szóval a női szépségnek, a testnek, mint aesthetikailag szépnek képzése. A táncz tanulásának tehát a női tornázás egyik ágának kell lennie, s ezt aesthetikai és egészségügyi hatásában támogatni, esetleg pótolni.

Mindennek megvalósítására 6—9 heti idő nem elég, még ha az illető tánczmesterek tisztában lennének is az említett czélokkal, s ha lelkiismeretbeli dolgot csinálnának is eme valódi feladatuk teljesítéséből. A tapasztalás bizonyítja is, hogy azon leánykák közül a legtöbb, kik tánczolni tanultak, csak úgy helytelenül, befelé fordítva hordja lábfejeit, csak úgy előre hajolva jár, épen úgy túlnagyokat lép vagy bakamódra lóbázza járásközben kezeit, mint azelőtt. Szóval a táncztanulásnak semmi észrevehető nyoma.

Mindezek után az a kérdés, miféle intézkedések volnának szükségesek, hogy a táncztanulás lehetőleg megfelelően igazi czéljának, s mégse járjon azon bajokkal és bizonyos tekintetben erkölcsi hátrányokkal, melyeket főnebb jeleztem.

Én a következőket tartom szükségeseknek:

1. Hogy a leányok egészen külön, fiúk nélkül, tanuljanak tánczolni. Azon ellenvetés, hogy akkor a leánykáknak, hogy úgy mondjam a férfi szerepeket is meg kell tanulniok, a mi fölösleges idővesztegetés és esetleg zavarba hozza őket, semmi súlyllyal nem bír. Ugyanis ez által a leányka ügyesedik, táncza mintegy öntudatosabbá lesz épen úgy, mint az a színész jobban átérti a darabot, ki a vele játszó szerepét is tudja. Másfelől pedig meglesz az a nagy haszon, hogy ez esetben a leánykák a tánczleczkéket is csak úgy tekintik, mint más leczkéiket, teljes figyelmöket egész elfogulatlanul a táncztanulásnak, a gyakorlatoknak szentelik, mert hisz nem zsenirozza őket senki és semmi, mindenféle hivalgás és tetszelgés ki van zárva, s egyúttal eleje vétetik azon szórakozottságnak s tanulásbeli lazaságnak, mely különben a táncztanulás ideje alatt a legtöbb leánykán észlelhető. Egy szóval akkor lesz a táncztanulás az, a minek lennie kell, t. i. a nevelés egyik ága, mely a többieket kiegészíti, a nélkül, hogy azok hatását bénítaná.

2. Történjék a táncztanulás az intézetben, a tanító-nők és általában a tantestület felügyelete alatt. A hol növendék-leánykák tanításáról van szó, ott a paedagogiai szakképzettség sohasem fölösleges, de sőt nagyon is szükséges. E felügyeletnek nemcsak a leánykákra, de a táncztanítóra is ki kell terjednie, hogy személyvesztést ne üzhessen s művészetét csupán a szülők zsebjeinek kizsákmányolására ne használhassa. Mindez természetesen nem zárja ki azt, hogy a szülők bármikor is megjelenhessenek a gyakorlatokon.

3. Legyen ehhez képest az intézetben alkalmas, tágas, jól szellőztethető tánczterem. Olyan intézet, mint a miénk, annyi családnak leánya, s maga ez ügy, megérdemlik, hogy a fentartó testület e tekintetben némi anyagi áldozatoktól se riadjon vissza.

4. Tartson a táncztanulás minden iskolai évben az eddiginél hosszabb, s általában a körülményekhez képest annyi ideig, hogy a tánczok begyakorlásán kívül aesthe-

tikai céljait minél inkább megvalósíthassa. Egészségi s egyéb szempontok azt ajánlják, hogy a táncztanulás az év azon részeiben történjék, midőn a napok hosszabbak s az időjárás enyhébb.

5. Alkalmaztassék szakértő, s a társadalmi tisztesség színvonalán álló táncztanító. Ennek díjazásához ne csak a szülők, hanem az iskolát fentartó testület is járuljon.

6. Az úgynevezett tánczpróba, melyben a rokon és ismerős családok jó nevelésű s illedelmes magaviseletű fiú-gyermekei is résztvehetnek, ha egyáltalában tartatik, legyen minden tekintetben az, a minek józanul lennie kell, t. i. gyermek-multság. Legyen innen kizárva minden fényűzés és hiúság, s uralkodjék a gyermeki ártatlan öröm és az egyszerűség.

PÁSTHY KÁROLY.

Görög magánjátékok.

(Előterjesztette a kecskeméti „Felolvasó-Társaság” estélyén Fazekas Ferencz ref. főgymn. tanár.)

— Folytatás. —

A kétezer évvel ezelőtt élt nőalakokat akkor meg szinte a mai modern világ úrnői közé képzeljük, ha tudjuk azt, hogy egy előkelő görög nő lakszobájában összejön egy nagyobb nőtársaság. Megjegyezzük, hogy ő náluk még nem volt szokásban fiatal embereknek nők társaságában megjelenni. Így tehát a nők, kik most társalgás közben tánczot rendeznek, zenével is a tánczhoz a nők szolgálnak, kivéve a fuvolát, ezt férfi is játszotta, de a ezitherások nők voltak, mert a görög nők mind tudtak ezitherázni, vagy lyrát pengetni. Czithera hangja mellett lejtik tehát az ő körtánczukat háromával bent a szobában, vagy pedig kint a szabadban valamely ünnepélyes alkalmakkor.

Ha már a görög nép magánéletét, játékaikat tanulmányozzuk, összehasonlítva azokat a mieinkkel, eszünkbe jut kérdezni: vajjon a görög nép ismert-e valamely nyerészkedési játékot, p. o. valamely kártya- vagy lutrifélt? Ezen kérdésre mielőtt megfelnők, tudnunk kell, hogy az ókori népek életmódja és egész létszükségletük általában igen egyszerű volt. Így tehát még a nyereségből üzött játékaik is kevésbé voltak hazardfélék. Ilyen játéknak mondható az, a mi a jelen korban is divatozik, az úgynevezett: „Páros-e vagy páratlan?” Ezt felnőttek és gyermekek egyformán úgy játszották, hogy bizonyos számú pénzt, vagy a gyermekek babféléit, mandolát kezükbe szorítva találtak ki egymással és akkor, ha kitalálták, hogy páros-e vagy páratlan, az övék lett. Ezt a játékot használták ők nagyobb nyerészkedésre, ha az illető a kérdéses pénzösszegeknél még a számát is meg tudta mondani, mert ilyenkor nagyobb összeget tűztek ki nyereségül.

Mint az összes görög nemzet általánosan elterjedt játékát kell említenem a labdajátékot, a melyet mindkét nembeliek játszották, még a felnőttek is igen kedvelték; szónokok és hadvezérek nagy kedvteléssel játszottak a legrégebb időktől kezdve.

Tudomásunk van róla, hogy fejedelmi személyek és hozzátartozói örömezt bocsátkoztak labdajátékba. Királyi kisasszony sem tartja méltóságán alólinak — említi a görög nemzet nagy költője — a hőskorban a tengerparton a nőcselédekkel a fehér ruha mosásakor labdázni és labdája nem kis szomorúságára a vízbe esik. Általában úgy tekintették e játékot, a mely egyrészt örömet

szerez a léleknek, de másrészt edzi és ügyesíti a testet s vele a szemmérték a célzásához nagyon megszerezhető.

A labdázás sokszor élénk dalolással volt egybekötve, és ez által a tánczhoz is elsajátították az ütemes mozgást. Hogy mily nagy fontosságot tulajdonítottak a labdázásnak, tekintve annak a testi erő és az ügyes mozdulatra nagy befolyását — és így tekintve azt, hogy ez az ifjak kiképzését a harcászatra nagyon elősegíti — fényesen bizonyította be Athen városa, midőn egy Aristonikosnak a labdázásban való kitűnő ügyességeért háliját azzal róttá le, hogy halála után szobrot emelt tiszteletére.

A labdázást a görögöknél, igen való színű, hogy városok és vidékek szerint különféleképp játszották mint a mai időkben, és pedig egyenként, párosával vagy egészen nagy társaságban. A társasjátéknak egyik neme volt az, midőn a játszó társaság két félre oszlott és pedig talán bizonyos szedési formula után, mert erről is tudomásunk, hogy más játéknál szedtek, mint a mi gyermekeink. A két párt megalakulása után egy vonallal, vagy az állandó labdázó helyen földbe ásott magas pózuákkal jelölték ki a két ellenfél határvonalát, t. i. azon tereket, a melyeken belül a feldobott labdát megkapni és a mely mögé az ellenfél üzni kellett s ha ez sikerült, akkor a másik félnek jutott a dobás és a kergetés.

Egy másik fajta labdajáték volt az, a mely a mi kapócskánknak felel meg, mert ők is a labdát egyenként magasra dobálták, hogy a távol állók elkapják, a kinek ez sikerült, az volt a dobó.

Divatban volt náluk, a mit mi „kerekbent”-nek vagy „sürgetős”-nek nevezünk, mert a kinél a labda volt, a tömeg közül mindig sürgetve esellel, azaz másra ezé-
lozva igyekezett egyet megdobni.

Mint magánjátékot egyesek üzték e játékot, midőn a földre ütött labdát a tenyérrel verdesték vissza a földre; vagy pedig a jobb kéz hajlásától a kézsuklójáig hirtelen leeresztették és ott ügyesen megállították, vagy három újjal felfogták a karon a tenyérbe futott labdát.

A felnőttek játékaikat szaporította az „újjtalálgatás”, melyet kettőnek kellett játszani, s úgy látszik, hogy a görögök e játékot, mint egyebet is, az aegyptombeliektől örökölték. Ez az újjtalálgatás szintén átvándorolt nyugatra, Olaszországban ma is ismerik, hozzánk magyarokhoz nem jutott el. Önáluk ezen játéknál ketten leültek egymással szemben a földre, és előbb az egyik mutatta fel jobb kezén az újját, hogy a másik kitalálja, hogy hány; és így váltakozva igen nagy gyorsasággal nyitogatták és csukdosták újjaikat, bal kezüket pedig mindig kinyitva tartották, hogy a kitalálás számát mindig egy újj kinyitásával számon tarthassák.

Ezen magánjátékokhoz lehet számítani még a testgyakorlati játékokat a tornatérén, a melyeket úgy is lehet tekinteni mint a görög iskolázás egyik főadatát. Itt mindegyikben a kéz, láb és a tüdő fejlesztése volt czélul kitűzve. Ezen játékok a következő formák alatt mentek végbe: 1. birkózás, 2. futás tömegben ütemszerűen felemelt lábakkal és kezekkel, 3. magán futás jobb kézben fáklyával, balban paizszsal, 4. öklözés jobb kézzel a balban tartott paizszsal, 5. kötélhuzás, midőn egy rövid kötél mindkét végére egy botfélélt erősítettek fogantyú gyanánt, a melyekbe fogódva két küzdő fél egymást igyekezett elhúzni, 6. végül volt a tányérdobás.

Ha játékokról szólunk, a görög magán élet híven lenne-e ismertette egynehány gyermekjáték nélkül? Hiszen a gyermekkor egyik nagyobb részének eltöltése épen a játszásból áll, ez neki a valódi élet. Fel lehetne-e tételni, hogy a görög nemzet gyermekei szűkölködtek

volna játékokban, a kiknek szellemi tehetségük a legkülönbözőbb természeti viszonyok között a legkülönbözőbb irányban fejlődött, és így képzelőtehetségük a művészet minden ágában korán nyilatkozott. De ha még nem egy oly élénk képzelőtehetséggel bíró nemzet gyermekeiről volna is szó, mint a görögöké, nem lehetne-e bármely nemzetbeli gyermeket már 3—4 éves korában kész művésznek tekinteni akár a cselekmények utánzatában, akár pedig a játékszerek megteremtésében? Hiszen a gyermek már három éves korában játékában magát most mamának adja ki, karján dúczolva babáját, majd később a fiúgyermek játszótársai közt előáll mint király, a többi pedig mint szolgái kész katoná: szóval a gyermeki élet a játékok legtarkább képei vegyülete, a melyeknek kitalálásában a gyermek nem szorul tanítóra, sőt a mestert nem is igen tűri meg magának, hanem mindegyik kész mesternek szereti magát tartani. Azért a legkülönbözőbb nemzeteknél, bár évezredek válaszszaik is el őket egymástól, csaknem ugyanazon játékokat találjuk, miután a gyermek észjárása csaknem mindig egyforma, csak helyi és családi körülmények szerint fog változni és módosulni. Így tehát a hasonló játékokat nem tekinthetjük úgy, mintha azok átöröklés vagy valamely érintkezés által szálltak vagy jutottak volna el különböző nemzetekhez.

Hogy mennyiben egyeztek meg a mai gyermekek játéka a fent elősoroltakon kívül a görög gyermekekével, álljanak itt például a következők:

A görögöknél a csecsemő gyermek első játéka ép úgy, mint a mienknek a csöngetyű volt fából, cserépből és érczből készítve, vagy pedig egy drót karikára alkalmasított apró csergőből; mihelyt pedig növekedett, ellátták különféle csecsebecsékkel, kinek-kinek a hogy tellett, olcsóbbakkal vagy drágábbakkal, ezek között találunk kis bögrét, kalapácsot, kardot, labdát, kis szeket, a melyeknek jó részét maga a gyermek készítette mesteri ügyességgel fából vagy anyagból. Felszedték továbbá a folyók és a tenger partján a sima, kerek kövecseket játékszerűül. A játékszer készítő egy szíjfélére sokszor különböző játékokat aggatott: ú. m. kézfejet, kis holdat, kalapácsot, kardot, kis állatot még ezüstből is utánözva, és így együttesen akasztották a gyermek jobb vállára keresztül a nyakba.

A leányka játéka volt baba, ez éppen olyan volt mint a mai időkben, az az különféleképp volt készítve a mama ügyessége, vagy vagyoni állása szerint, mert művészileg kifaragott babáról is van szó, elefántesontból készültet is találtak már sirboltokban. Ebből úgy látszik, hogy a megholt kedves gyermekekkel együtt babáját is eltemették. (Vége köv.)

Különbélék.

Azon t. olvasóinkat, kik még előfizetésüket nem küldötték be, tisztelettel kérjük az előfizetési ár (negyedévre 2 frt) sürgős beküldésére, hogy a lap expedálásában semmi fennakadás se álljon be.

Mutatványszámokkal szívesen szolgálunk

Elmaradt példányok reclamatiója a szerkesztőséghez (Borz-utca 9. sz. II. emelet) intézendő.

A „Budapesti Sport Club“ közel három hete, hogy e club megalakult 60 taggal s ma már 120 rendes tagja van, mely körülmény létjövőjét biztosítja s egyúttal világosan kitünteti, hogy különösen egyetemi körök-

ben rég érzett hiányt pótol. Mint minden Clubnak úgy ennek is megkellett az alakulás nehézségeivel küzdeni s hogy ez ily rövid időn belül sikerült, az leginkább a választmány — de főleg az annak élén álló érdemes elnök — fáradszónak s lankadatlan ügybuzgóságának köszönhető. A club ezéja a sportnemek gyakorlása által a testi erőt és ügyességet fejleszteni s tagjait a társas élet kellemében és élvezeteiben részesíteni. Hogy eme kitűzött szép czélnak lehetőleg teljesen megfelelhessen, tagjait egyenként a rendszeres kard- és vívó-vívásban úgyszint a tornaszatban oktatja hetenként három órán át a club vívómestere Fodor Károly, (Mária-Valéria-utca 5. sz. földszint 7. ajtó) ezenkívül a club igen szép nagy vívóteremmel s mellékhelyiséggel rendelkezik (Váci-utca 14. szám földszint), hol a tagok egész napon át vívhatnak, tornázhatnak és löhetnek, részesíti továbbá tagjait mindazon előnyökben, melyekben egy nagyobb testület tagjait részesíti. Tag lehet az alapszabályok értelmében (melyek már fel vannak terjesztve) minden feddhetlen jellemű, tudományosan képzett vagy a társadalomban megfelelő állással bíró intelligens egyén. Tagdíj havonként 3 frt. A club f. hó 16-án azaz vasárnap saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart.

A „Herkules“ előbbi évfolyamaiból még néhány teljes példány szerkesztőségünk útján megszerezhető, még pedig a következő áron:

A „Herkules“ 1884-iki egész évfolyama bekötve	6 frt.
„ „ 1885-iki „ „ „	8 „
„ „ 1886-iki félévi folyama	4 „

Herkules-naptár.

Novemb. 1. Benedek Gyula vívómester kardmérkőzése Budapesten.

„ 23. W. Beach és E. Hanlan sculler csónak-versenye Ausztráliában a világ bajnokságáért.

BRÖMER-ELMERHAUSEN és TÁRSA
KERÉKPÁR-RAKTÁRA
BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 36. sz.

„Hillmann, Herbert és Cooper“
Coventry-i (Angolország)

világhírű gyáranak vezér-képviselősege.

Valamennyi újdonságok, bőröndök, nyergok, lámpák, esengők, sípok, stb-ben raktáron vannak.

Angol-kerékpározó iskola a házban.

(Képes árjegyzék bérmentve küldetik.)

Tartalom: Elégtétel. Porzsolt Kálmántól. — A kerékpár. (Folytatás.) Klemm-Mayer Aladártól. — Bajnoki versenygyaloglás. — Nevelés, táncztanulás, testgyakorlás. (Vége.) Páthy Károlytól. — Görög magánjátékok. (Folytatás.) Különbélék. — Itt a kolera. (Vége.) — A szegény leánysorsa. — Az apa vétke.

Egy szobor története.

(Vége.)

Nagy vihart támasztott a jelenet mindkettőjük keblében; a mire rég várt a lány, hogy a szobrász is szerelmet valljon neki, megtörtént, de — de miként?

Még ily merészséggel egy férfi sem vallotta meg szerelmét, de meg is büntette érte — talán jobban is, mint megérdemelte volna . . .

Végre egy napon még is összejöttek.

Jolán a parkban sétált. Egyedül volt. Agyában a gondolatok, szívében az érzelmek egymást kergették. Büszkeség, szemérem, hiúság, lelkifurdalás, boszú, szánalom harcoltak lelkében; midőn egyszerre a park azon elhagyott zugában találta magát, a hol a szobrász műterme volt.

Különös érzettől meglepetten állott meg a ház előtt.

Büszkesége sohasem engedte, hogy a szegény szobrász műtermét meglátogassa, de most a kíváncsiság oltahatatlan vágyat keltett lelkében kilesni a kis ház titkait.

A grófkisasszony komornája ugyanis elmesélte, hogy a szobrász több hét óta egy nagy munkán dolgozik, a melyet senkinek se szabad látnia.

A kis ház ajtaja félig tárva volt s az ifjú lány mohó kíváncsisággal tekintett be rajta.

Nem látott bent senkit; egészen közel lépett az ajtóhoz és hallgatózott; de semmi nesz se hallott.

Hirtelen feltárta az ajtót és belépett.

A terem közepén egy életnagyságú szobrot talált, melyben saját képmására ismert s a művész kezében a vésővel a szobor tövében pihent gyönyörködve alkotásán.

A lány megdöbbenve állt meg a terem közepén s a művész egy örömkialtással közeledett feléje.

— Mily vakmerőség! Ki engedte meg? — szólt rideg hangon a lány.

— Ki engedte meg? — Hát ki engedte meg a művésznek, hogy kifaragja Vénust, a szépség istennőjét? Ki engedte meg a művésznek, hogy ecsetére vegye az isten képmását? Kell-e ahoz engedély, hogy megalkossa a művész, mi lelkében él.

— Ön sért!

— Sérttem? ezzel is sérttem? Hát oly alatt állok én, hogy sértés önre, ha alakja álmaimba szövődik, hát sértés az, ha vésőmmel kőben megörökíteni kísérlem, — hallgat, tehát úgy van. Akkor jobb, ha egy csapással megsemmisítem azt a kődarabot, melybe lelkemet leheltem, melyhez álmaimat szőttem, melyhez egész művészi becsvágyamat csatoltam.

S ezzel kezébe ragadta a nagy kalapácsot a művész, hogy ezer darabra törje a szobrot.

— Ne bántsa, — szólt alig hallhatóan szemlesütve a lány.

A férfi kezéből kihullt a kalapács, oda rohant a lányhoz, s eleje borulva kezeit csókokkal halmozta el.

— Köszönöm, életemet mentette meg, hiszen csak szerelmemben élek; engedje hogy e szobrot imádjam és bocsássa meg bűnömet.

— Megbocsátok.

— És szerethetem?

— Szeressen.

A nap nyugovóra szállt; utolsó sugára a fák sudarán át a kis lakra vetődött. Ott ült a büszke gróf kisasszony; előtte térdelt a művész kezét kezébe tartva, fejét ölébe hajtva s szerelemről, jövőről regélve . . .

E naptól kezdve a mester visszanyerte tanítványát, de a tantárgy is megszaporodott egy újjal, a boldogság tanításával.

De e boldogság nem tartott soká; az öreg Zarándy gróf nem volt barátja a idylleknek.

Egy napon magához hívatta lányát a gróf.

— Grófnő! ma délután megérkezik Veszprémi Soma úr — igen jeles fiatal ember, fogadja szívesen. Ez lesz a grófnő férje.

— Soha! felelt ingerülten a lány.

A gróf gúnyosan elmosolyodott s feltéve monoclióját, egykedvűen folytatta.

— Kedves lányom, ne heveskedjünk, mert így nem értjük egymást. Nekem semmi közöm ahhoz, hogy ön szerelmes-e valakibe, vagy sem, ez majd a férje dolga lesz. Hanem az ön jövőjéről — jövő társadalmi állásáról én tartozom gondoskodni. Tudja meg, hogy ön nekem évenként igen sok ezer forintomba került. No nem szemrehányásképp mondom, szívesen adtam volna többet is. — De ezentúl ennyit sem lehet.

— Akkor kevesebbel is beérem.

— Azt elhiszem. Ön képes volna akár maga főzni is; a megboldogult grófné igen jól nevelte. De ezt nem szabad a mi állásunkban tennünk. Noblesse oblige. Férjhez kell menni egy bankárhoz.

— Inkább a halálba.

— No addig még ráértünk diskurálni, előbb sétalovaglást teszek. Ha a grófnő ma délután nem fogadja szívesen Veszprémi Somát, akkor ma délelőtt utoljára kocsiztunk ki saját fogatunkon.

És a grófnő Veszprémi Soma urat úgy fogadta, hogy ez másnap azonnal befogatott s meg sem állt a bécsi tőzsdén.

Midőn a gróf ezt megtudta, rendkívül ingerült orációra készült, hogy lányát megpirongassa, de a szobalány azt mondotta, hogy a grófkisasszony, a parkba ment órát venni a szobrásztól.

A gróf a parkba ment, de a műteremben senkit sem talált.

A lovagló nőalak szobra mellett egy levél hevert, melyben az Olaszországba szökött ifjú pár tudatja a gróffal, hogy Veszprémi Soma úrnak adja el e szobrot, mert az eredetije már a szobrász tulajdona.

A szegény leány sorsa.

— Még egy esókot! — szólott a legény.

És a leány megadta.

— No még egyet! — ismét egyet!

És a leány mind megadta

A kis kert végiben, a lugas alatt, kurta padkán ültek, egymáshoz szorulva.

A sötét felhő eltakarta a hold sápadt világát s eltakarta a leány arcának égő pirulását.

Későre járt már az idő az éjszakában, de hát régi dolog, hogy a szerelmesek sohasem tudják, hányat ütött?

Sem Ágnesnek, se Pistának nem jutott eszébe, hogy már ideje volna a turbékolásnak végét vetni.

— Hü lesznek hozzád a siromig! — esküdött a legény.

A leány pedig oda tartotta puha kis kezét a legény ajkához.

— No esküdjél! — szólott hozzá gyöngéden, — úgy is hiszek én a szavadnak.

A hold elsillámlott a fellegek közül s olyan gúnyos mosolyval nézett le a földre, a hiszékeny leányra, mintha csak mondaná: „Hü a legény, akár csak én vagyok, ki minden hóban, minden nappal változom!”

Hanem azért a esók és ölelés csak folyt tovább.

— Az igaz, hogy gazdag az apám és azt szeretné, ha telkes gazda lányát vinném haza az eresz alá; de hát majd bele nyugszik ő kelme, ha látja, hogy a szegény zsöllér lánya még szebb, még jobb és a fiát még jobban szereti, mint az a czifra dáma, a kinek három fodros a rokolyája . . .

A szép Ágnes kedvese keblére hajtva fejét, hallgatta a mézes beszédet, de egyszerre csak hirtelen elkapta onnan a fejét: — távolról gyöngé furulyaszót hozott a kózsza szellő, az esengett a szép leány fülébe.

Bánatos hangon sírta a furulya azt a szomorú nótát, hogy:

„Azért hogy én szegény vagyok, mint madár az ágon“ . . .

— A szegény Gazsi! — szólt a lány.

— Ugyan mit gondolsz azzal a szerencsétlen furulyással? Hadd nyekeregje a maga nyomorúságos nótáját; hisz az a kenyere!

„Az a kenyere!“ — ezt mondta a legény a szegény Gazsíról; igen, ez volt az ő keserves kenyere: a furulyája.

Olyan sehonnaiféle ember volt, ágról szakadt, égből pottyant; se telke, se apja; az esze után kellett hát megélni.

Az Isten különös kegyelme, hogy éppen azoknak ád észet és tehetséget, a kiknek nem jutott az élet más jaivaiból.

Gazsinak is szép tehetsége volt: ő tartotta az egész falut, sőt az egész határt nótával.

Ha temetés volt, ő sírta el furulyáján a rokonok fájdalmát; ha pedig lakzi készült, az ő nótái nélkül bizonyosan boldogtalan lett volna az ifjú pár.

Hanem mikor a maga gyönyörűségére fujta, mindig csak a szomorúját fujta.

Nagy bánata volt, mert nagyon szeretett.

Ágnes szerette, Ágnes, a ki a gazdag legény keblére szorította fülét, hogy ne hallja a furulya panaszos hangjait.

Szegény Gazsi hiába fujta, Ágnes egész lelkét azok az édes, titkos szók kötötték le, melyeket Pista fülébe suttogott.

— Szeretlek! . . . légy az enyém . . . egészen . . . csókolj meg még egyszer . . . ne menj még be . . . hiszen édes szüleid már úgyis lenyugodtak . . . fázol? . . . borulj a keblemre, majd ott megmelegszel . . . vagy bocsáss be magadhoz engem is . . . miért ne engednéd? hiszen úgy is egymáséi leszünk . . . csak egy kis félóra . . . hiába fogadkozol . . . lecsókolom a szádról a „nem“-et . . .

Szegény Bognár Ágnes a kéjtől elkábulva, lihegő kebelével, tehetetlenül feküdt a legény karjaiban. S ez a leány forró puha testét ölébe kapta, bevitte a kis kamarába, letette a szüzi nyoszolyára és — odakint a szegény Gazsi a legszomorúbb nótáját fujta . . .

A mámor órái gyorsan röppennek el, a boldogságot hamar követi gyász.

A szegény Bognár Ágnes midőn egyszer a kis erdő szélén, a régi kápolna romjai mellett üldögélt, lenn a mély úton, a mohos kőlépcsők alatt egy ölelkező párt látott maga előtt elhaladni.

Borzasztó látvány volt az, mely összetörte a szegény Ágnes szívét.

A leány a gazdag biró Panni lánya volt és a legény? Az ő Pistája!

Lecsüggesztett fővel, sápadozó arccal úgy ült ott a szegény Ágnes az erdőszélén, mint egy letört virág.

És az is volt ő, letört, megtépett virág, melyet megfosztottak érintetlen himporától, tiszta illatától: szüzi ártatlanságától.

A szegény leány roskadozó léptekkel ment haza; nem is ment ki többé régi kedvenc helyére, az erdőszélre, a kápolna romjaihoz: a kétségbeesés elkezdte lassan őrlő munkáját.

A szegény Gazsi nótái szomorúbbak lettek ez időtől fogva.

Egy napon aztán kétszer kopogtattak a szegény Gazsi ajtaján.

Először jött egy czifra vőfély bokrétás bottal, sarkantyús csizmában; hetyke hangon szólott:

Hallod-e Gazsi öcsém; nagy lakzi lesz a biróházánál, a Pista gyerek veszi el a Pannit; ott légy ám!

— Ott leszek! — mondta Gazsi örömben felvillanó tekintettel.

Aztán jött egy gyászruhába öltözött szegény öreg asszony, lassú siri hangon szólott:

— Temetés lesz Gazsi fiam, az Ágnes lányomat temetjük, eljősz-e majd?

— Elme gyek! — felelte Gazsi könnyektől elfojtott hangon.

De bizony ő nem ment el egyik helyre sem, mert azon a napon a faluban egy lakadalom és két temetés volt . . .

Az apa vétke.

Leültek a puha pázsitra egymás mellé. A leány lesütötte szemét s a férfi gyengéden megszorította a lány apró fehér kezét. Sokáig hallgattak, hallgatták a lábaik alatt csörgedező patak locogását vagy talán szíveik dobogását.

Az én szép Mariskám miért oly szomorú ma? kérdezte a gróf.

— Mert ma utoljára találkozunk! — felelt tompa hangon a lány s alig bírta elfojtani könnyeit.

A férfi arcán a megütközés tükröződött.

— Rosz tréfa ez, mely engem nagyon elszomorít.

— Nem tréfa ez, hanem szomorú való; atyám határozata.

— Beszéltél vele?

— Önkénytelenül elárultam magamat s aztán mindent bevallottam.

— Mindent?

— Mindent; hogy szeretek, szeretek titkon, az ő tudta nélkül, szeretek mélyen, szenvedélyvel oly ifjút, kitől az egész társadalom elválaszt, és hogy azzal az ifjúval minden nap találkozom, hogy az erdő magányát nem a madarak dala s a virágok illata miatt keresem fel, hanem hogy láthassam azt, kit szebbnek tartok az erdő virágainál, s kinek hangját jobban szeretem hallani a madarak dalánál is . . .

— És ő mit szólott?

— Arcát először elfutotta a vér, majd halálsápadtság ömlött el rajta, kezeit ökölbe szorította, ajkai reszkettek; meg voltam rémülve, sohasem láttam még ilyennek. Ajkaira nem jött sokáig egyetlen hang sem, majd egyszerre harsány rikacsoló kiáltásban tört ki. És ekkor iszonyú káromlás közt azt mondta, hogy ha még egyszer találkozom veled, — megöl.

A fiatal ember ajkán keserű mosoly vonult el.

— És mindezt azért mert gróf vagyok?

— Meglehet, hogy igaza van atyámnak.

— Hogyan!? hát még te is? (Vége köv.)

Kiadóhivatal:

Budapest, IV. Váci-utca
1. sz. Aigner Lajos
könyvkereskedése.

Előfizetési díj:

Negyedévre . . . 2 frt.
Félévre 4 frt.
Egész évre . . . 8 frt.

Egyes szám 20 kr.

Hirdetések díja: két ha-
sabos petitsorert 25 kr.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ PORZSOLT KÁLMÁN

KIADJA: **AIGNER LAJOS.****Szerkesztőség:**

Budapest, IV. kerület,
Belváros, Borz-utca
9. szám II. em.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Bérmertetlen leveleket
nem fogadunk el.

AZ »ACHILLES« VELOCIPÉD- ÉS CSÓNÁK-EGYLET, AZ »ARADI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »BALATON-EGYLET«, A »BEREGSZÁSI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »BUDAPESTI KERÉKPÁR-EGYLET«, A »BUDAPESTI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »BUDAPESTI TORNA-EGYLET«, A »BUDAPESTI VASPARIPA-EGYLET ELŐRE«, A »BUDAPESTI SPORT CLUB«, A »DEBRECZENI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »DEBRECZENI TORNA-EGYLET«, »ELSŐ MAGYAR VÍVÓ-EGYLET«, AZ »ÉRSEKÚJVÁRI VÍVÓ- ÉS TORNA-EGYESÜLET«, A »FERTŐI CSÓNÁKÁZÓ-TÁRSASÁG«, A »GYÓRI CSÓNÁKÁZÓ-EGYESÜLET«, A »KASSAI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »KOLOZSVÁRI ATHLETIKAI CLUB«, A »KOLOZSVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, »FŐVÁROSI VÍVÓ-CLUB«, A »KÖRMENDI ATHLETIKAI CLUB«, A »KUNSZENTMÁRTONI CSÓNÁKÁZÓ-KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »MAGYAR-ÓVÁRI TORNA- ÉS VÍVÓ-EGYLET«, A »MAGYAR VELOCIPÉD-CLUB«, A »MAROS-VÁSÁRHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »LÉVAI TORNA- ÉS VÍVÓ-EGYLET«, A »MAROS-VÁSÁRHELYI TORNA-EGYLET«, A »NAGY-BÁNYAI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »NAGY-ÉNYEDI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »NAGY-KANIZSAI TORNA-EGYLET«, A »NAGY-KÁLLÓI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »NEMZETI HAJÓS-EGYLET«, A »NEPTUN BUDAPESTI EVEZŐS-EGYLET«, AZ »Ó-BUDAI TORNA-EGYLET«, A »PANNONIA CSÓNÁK-EGYLET«, A »PÉCSI ATHLETIKAI CLUB«, A »POZSONYI HAJÓS-EGYLET«, A »POZSONYI TORNA-EGYLET«, A »PRÍVIGYEI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »RÍMASZOMBATI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SÁTORALJA-ÚJHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SÁLGÓ-TARJÁNI VASPARIPA-SZÖVETKEZET«, A »SELMECZI AKADEMIAI ATHLETA-CLUB«, A »SOPRONI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SZABADKAI TORNA-EGYLET«, A »SZARVÁSI KORCSOLYÁZÓ-KÖR«, A »SZEGEDI CSÓNÁKÁZÓ-EGYLET«, A »SZEGEDI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SZEGEDI TORNA-EGYLET«, A »SZÉKELY-ÚJVÁRHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SZÉKESFEHÉRVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »TEMESVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«
S AZ »ÚJVIDÉKI KERÉKPÁR- (BICYCLE-) EGYESÜLET«

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister ö nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Szerkesztőségünk a következő hivatalos iratot kapta:

*Tekintetes Porzsolt Jenő úrnak, mint a „Herkules“ című sportlap szerkesztőjének
Budapesten.*

Van szerencsénk hivatalosan becses tudomására juttatni, hogy a „**Budapesti Sport Club**“ közgyűlése a szerkesztésében megjelenő „Herkules“ című sportlapot hivatalos közlönyévé választotta.

Kelt Budapesten, 1887 október 8-án.

Hivatalos tisztelettel

BAND LAJOS, ONODY MARCZI, GRAUER VILMOS,
titkár. jegyző. elnök.

Testgyakorló intézet.

Ilyen még nálunk nincs és e soroknak az volna céljuk, hogy egy általános testgyakorló intézetnek szükségességet beláttassa. A torna-egyletek virágzása és a vívómesterek dús jövedelme fővárosunkban minden gondolkozót rávezethetnek azon tervre, hogy jó lenne építeni egy oly nagyobb házat a fővárosban, hol a testgyakorlatoknak lehető számos faja gyakoroltathassék.

A torna-egyletek saját, vagy bérelt termei mindenkor zsufolva vannak, de sőt az egyletek gyakorló helyet sem kapnak. Van a fővárosban 4—5 olyan egylet, melynek épen nincs gyakorló helye. A testgyakorló in-

tézet termei a legbiztosabb bérlőket ezen egyletekben bírnák.

Az intézetet egy élelmes vállalkozó maga is megteremthetné, de ilyen nálunk alig fog akadni és a legjobb esetben is csak részvényesek valósíthatják meg a tervet.

A jövedelme az intézetnek a következőkből állna: a vívótermek, a tornacsarnok bérbeadásából, a vívás, velocipédezés, kerékkorcsolyázás és tornázás tanításából, a nők tornatanításából. Mindezeknél fogva tehát az intézetnek állandó fizetéssel ellátott tanítóinak és tanítónőinek kell lennie.

Az egyletek mellett a nagy közönség is igen érzi egy ily intézet hiányát, mert a kisebb társaságok sem az egyletek termeit sem a vívómesterek szobáit nem kaphatják bérbe. Azonkívül a női tornázásnak is lendületet adhatna egy ily intézet, mert most alig van hová járjanak a nők, kik erősödni akarnak.

Mindenesetre azonban az ily intézet vezetőjének sportmíveltségű embernek kellene lenni. A művezetőségre könnyű volna megnyerni hazánk legjobb erőit úgy a torna-, vívás-, mind velocipédezés- és korcsolyázáshoz.

Régen tervben van már itt a fővárosban egy nagyobb szabású vívóiskola és akadémia létesítése. A terv, a mint tudjuk, itt is a terem hiányán mult. Az általam létesíttetni ajánlott intézet ez akademiát is valószínűsítőhöz segítené.

Különösen tehát az egyleteknek, de általában a nagy közönségnek is érdekében állana egy ily vagyonos

intézet létesülése. Úgy de nagy vagyont sem egyes ember sem egy egyesület nem könnyen teremthet elő, ezért igen üdvös volna, ha a most építeni akaró magyar athl. club a többi otthon nélküli egyesületekkel együttesen vinné ki indítványunkat. A clubnak is és a többi egyesületnek is van valami kis tőkéje és együttvéve csak lehetne telket venni és építkezni, míg egyedül talán a club sem boldogul.

K—1 J—s.

Egyetemi Athletikai Club.*)

A testgyakorlás terén örvendetes és fontos lépés történt néhány nappal ezelőtt.

Megalakult az „Egyetemi Athletikai Club“ és ez többet érdemel, mint egyszerű regisztrálást rövid újdonságban. Az ignorálás hiba volna, de éppen olyan tévedés lenne mindjárt túlzott és vérmes várakozásokat fűzni az üdvös kezdeményezéshez; az most még csak kicsi csira, melyből éppen úgy nőhetnek bajnokok, mint a társadalomra terhes és kellemetlen krakelerek. A helyes vezetéstől, a követendő irányoktól függ minden, és hogy a vezetés, az irányok gyümölcsözők legyenek az ifjúság testi nevelésére, azért kell mindenkinek, így a sajtónak is, tőle telhetőleg rászorgálni arra, hogy a fiatal egyesület jó útra lépjen, és a jó úton haladjon fontos céljai felé.

Az „Egyetemi Athletikai Club“ megalakítása a testgyakorlást beveszi arra a térre, a hol teljes elhanyagolását igen fájdalmasan éreztük. Azért jogos igényt formálhatnak bő elismerésünkre mindazok, a kik részt bírnak az egyesület létrehozásának érdeméből. Köztük első sorban Fodor József, a tudós egyetemi tanár, a ki ritka éleselműséggel tudja harmoniába olvasztani a tudomány szabályait a gyakorlati élet követelményeivel és igazságaival. Tudós ő, a ki tudását éppen olyan mértékben meríti az élet okos megfigyeléséből, mint a könyvek buvárálásából. És habár az állam bajnoki aranyérmét nem bírja, mégis championja a modern atletikának, mert a test nevelése, edzése, a testgyakorlatok terjesztése érdekében kifejlesztett áldásdús tevékenysége folytán joggal számíthat babérra mindazok részéről, a kik tudják valódi értéke szerint méltányolni a testedzés jelentőségét.

*

Sok a panasz a fiatalság testi nevelésének elhanyagolása miatt a középiskolákban. Elsatnyulnak, elcsenevésznek, elpusztulnak a gyermekek — mondják — tiztől tizenhét éves korukig, s az egyetemre már csak halálra roncsolt testet vonszolnak magukkal. Pedig a középiskolák még gondoskodnak — annyira a mennyire — tanítványainak testi üdvéről is. Rendszeres tornatanítás folyik úgy gymnasiumokban, mint reáliskolákban. Sok megjegyzés fér ugyan az iskolai tornatanítás hasznosságához és célszerűségéhez, hanem azt az egyesület eltagadni nem lehet, hogy valami utóvégre is történik a test fejlesztése és erősítése érdekében. — a mellett mégis mennyi a panasz!

Képzeltető tehát, micsoda állapotok fejlődnek ki a felső iskolákban, a hol a fiatalság egészsége minden segítség és védelem nélkül megy a romlás és a pusztulás felé. A hol a fiatal embernek nincsen módja teste fejlesztésére, edzésére és erősítésére, mert legnagyobb részt nincs pénze a vele járó költségekre. A hol napjait az előadó termek, a kávéházak és a korezmák füllel levegőjében tölti, folytonosan ülve és görnyedve az asztal mellett. Elpusztulnak

*) A „Nemzet“ okt. 12-iki tárczája.

itt tömegesen még azok is, a kik szerencsésen keresztülvergődtek a középiskola látogatásának kalamitásain és veszedelmein. Valóságos áldás tehát rájuk nézve olyan intézmény, a mely alkalmat nyújt és lehetővé teszi nekik testük megedzését, egészségük megmentését.

*

Szerencsére immáron fölösleges Magyarországon a testgyakorlás jelentőségét és szükségét fejtegetni. A hangulat kezd javulni; az emberek kezdik észrevenni, hogy egyáltalán nem elég, ha bármennyi tudományt összeszuszofolunk a fejünkben, mikor a mellett testünk roskatag, beteg és agyvelőlaggyulással vagy hasonló katasztróphával, értelmetlenné és hasznavehetlenné teszi a sok tudást. Lassanként érvényre jut az igazság, hogy haszontalan és káros erőlködés a test rovására művelni az agyvelőt, mert az ember hivatásának csak úgy felelhet meg teljesen, ha a test és a lélek egyensúlyt tartanak, ha egészséges, edzett, erős testtel dolgozik a kiművelt agyvelő. Hiszen csak egy kicsi elfogulatlan körültekintés kell a világban, hogy azonnal észrevegyük az edzett férfiú fölényét az elsatnyult ember mellett. Az idegesség, ez a modern epidemiaja az emberiségnek, főképen a testi nevelés elhanyagolásában bírja kútforrását; a megedzett, egészséges ember ritkán ideges; és magában véve ez milyen nagy áldás, tudja mindenki, a kinek módjában volt ideges emberekkel érintkezni vagy pedig saját magán élvezni az idegesség nyilvánulásait. Az edzett ember agyveleje is jobban dolgozik, lelki ereje, energiája fokozódik. Úgy, hogy az élet viharaiiban rendszeren jobban megállja helyét, föladatainak tökéletesebben megfelel, mint az a szegény, beteges, elsatnyult árnyék, a ki félig elájul már ha egy evőkanál földre esik mellette. Képtelenség vitázni a sport, vagy ha úgy inkább tetszik: a testgyakorlás hasznossága felett. Ez annyira kézzelfogható, hogy csak az nem látja, a ki szándékosan behunyja a szemét. Amellett a hasznos itten szerencsésen ölelkezik az élvezetessel. A „sport“ kifejezés újabban kezd hitelét veszíteni, mert azt mondják: a sport pusztán nagyúri élvezet. És igazuk van annyiban, hogy a sport csakugyan élvezet, még pedig a legnagyobb élvezetek egyike. A ki gyakorolta már a sport valamely ágát, tudja tapasztalásból, hogy minő élvezetes percek azok, melyek a testi erő és ügyesség fejlesztésével teltek el; minő jótékony visszahatást gyakorolt kedélyre, lélekre, munkakedvre és mily mértékben megsappantotta a hajlandóságot a kicsapongásra! Valóban önmaga és a társadalom ellen vétkezik, a ki elhanyagolja, saját hibájából, a testgyakorlást.

*

Az „Egyetemi Athletikai Club“-ra az a missió vár, hogy az egyetemekre felkerülő ezer és ezer fiatal ember között erőteljes és egészséges lökést adjon a testgyakorlás ügyének. Nagy és kiváló fontosságú föladatot vett vállára, a melynek, ha meg tud felelni, jelentős munkát végzett a magyar nemzet erőgazdaságában. Nem lehet eléggé melegen üdvözlőlnünk a férfias vállalkozást, de ugyanakkor éppen olyan őszintén kívánnunk kell, hogy a vezetők buzgósága és képzettsége, valamint az egyetemi fiatalság támogatása megvalósítani tudják a reményeket, melyeket ennek az egyesületnek a működéséhez fűzünk.

Kötelességünk — tekintve éppen az egyesület hivatásának közérdekű voltát — itten néhány megjegyzéssel kísérni azokat, a mik eddig az egyesületről nyilvánosságra jutottak.

Először is a tagdíj — havonként három forint — nézetünk szerint olyan magas, hogy már ez magában

véve képes volna kétségessé tenni az egyesület boldogulását. Azok az egyetemi hallgatók, a kik a „Magyar Athletikai Club”-ba akarnak belépni, ezt 12 frnyi évi díjért tehetik — és tudjuk, az egyetemi hallgatók nagy számahoz aránylag mégis minő kevesen veszik igénybe ezt a kedvezményt. Lehet-e számítani arra, hogy az egészen kezdő „Egyetemi Club” havi három forintos tagdíjának fizetésére többen fogják rászánni magukat? Én nem tudom hinni, és az ügy érdekében igen kívánatosnak tartanám, ha a vezetők újabb megfontolás tárgyává tennék a tagdíj kérdését, mert azt senki róluk föl nem tételezi, hogy éppen azokat akarnák kiszorítani a clubból, a kiknek legnagyobb szükségük van erre az intézményre: a szegény, csak igen csekély tagdíj fizetésére képes egyetemi hallgatókat. Hiszen, ha ilyen velleitások ütnének tanyát az új clubban, alig tudnók megmagyarázni létjogosultságát. Ellenkezőleg: az „Egyetemi Athletikai Club” hivatása és földadata minden exclusivitas kirekesztésével a testgyakorlást az egyetemi hallgatóknak lehetőleg széles rétegeibe bevinni és a testgyakorlás áldásaiban részesíteni azokat, a kik különben nem tudnának hozzájutni. Erre pedig az első lépés a minimális tagdíj, nem pedig az évi 30 forint, a mi aggasztólag hasonlít a prohibitív vámhöz.

(Vége köv.)

A velocipédezés egészségügyi szempontból.

A mikor velocipédezőt látok népes utakon keresztül hajtani, első sorban önkénytelenül az illető hiúsága jut eszembe nekem is, mint sok más szemlélőnek. Hát bizony a legtöbb fiatal ember, a mikor a vasparipán ül, alig gondol másra mint a feltűnésre, arra, hogy egy egész utca járó-kelőinek figyelmét magára irányítsa. A milyen kevéssé szokásos még még mindig nálunk e sport, tény, hogy igen jó alkalom megbámultatásra. De ezt a kis feltűnési vágyat én a velocipédezőnek szívesen megbocsátom, a hiúságát elfelejteti velem az a kitűnő hatás, a mit a mozgás e neme a testre gyakorol. A lábak folytonos mozgatása egyenes testtartás mellett nemcsak mint tornászat kitűnő valami, de bizonyos betegségek ellen mint óvószert is megbecsülhetlen.

Legelőször is mint tornászatot felfogva, a velocipédező szép testtartáshoz szokik és testének egyensúlyt tartó képességét fejti ki erősen. Egyre gyakorolja magát, könnyen felbukó eszközön egyensúlyt tartani. Hogy ezt elérje, bizonyos izmokat kell működtetnie és azokat oly pontos működéshez szoktatnia, a minő éppen az egyensúly fenntartására szükséges. Minden egyes izom mintegy begyakoroltatik arra, hogy a velocipédező akarátának a legpontosabban engedelmessékedjék, mert a legcsekélyebb hibát rögtön a megtorlás követi, a rossz irányvétel, esetleg pedig a feldőlés. Az egyensúly tartásának képessége a gyakorlati életben igen nagy haszonnal járhat. A ki azt elsajátította, az biztonsággal fog árkokat átugrani, szűk átjárókat használhatni, aggályos lépcsőkön lépdelni, meredek hegyeket mászni stb. stb.

De az említett haszonnal még többre becslendő a velocipédezés hatása az izmok erősödésére. Nemcsak a lábak izmai erősödnek általa, hanem a has, a mell és a kar izmai is. Nincs más eszköz, a melylyel egyes izmok

oly tökéletesen megerősíthetők, mint a velocipéd. Különösen a czomb- és lábszár izmai azok, a melyek valóságosan megaczelosodnak és minden külső befolyásnak, mely másoknál könnyen bajt okoz, keményen ellentállnak. A mai rheumás időben, a mikor oly sok fiatal ember sinyli e bajt, nagyon fontos ennek ellensúlyozása, a mire a velocipédezésnél czélszerűbb lokomoczió nincs. Érdekes volna megtudni, vajjon a velocipédezők közt hány esetben fordul elő a rheumatizmus. Eddig statisztikai adataink nincsenek, de előreláthatólag elenyésző kevés esetben.

Igen nagy fontosságú a velocipédezés hatása a hasban levő összes szervekre. A has izmai, csak úgy mint a lábizmok, folytonos működésben vannak, a mi által a has masszálásához hasonló hatás keletkezik. Manapság a masszaget a hasra ép azért alkalmazzák, hogy a beleket mozgásba hozzák és kiürítésre bírják. A massage sokkal czélszerűbbnek bizonyult, mint akárminő hashajtó szer. A mint a belek kiürítése rendes, mindenféle hasbajnak eleje van véve és az ember sok kellemetlenségtől, sok gyötrelemtől ment. Már pedig a velocipédezés alkalmával a has folytonos masszálásnak van kitéve és így e részben a hatás nagyszerű. Az ülő foglalkozású egyének ép ez oknál fogva nagyon jól tennék, ha a velocipédezést gyakorolnák.

A mellre a velocipédezés kétféleképpen hat. Először a has izmainak összehúzódása és kitágulási által a tüdőben vesztegelő levegő gyorsabban ürítettetik ki, azután a lélekzés technikája gyakoroltatik. Az első hatáznál fogva több friss, oxigénben dús levegő juthat a tüdőbe, az anyagcsere tehát tökéletesebb lesz, mi az egészség nagy előnyére van. Hogy mily fontos a lélekzés technikája, azt különösen oly egyéneknek láthatni, a kiknél megméri a be- és kilélekzésnél a mellkas, azaz a tüdő tágulását, illetőleg összeszorulását. Vannak egyének, a kiknél a be- és kilélekzésnél a differenzia alig 2—3 centiméter. Az ily emberek nem vehetnek friss levegőt magukba, nem is táplálkoznak tehát egészségesen. Az ily egyéneknek is a velocipédre kellene ülni, ott majd megtanulnának lélekzeni.

P. H.

Görög magánjátékok.

(Előterjesztette a kecskeméti „Felolvasó-Társaság” estélyén Fazekas Ferencz ref. főgymn. tanár.)

— Vége. —

A kis gyermekek kedves játéka volt a lovaglás, a vessző-paripa végére a görögök is értettek már lovacskafejet kifaragni, és az e fajta tüzes állatot az egyszál ingbe öltözött görög gyermek keményen ülte meg, végig paripázva a mezőt ostorral a kezében, ha nagy korában nem nagyon szerette is, t. i. az igazi lovat, — mert zárjel közt legyen említve, a görögök nem híres lovaskatonák voltak.

Megtermett a gyermekek között még a kétkerekű kis kocsi is; de még az abroncs, vagy karika-féle játék sem hiányzott. Az abroncs belső kerületén kis pergők voltak alkalmazva, s ezt ők szintén egy görbe botocska-

val, a mit kulcsnak neveztek, hajtották szaladva, gyönyörködve a csörgők zürzavaros hangjában. Hanem még az sem tűnt fel senki előtt sem valami különösnek, ha meglett ember kergette az abrincot maga előtt.

De nem tett túl leleményességben a Kr. utáni 19-ik század gyermeke az ókori gyermekén, mert az is fel tudta találni a forgó csigát, melyet nagy örömmel hajtott kis ostorával. És úgy látszott, hogy a görögök még a bűgő csigát is ismerték. Szerették a „királyosdit, vagy katonásdit” játszani, a melyet a keleti népeknél másutt is kedveltek, említi a történetírás megteremtője — Herodotos. A víz szélén azzal mulattatták magukat, hogy lapos köveket, cserepeket a víz tetején végig röpíttettek, mint midőn a mai gyermek az úgynevezett „szűrést” gyakorolja, igyekezik, hogy a kő szökdecselve menjen a víz tükrén.

Hát még a hinta . . ! ez is a játékok közé sorakozik. Volt nekik kötéllhintájuk ügyesen elkészítve kényelmes szék-üléssel. Így tehát a kötélnégy ágon lógott le, melyekhez az ülést fel lehetett kötni; ezenkívül ismerték a deszkahintát.

A görög gyermek szintoly nyugtalan, pajkos volt, mint a mai; sokat boszankodtak a szülék a pajkosságért; tréfás jókedvében, ha hozzá fogott a gyermek, még bakfittyet és czigánykereket is hányt; megörvendeztette a görög gyermek is édes anyját, ha piszkosan és elszakított ruhával tért haza a játékból; különben az ő ruhájuk nem szakadhatott oly egykönnyen, mert a szőke, göndör hajú gyermekek pőrén, rövid ingben voltak, az is csak a derékig ért, és a jobb hónalj alatt a bal vállon át a nyakba felkötve.

A gyermekjátékok közt találjuk továbbá a „dugócskát”, a mely szintén a mi ily fajta játékunkra emlékeztet. A gyermekek körben felálltak és egy közlőkötéldarabbal hátuk megett körüljárva, a kötelelet észrevétlenül valamelyiknek a lábához tette le. Ha az észre nem vette, a többiek kergették vele, ha pedig ő vette fel, a játszókat ő hajtotta körben.

Nálunk többféle alakban divatozó játékokra emlékeztet az a játék, melyet ők cserépjátnak neveztek, t. i. egy cserép oldala fehérre, a másik feketére volt festve, és magasan feldobták, mialatt a feldobó azt kiáltotta: Éj-e vagy nap? A játszó két félre voltak már oszolva, az egyik fél a „nap”-hoz, a másik pedig az „éj”-hez tartozott. És ha a fehér oldala fordult felül a cserépnek, a „nap” párton levők kezdtek meg a többieket, a határvonalon túl állókat üldözőbe venni, és ha valaki egyet megfogott, az a győztest a hátán tartozott oda vinni, hol a cserép volt letéve és „szamárnak” volt a neve.

A görög gyermekek is nagy kedvelői voltak az apróbb állapotoknak: játszottak nyulakkal, pávával, galambbal, kutyával stb. Voltak, kik kakast, fürjet s más veszekedő állatokat tanítottak be veszekedésre; az ilyenekkel játszottak a „kakas- vagy fürj-viadalt”. A két játszó gyermek összeeresztette p. o. a fürjet, és az erősebb gazdája kapta az egymás közt előre kitűzött díjat.

A gyermekjátékokat fűszerezték mondókák és versikék, melyeket a gyermek észjárása könnyen megteremt, ki minden játékát szereti dalolva végezni, az ily fajta versek és dalok sokszor egészen érthetetlenek, e tekintetben a görögök mondókák a mieinkkel szintén megegyeznek.

A két s három ezer évvel ezelőtt, kisebb körben, nagyok és kicsinyek közt divatozott játékok, a mikről biztos tudomásunk van, pedig a legnagyobb valószínűség szerint; ezeken kívül még számtalan volt, meggyőzőnek bennünket arról, hogy az egyes nemzeteknek bár

kor szerint legyenek más politikai elveik, különböző államilakulások jöjjenek bár létre, de a népek gondolkodása egyben mindig meg fog egyezni: mert a komolyabb foglalkozás mellett a játékokban igyekeznek vágyuknak kielégítést szerezni, továbbá beláthatjuk azt, hogy a magánjátékok, gyermekjátékok a kor és divat hatalmának nem hódolnak, hanem mindig ugyanazok maradnak.

Tutti-frutti.

Ki ne ismerné Szép Helénát, ezt a kedves zenéjű bohóságot, melynek egyik legmulatságosabb részét a találos kérdések képezik. Erős meggyőződés, hogy e darabból, illetőleg az abban előforduló kérdésekből némi következtetést lehet vonni valamely ismeretlen színtársulat szellemi erejére. Mert ilyenkor a sugótól kezdve, ki helyzeténél fogva legalacsonyabban működik, fel egészen a zsinórpaddlason szereplő valamire való tehetségig mindenki kötelességének tartja, hogy régóta féltékenyen örözt saját gyártmányú kérdéseivel a főpróbán előálljon. Már pedig a leleményesség mindig egyenes arányban állott az agyterületék bonyolultságával, tehát a szellemi erővel is.

Egy alkalommal az első kérdés ekkép hangzott: E betűvel kezdődik, fekete s az emberek viselik, mi az? Sok fejtörés után, a bösz Akhillesz adta a legtalpraesettebb feleletet mondván, hogy a kérdéses tárgy esernyő. Erre a feladó azt mondja: Nem igaz, mert az egy pár czipő. Következett a második kérdés: K betűvel kezdődik, fekete s az emberek viselik, mi az? Erre már többen adtak feleletet, mondván, hogy: kabát, keztyű, kalap stb. De a szellemes feladó tagadólag rázta fejét és kijelentette, hogy az nem más, mint két pár czipő és harmadiknak a következőt kérdezi: Ha feldobják fehér, ha leesik sárga, mi az? De erre már jó Menelausz király elsőnek kiáltja: Meg van! meg van! Három pár czipő.

Meglehet, hogy kissé nagyon is messze tértem tárgyamtól, de a dolog meglepően hasonlít azon benyomáshoz, melyet egyik, régebben tevékenyebb clubunk három utolsó versenye jó magamra tett. Először szép eredményt vártam s ime lett: egy pár czipő, vagyis egy, úgy eredmény mint érdeklődés tekintetében igen kevés sikerült verseny. Másod izben már csak közepes sikert reméltem, de mégis csak reméltem. Lett belőle két pár czipő. De már harmadszorra bátran kimondtam, hogy nem lehet más, mint három pár czipő. S ime előáll Bogdány Ferencz s szép eredményeivel bebizonyítja újra, hogy semmi sem bizonyos az ég alatt. Sportügyünk haladása érdekében azonban igen óhajtható volna, ha bajnokaink győzelme után nem pihennének babéraiton, sőt keresve-keresnék az alkalmat, hogy versenytársaikkal újra megmérkőzhessenek. Bajnoknak legyőzteni ugyan nagyobb vereség, mintha más közönséges halandót föznek le, de hiszem, hogy Bogdány Ferencz bizik annyira erejében; s még ez után is gyakran kiáll a síkra s talán még e sorok szerény írójának is lesz szerencséje vele újól megmérkőzhetni.

Különben megvallom, hogy a mint megláttam a „M. A. C.” őszi viadalának propozícióit s ezek közt a 630 cm.-es távolugrást, azonnal Bogdány Ferenczre gondoltam s sajnáltam, hogy miért nem legalább 650 cm.-re tették a minimumot, ez legalább olyan távolság lett volna, melyet nálunk Kinszky grófon kívül nem ugrott meg más. Különben erősen hiszem, hogy Bogdány október 28-iki ugrása közelebb lesz a hét méterhez mint a hathoz.

Örvendetes eseményt is kell konstatálnunk. Értem azt a szép eredményt, mit a kolozsvári athleták értek el a marosvásárhelyi távgyaloglás alkalmával. Nem tudom mi lehet az oka, hogy nem Borbély György — a bajnok — lett az első, de annyi bizonyos, hogy e verseny más-különben kiválólag sikerült s igen élénk bizonyágot tesz az erdélyi athleták buzgalmáról, készültségéről.

Az első Kolozsvár volt, örvendek, hogy magam is kolozsvári vagyok (Kolozsvárt születtem). Ily eredmények után ismét szabad remélnem, hogy mégis csak létrejö a a budapest-kolozsvári országos verseny 1888. tavaszán. Bár csak úgy lenne.

FOLLINUS ÁRPÁD.

A palicsi athleta versenyek.

A szabadkai „Achilles Sport Egylet” ez évi őszi viadalát f. évi október hó 9-én tartotta meg palicsi versenypályáján. A folytonos esőzések visszatartották a sportkedvelő közönséget és igen csekély számban vettek részt, de annál számosabb versenyző athleta állt ki a küzdőterre, kik igen érdekes küzdelmeket proponáltak.

A versenyszínpad következöleg alakult: Elnök Birkáss Gyula. Versenybírók Vermes Béla és ifj. Bajsai Vojnich Sándor. Igazlító és időmérő dr. Reizner Lajos.

A versenyek a következőkép folytak le:

I. A 3000 m. gyaloglásban résztvettek: Kovács Mátyas, Deák Lajos, Kammerer Bódog, Milassin Andor, Milassin Sándor, Papp Nándor, Petonszky József, Szaghmaiszer Gyula, Matkovich Miklós és Vojnich Lukács. Elsőnek érkezett be Szaghmaiszer Gyula 17 p. 12 mp., második Papp Nándor 17 p. 18 mp., harmadiknak Milassin Sándor 18 p. 19 mp. alatt. Elsőnek azonban a versenybírók által mégis Papp mondatott ki elsőnek, mert Szaghmaiszer kélszer poroszkálás miatt meg lett intve.

II. A 10,000 m. vasparipa verseny képezte a viadal legérdekesebb pontját Jászapáthi Kaszás István másodikor küzdött az „Achilles” czíniért. Indultak Jászapáthi Kaszás István (bicycli), Matkovich Miklós (bicycli), Vermes Lajos (tricycli), Kammerer Mihály (tricycli), Milassin Andor és Petonszky József (tandem két üléses tricycli); Matkovich vezetett 28 körön át, ott hirtelen ellankadván, Kaszás nehéz küzdelem után 200 méter előnyt nyert. Így első Jászapáthi Kaszás István 21 p. 12 mp. ki „Achilles” czímet és egyleti arany-érmét nyert, jó második Matkovich lett.

III. 200 m. síkfutás, versenyzők ugyanazok, kik az

első versenyben részt vettek; első lett Matkovich Miklós 24 mp., második Milassin Andor 25 mp., harmadik Kammerer Bódog 27 mp. alatt.

IV. 1000 m. vasparipa versenyben indultak Kammerer Mihály és Matkovich Miklós; Kammerer három körön át vezetett, a negyedik körnél azonban Matkovich előre nyomult; első Matkovich 1 p. 55 mp. alatt, második Kammerer.

Programmon kívül még volt nyíllövészet, melyben Vermes Béla tűnt ki, utána Vermes Lajos és Matkovich Miklós érdekesítő műgyakorlatokat mutattak be vasparipán.

VERMES LAJOS, egyl. elnök.

Velociped kirándulás.

Az „Achilles Egylet” tagjai Vermes Lajos egyleti titkár vezetése alatt, Vida János, Hegyesi Domokos és Lenky Gáspár társasága indult el Szabadkáról vasparipán Erdélybe; ez utóbbiak H.-M.-Vásárhelyt Vermes bajnoktól elváltak több félreértés miatt, ki útját egyenesen N.-Váradnak vette. Útjának részletes kimutatása következő:

Indulás 1887 szept. 26. Szabadkáról.

Szeged	42 klm.
Algyó	10 klm.

Érkezés 11 óra d. e. Hódmezővásárhelyre. Indulás innen szept. 27. reggel 6 óra.

Orosháza	30 klm.
Csaba	35 „
Szalonta	49 „
Less	23 „

Érkezés N.-Váradra szept. 27 d. u. 10 óra. Indulás innen szept. 28. d. e. 9 órakor.

Élesd	34 klm.
Rév	12 „
Csúcsa	34 „
Bánfi-Hunyad	25 „
Kolozsvár	49 „

Érkezés szept. 28 esti 9 órakor. Indulás Kolozsvárról szeptember 29. d. u. 3 óra, kísérése a versenygyaloglóknak. Érkezés szept. 30-án d. u. 2 órakor Marosvásárhelyre, 111 klm. távolság

Indulás N.-Enyedről október hó 4-én d. u. 4 óra.

Tövis	13 klm.
Károly-Fehérvár	20 „
Piski	53 „

Érkezés este 9 órakor. Indulás Piskiről okt. 5-én d. e. 6 órakor.

Maros-Illye	33 klm.
Radna-Lippa	90 „

Érkezés esti 8 órakor. Indulás Radna-Lippáról okt. 6-án d. e. 5 órakor.

Arad	35 klm.
Makó	37 „
Szeged	25 „
Szabadka	42 „

Érkezés Szabadkára október hó 7-én d. 10 órakor. Az utak a beállott esőzés folytán meglehetősen rossz karban voltak.

Tisztán csak gyalogolni és a gépet tolni Palics és Horgos között, továbbá Orosháza és Csaba között mintegy 5 klm. távolságra kellett. Erdély hegyei mind megmászhatók, utai első rangúaknak bizonyultak.

Összegezve a megtett utakat, következő eredményre jutunk:

szeptember	26-án	67 klm.
"	27-én	154 "
"	28-án	154 "
"	29-én	29 "
"	30-án	82 "
október	4-én	86 "
"	5-én	123 "
"	6-án	117 "
"	7-én	42 "
		834 klm.

Átlag 1 klm. távolságot 2 p. 11 mp. alatt hagyott hátra, ez oly közép sebesség, melybe csak a nyeregbe ülés van beszámítva a géptolás és pihenési időn kívül. A bánfi-hunyadi országúton találkozott Bartha Gergely, Benke Ferencz, Dunky Ferencz, Rettegi Kálmán, Stampa Keresztély és Albert Károly bicyclistákkal, kik a „Kolozsvári Vasparipa Egylet“ tagjai, és a „Kolozsvári Athletikai Club“ tagjaival, köztük Borbély Gy. bajnok, Kiss Ferencz, Kolosváry János, Illing Sándor, Simonffy Géza, Balogh Vendel gyaloglókkal, kik mind jó erőknél bizonyultak.

A nyáradtói országúton pedig Halmágyi Viktor vezetése alatt Agyagásy Vidor, Schevrich Albert, Stefáni Lajos, Zsombori Gyula, Csonka Géza, Chevassus Ferencz, Koncz Henrik, Szabó Lajos, dr. Agyagásy Károly athletákkal, kik, mint a „Marosvásárhelyi Vasparipa (bicycle) Egylet“ tagjai fogadták Vermest és a kolozsvári velocipedistákat.

—s. —s.

K ü l ö n f é l é k .

Azon t. olvasóinkat, kik még előfizetésüket nem küldötték be, tisztelettel kérjük az előfizetési ár (negyedévre 2 frt) sürgős beküldésére, hogy a lap expedálásában semmi fennakadás se álljon be.

Mutatványszámokkal szívesen szolgálunk Elmaradt példányok reclamatioja a szerkesztőséghez (Borz-utca 9. sz. II. emelet) intézendő.

Az „Achilles Egylet“ 1888 január hó első felében nagymérvű küzdelmeket irt ki. Ugyanis Palics befagyott jégtükrén korcsolya és jégvitorlás versenyek lesznek tartandók. Legközelebb az általános és részletes feltetelek is közzé lesznek téve.

A „Szabadkai Torna Egylet“ elnöksége kinyilatkoztatja az alábbiakat. Az 1887 aug. 15. kihirdetett és elhalasztott bajnoki mérkőzések 1888 aug. hóban lesznek megtartva, még pedig két egymásután következő vasárnap, kétizbeni bajnoki versenyek ú. m. a „bajnoki célverseny“ a „bajnoki úszóverseny“-ek, második és utolsó küzdelmei.

Verseny kardvívásrai kihívás. Az alábbi propositziót Vermes Lajos úr kezéből vettük; az érdeklődők részletes felvilágosításért forduljanak hozzá.

Szigethi Benedek Gyula szabadkai vívómester Hartl J. bécsi vívómesterrel megkezdett mérkőzéseit befejezetnek nem tekinti, és 1887 nov. 1-ére kihirdetett

versenyeit Budapesten fogja megtartani. Ezen napon mindazokkal óhajt megmérkőzni, kik kétségbe vonják győzhetetlenségét. Fölszólítja ezennel Ausztria-Magyarország összes kardvivóit, hogy kihívását tudomásul vegyék.

Az „Achilles-Egylet“ legújabb tisztviselői: Bartha Gergely egész Erdélyre kiterjesztendő konsuli minőségben, Stampa Keresztély (Kolozsvár), Halmágyi Viktor Marosvásárhely és Agyagásy Vidor az összes Székelyföldre kiterjedő konsuli minőségben fog megerősíttetni az „A. E.“ 1887 nov. 15-én tartandó közgyűlésén.

A „Szabadkai Torna Egylet“ 30 működő tagja, irásban kérelmezi az elnökséget a bajnoki kardmérkőzés harmadik küzdelmének kiírására, még pedig az 1881 jul. 2-án kiadott propositziók értelmében még ez évben. E versenyek bajnokjelöltje Fellegi Antal.

A konstantinápolyi kirándulásra eddig Kaszás István és Vermes Lajos bajnokok, Orlay Zsigmond és Vida János jelentkeztek és tették le bánatpénzüket (150 forint o. é.). Köztudomásra hozza az „A. E.“ tagjainak, hogy e kirándulás csak 8 résztvevővel tartatik meg. Ellenkező esetben jövő évre lesz elhalasztva.

A „Herkules“ előbbi évfolyamaiból még néhány teljes példány szerkesztőségünk útján megszerezhető, még pedig a következő áron:

A „Herkules“ 1884-iki egész évfolyama	bekötve	6 frt
"	"	1885-iki " " " 8 "
"	"	1886-iki félévi folyama " 4 "

Herkules-naptár.

Novemb. 1. Benedek Gyula vívómester kardmérkőzéseir Budapesten.

" 23. W. Beach és E. Hanlan sculler csónak-versenye Ausztráliában a világ bajnokságáért.

BRÖMER-ELMERHAUSEN és TÁRSA KERÉKPÁR-RAKTÁRA

BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 36. sz.

„Hillmann, Herbert és Cooper“

Coventry-i (Angolország)

világhírű gyárának
vezér-képviselősege.

Valamennyi újdonságok, bőröndök, nyergék, lámpák, csengők, sípok, stb-ben raktáron vannak.

Angol-kerékpározó iskola a háznál.

(Képes árjegyzék bérmentve küldetik.)

Tartalom: Testgyakorló intézet. K-1 J-s-tól. — Egyetemi Athletikai Club. — A velocipedezés egészségügyi szempontból. P. H.-tól. — Görög magánjátékok. (Vége.) — Tutti-frutti. Follinus Árpádtól. — A palicsi athleta versenyek Vermes Lajostól. — Velociped kirándulás. — Különfélek. — Az apa vetke (Vége.) — Egy szegény flótás emlékirataiból. — A varrónő.

Az apa vétke.

(Vége.)

— Atyám okos ember s megértette velem, hogy az én szerelmem esztelen; a robogányi erdész leánya nem gondolhat józan észszel egy Várhelyi grófra.

— Te már nem szeretsz engem!

— Épen azért jöttem el most, hogy ezt ne higgye. Szeretem most is, sőt most még inkább, mint azelőtt, mert most szerelmem tiszta az önzéstől, mert tudom, hogy nem lehetek az öné s mégis kívánom boldogságát.

— Az én boldogságom csak a te boldogságod. Életünk úgy összenőtt, hogy egyikünk sem élhetne a másik nélkül. Ne szakíts félbe, atyád bizonyára csak azért tiltotta meg neked, hogy velem találkozzál, mert szándékom őszinteségében nem hisz talán. Ha közöttünk is áll az egész társadalom, én mit sem törődöm ezzel; mit ér nekem az egész világ te nélküled? Beszélek atyámmal s ha ő velem együtt felkeresem atyádat s megkérem ezt a szép kis kezét, mondd, akkor is azt mondjátok, hogy többé nem találkozunk? . . .

A lány szemeiben a nem sejtett öröm sugara villant fel, valami ismeretlen kéj érzete ömlött el tagjain s midőn Várhelyi Béla gróf átkarolta derekát, nem volt ereje kibontakozni az ölelő karokból s ajka önkénytelenül is viszonzta a forró csókokat.

Midőn az égen feltűnő esti csillag az elválásra figyelmeztette a szerelmes párt, egy utolsó hosszú csókot váltottak még.

— Isten veled szép kis feleségem, szólt a gróf.

— Jöjjetek mielőbb: — sugta vissza a lány s hazatért a magányos erdei lakba.

Az ifjú gróf belépett atyja szobájába. Az öreg Várhelyi támlásszékeben ült, mélyen lecsüggesztett fővel, melyet hófehér haj takart. Arczán a múlt sok gyönyörének és szenvedésének nyoma látszott. Midőn fiát belépni látta, arczán némi öröm halvány kifejezése támadt.

— Rég nem láttalak Béla. Merre jártál? — szólt felig szemrehányó, de gyöngéd hangon.

— Kedves atyám bocsásd meg mulasztásaimat. Ha elmondok mindent meg fogod értemi kimaradásomat. — Szeretek!

Az öreg arczán a meglepetés tükröződött, de aztán derült mosoly váltotta fel ezt.

— Szeretsz. Jól van. Hiszen itt van már a kikelet ideje. És kit szeretsz?

— Egy angyalt!

— No, ezzel igen sokat mondtál, de én még se tudok semmit. Ismerem?

— Nem ismered. Nem tartozik a körünkhöz.

— Vigyázz fiam! Az ily szerelem mindig veszedelmet hord magában.

— Talán mert nem grófnő, vagy bárónő? Eh! atyám, tegyük le a régi büszkeséget s ősök helyett keressük a jó szívet és tiszta becsületet.

— Szegény, a kit szeretsz?

— Szegény és rangtalan.

— S mit akarsz vele?

— Mit, hát nőül veszem.

Az öreg arcza szigorú kifejezést tett. Úgy látszik nem tetszett fia határozottsága. De azért nyugodtan szólott hozzá.

— No jól van, hát beszéljessünk a dologról, ki legyen az a lány?

— Boros Mariska, a bárándi vadász leánya.

A vén gróf egy rekedt kiáltást hallatott, felugrott székéből s üveges szemekkel meredt fiára. Ajkai idegesen

reszkettek, de szólani sokáig nem tudott. Végre bágyadtan roskadt vissza székébe s ajkát nyöszörgő, siránkozó hang hagyta el.

— Nem szeretheted! Nem igaz, hogy szereted!

— Jobban szeretem életemnél!

— Szerencsétlen, hallgass! nem tudod mit beszélsz, Boros leányát nem szeretheti Várhelyi fia!

— De hát miért nem? Nem értelek!

— Miért? Miért?! — Jól van, ha tudni akarsz, megtudod; magad kívántad s ne engem, magadat átkozd, hogy miért vetted szemedet reá?

Az agg felkelt s egy szekrényhez sietett; ennek fiókjából kivett egy avult kötegpapírt s átadta fiának.

— Fogd, itt vannak naplójegyzeteim. Ezekből megtudsz mindent.

A fiú mohón kapott az iratok után s elrohant velök szobájába.

Hosszú, kalandos élet leírása volt azokon a sárgult lapokon. A lovagiasság és erkölestelenség rikító példái hemzsegték benne.

Volt benne egy szomorú tragédia is.

A könnyű vérű gróf megszeretett egy szép, de szegénysorsú asszonyt, a férj egész napon át távol volt, az asszonynak nem volt gyermeke, a ki megőrizte volna, szeretője lett a grófnak. Egy napon a szerelemnek gyümölese lett, az asszony boldog volt; — de a férj megtudott mindent s az asszony nyomtalanul eltűnt a föld színéről.

A férjét Boros Gyulának hívták s a gróf leányát Boros Mariskának.

Midőn a szegény ifjú Várhelyi gróf e szomorú történetet végig olvasta, ajkát csak egy rémült kiáltás hagyta el: „Testvérem!”.

Aztán összehajította az iratokat, átküldte atyjának; vállára vette fegyverét, elment, — s többé sohasem tért vissza . . .

Holttestét átlöve találták meg a kastély kertjében.

A csermely mellett a szép Mariska napról-napra várja vőlegényét, hogy érte jöjjön. Fejét már ősz fürtök takarják, tagjai roskadoznak, de azért még mindig várja, várja vőlegényét.

Egy szegény flótás emlékirataiból.

Meguntam az életet, mert — éltem.

Megundorodtam az emberektől, mert megismerem őket.

Meggyűlöltem a nőket, mert nagyon szerettem őket.

Borzasztónak találtam: élni az emberek között!

De borzasztónak találtam azt is: élni egyedül!

Ily körülmények között önkénytelenül is föl kellett támadnia a harmadik „borzasztó” gondolatnak: élni párosával!

A báltermekben, a piknikeken és „jour fix”-eken találtam volna elég nőt, a ki hozzám jött volna feleségül, csak azért, mert már megúnta a hajadonságát, vagy azért, hogy ne legyen terhére az apjának, csak úgy szokásból vagy „mesterségből”, mert a lányoknak „szokása”, hogy férjhez mennek, ez az ő „mesterségük”, ez az ő „foglalkozásuk”.

Csak hogy én nekem roppant igényeim voltak: azt akartam volna, hogy a feleségem igazán szeressen.

Bolond voltam, örült voltam, bevallom; de hát ettől a feltételemtől semmiképen sem akartam elállni s meglehet, hogy tán sohasem is állok el, a mig lesz más „foglalkozásom” is, mint — megházasodni.

Diogenesként kezembe vettem a lámpást és kerestem nőt, a ki szeressen, kerestem nőt, a ki megértsen.

Olyan nőt talán találtam is, a ki szeretett volna, hanem olyat nem találtam, a ki meg is értett volna.

Olyan nőt találtam, a ki szerelméért talán erényét is föláldozta volna, de olyat nem, a ki föl tudta volna áldozni azért — ékszerreit.

Úgy találtam, hogy a nagyvárosi nők majd mind szerettek tartani egy pár ostoba udvarlót, a kin kaczaghattak, egy pár szellemes szegényt, a kivel elmulathattak, egy pár üresfejű csinosat, a kivel szerelmeskedhettek; de mindegyikök keresett egy gazdag fajankót, a kihez férjhez mehessen.

Szerencsémre az utóbbi genreből a gazdagság legalább nem volt meg nálam s így annyira előzékenyek voltak irántam, hogy — nem jöttek hozzám feleségül.

Ekkor fogtam a Diogenes-lámpát, eloltottam s hátat fordítva a gazvilágos hamis világnak, megindultam arra, a merre a nap sugara csábított, a szabad természetbe.

Emlékembe visszatért egy bájos gyermekarcz s ártatlan mosolyával ellenállhatatlanul vonzott — falura, abba a bizonyos faluba.

Alig volt tizennégy éves, mikor utoljára láttam, ott ültünk az erdőszélén a vén fák hős árnya alatt. Ő a padon ülve, virágokat kötött csokorba s én lábainál hevertem. Nagyon érdekes dolgokra gondolhattunk mindketten, mert nagyon közönséges dolgokról beszéltünk. Egyedül voltunk s én még csak kis kezét sem mertem megfogni, pedig bizonyos vagyok benne, hogy nem húzta volna vissza. Kétségkívül ügyetlen voltam, — de becsületes.

Ez a régi kedves jelenet ismét emlékembe tolt, szerettem volna újra átélni; talán ügyesebbnek s talán kevésbé becsületesnek érezném magamat.

Siettem falura, hogy — megfogjam azt a kis kezét s talán el se is bocsássam a — sírig.

Közeledve a faluhoz, leszálltam a kocsiról s gyalog mentem a jól ismert erdőn keresztül. A régi kedvencz helyünket akartam fölkeresni ott az erdőszélén, a vén fák hős árnya alatt.

Emlékemben a régi jelenet élénk képével, halkán sétáltam arra felé, midőn egyszerre meglepetve álltam meg: a régi kép elevenen állt előttem.

Ott az erdőszélén, a vén fák hős árnya alatt ült a kis Juliska, — nem! nem a kis Juliska többé, hanem — Julia!

Szívem hevesen dobogott s a bokrok széthajló levelein át mereven bámultam a szép leányra.

Mennyire megszépült, mennyire kifejlett!

Úgy éreztem e pillanatban, hogy imádom az ártatlan teremtest s már lábai elé akartam vetni magamat, midőn egyszerre zaj támadt.

A leány összerezzen, én figyelve megállok s a bokrok közül egy pelyhedző állú fiatal ember ugrott elő.

Az én ártatlan Juliám egy sikoltással a jövevény felé siet, ez átkarolja a karesú derekát és elesattan az első csók, mely azonban nem volt utolsó.

A mit láttam, tökéletesen elég volt, tán még sok is; visszafordítottam a kocsit s azóta ismét itt vagyok a fővárosban, a sok ezer ember között magánosan.

És azóta mindig gondolkozom, vajjon mi borzasztóbb: élni az emberek között? vagy élni egyedül?

A varrónő.

Ugyan melyik férj volna képes valamit megtagadni a feleségtől — ha ez szép?

Szépen oda simul melléje, átkarolja nyakát hófehér karjával s ábrándos szöke — vagy ha jobban tetszik — barna fejecskejét férje vállára hajtva gyöngéden, lágyan akár csak egy szerelmi vallomást — fülébe sugja: „Végy nekem új ruhát!”

Nines olyan férj, a kinek a szíve meg ne lágyulna az ilyen kérésre — az első három esztendőben.

Az én szegény Csibor barátom is ekképen járt.

Az ő szép kis feleségecskéje is nyakára fonta hófehér karjait, oda simult szorosán ő hozzá, vállára hajtotta göndör fürtű fejecskejét, sőt még egy édes csókkal is megtöltötte a csábító eszközöket s úgy sügta a boldog férj fülébe: „Édes Pistikám! csináltass nekem új ruhát!”

Pista felsőhajtott. — De már meg volt hódítva.

— Jól van kedvesem, mondta, hát csak rendelj szabódnál; egygyel több vagy kevesebb a kontó, már az nem sok különbséget tesz.

Hanem a szép kis menyecske arcza nem vidult fel e szavakra, mint máskor, sőt komoran duzzogva huzódott vissza férjétől.

— Hogyan? Hát nem is örülsz neki? Jól van! Hát ne rendelj, én abba is bele nyugszom.

— Persze te bele nyugodnál, hogy a feleséged a tavalyi ruhájában járjon, szólt duzzogva a nőcske.

— De hát istenem mit csináljak?

— Mit? — majd megmondom én, gyere ülj le ide mellém.

És a kaczer menyecske oda húzta férjét maga mellé a pamlagra.

— Látod, ez a szabó, a kinél én mindig ruhát csináltatok, borzasztó csúf maskarákat készít.

— No én nem vettem észre, legalább a számlák mindig meglehetősen előkelőek voltak.

— Igen, mert mindig hitelle dolgoztattunk nála; nem végezte pontosan a dolgát, mindenféle rongyot ránk kényszerített s még drágán is megfizettette.

— De hát édesem, mit tehet mást egy magyar királyi miniszteri titkár, minthogy keres egy szabót, a ki a hónap végeig hitelez, miután nem lehet kiszámítani, hogy a ruha mindig a hónap végén szakadjon el, Párisból nem hozathatok készpénzen ruhát.

— Oh! sokkal okosabb a te kis feleséged, hogy sem ilyen áldozatokat kívánna tőled.

— No ennek igen örvendek.

— Találtam ki egy módot, a melylyel olcsó pénzen segíthetünk a bajon.

— És ez?

— Ide fogadunk egy varrónőt! Úgy-e kitünő eszme?

— Ide?! egy varrónőt?!

— Nos mi van ebben különös. Én nem vagyok féltékeny.

— Az megtiszteltetés reám nézve, — de ide a mi házunkhoz egy idegent?

— Már pedig meg is beszéltem veled.

— Kivel?

— A varrónővel, Izabella kisasszonnyal.

— Ah igen, Izabella kisasszonnyal és Izabella kisasszony kétségkívül sietett kegyesen elfogadni a meghívást.

— Sőt ellenkezőleg, nagy rábeszélésembe került, hogy megigérté.

(Vége köv.)

Kiadóhivatal:

Budapest, IV. Váci-utca
1. sz. Aigner Lajos
könyvkereskedése.

Előfizetési díj:

Negyedévre . . . 2 frt.
Félévre . . . 4 frt.
Egész évre . . . 8 frt.

Egyes szám 20 kr.

Hirdetések díja: két ha-
sabos petitsovert 25 kr.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

ZSERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ PORZSOLT KÁLMÁN

KIADJA: **AIGNER LAJOS.****Szerkesztőség:**

Budapest. IV. kerület,
Belváros, Borz-utca
9. szám II. em.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Bermentetlen leveleket
nem fogadunk el.

AZ »ACHILLES« VELOCIPÉD- ÉS CSÓNÁK-EGYLET, AZ »ARADI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »BALATON-EGYLET«, A »BEREGSZÁSI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »BUDAPESTI KERÉKPÁR-EGYLET«, A »BUDAPESTI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »BUDAPESTI TORNA-EGYLET«, A »BUDAPESTI VASPARIPA-EGYLET ELŐRE«, A »BUDAPESTI SPORT CLUB«, A »DEBRECZENI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »DEBRECZENI TORNA-EGYLET«, »ELSŐ MAGYAR VÍVÓ-EGYLET«, AZ »ERSEKJÁVÁRI VÍVÓ- ÉS TORNA-EGYESÜLET«, A »FERTŐI CSÓNÁKÁZÓ-TÁRSASÁG«, A »GYŐRI CSÓNÁKÁZÓ-EGYESÜLET«, A »KASSAI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »KOLOZSVÁRI ATHLETIKAI CLUB«, A »KOLOZSVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, »FŐVÁROSI VÍVÓ-CLUB«, A »KÖRMENDI ATHLETIKAI CLUB«, A »KUNSZENTMARTONI CSÓNÁKÁZÓ-KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »MAGYAR-ÓVÁRI TORNA- ÉS VÍVÓ-EGYLET«, A »MAGYAR VELOCIPÉD-CLUB«, A »MAROS-VÁSÁRHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »LÉVAI TORNA- ÉS VÍVÓ-EGYLET«, A »MAROS-VÁSÁRHELYI TORNA-EGYLET«, A »NAGY-BÁNYAI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »NAGY-ENYEDI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »NAGY-KANIZSAI TORNA-EGYLET«, A »NAGY-KÁLLÓI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »NEMZETI HAJÓS-EGYLET«, A »NEPTUN BUDAPESTI EYEZŐS-EGYLET«, AZ »Ó-BUDAI TORNA-EGYLET«, A »PANNONIA CSÓNÁK-EGYLET«, A »PÉCSI ATHLETIKAI CLUB«, A »POZSONYI HAJÓS-EGYLET«, A »POZSONYI TORNA-EGYLET«, A »PRIVIGYEI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »RIMASZOMBATI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SÁTORALJA-UJHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SAIGÓ-TARJANI VASPARIPA-SZÖVETKEZET«, A »SELMECCI AKADEMIAI ATHLETA-CLUB«, A »SOPRONI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »ZABADKAI TORNA-EGYLET«, A »SZARVASI KORCSOLYÁZÓ-KÖR«, A »SZEGEDI CSÓNÁKÁZÓ-EGYLET«, A »SZEGEDI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SZEGEDI TORNA-EGYLET«, A »SZÉKELY-ÚJVÁRHELYI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »SZERESFEHÉRVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«, A »TEMESVÁRI KORCSOLYÁZÓ-EGYLET«
S AZ »ÚJVIDÉKI KERÉKPÁR- (BICYCLE-) EGYESÜLET«

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarországon összes tanintézeteknek.

Előkészületek.

Az őszi felöltök sasonja beköszöntött s ezzel beállt a forduló pont a testgyakorlatok, a testedző sport évadjában is.

Reaumur úr szabja meg most a sport irányát és eszközeit.

El lehet már énekelni a költővel, hogy „hervad már ligetünk, díszei hullanak, tarlott bokrai közt sárga levél zörög“ s elmondhatják a nemes sport barátai, hogy letűntek a nyári sportnak édes napjai, mikor a hűs hullámok s árnyas berkek adtak nyílt a sportsmaneknek.

De a testedző sport barátait az őszi sárguló lombjai s a közeledő tél hidege nem ringatják borongó hangulatba, mert a hideg évszaknak is megvannak a maga sportélvezetei, melyek a testre nézve époly egészségesekek, mint a nyári testgyakorlata.

Habár tagadhatatlan dolog, hogy az emberi test fejlődésére és erősítésére a tél nincs oly előnyös befolyással, mint a tavasz és a nyár; azért mégis megvannak a téli testgyakorlatnak is a maga mulatságos eszközei s a téli sportnak is a maga szórakozásai.

Senki nem tagadhatja, hogy a korcsolyázás a testgyakorlatoknak nemesen egyik legkedveltebb de egyik legerősítőbb, legegészségesebb és legzélyszerűbb neme.

S ép azért a nemes sport barátainak az idő hidegebbre fordultával nem kell elveszítüök kedvüket, nem kell félben hagyniok a testgyakorlást, hanem már most jó eleve a téli sason bekövetkezése előtt meg kell tenni minden előkészületet arra nézve, hogy a korcsolyázás

évadja készületlenül ne találjon senkit, se magán embert sem egyesületet.

Azon magánosok is, a kik már be vannak avatva a korcsolyázás nemes sportjába, találhatnak elég teendőt a korcsolyázási eszközök elkészíttetésétől és kijavíttatásától a nehezebb s általuk még el nem sajátított figuráknak könyvből való előleges tanulmányozásáig.

A kik pedig még teljesen járatlanok a jégen, azok jó könyvből (hála Istennek, már magyar könyvvel is rendelkezünk!) előre elméletileg tanulgassák a korcsolyázást, mert akkor, mikor már a tó sima tükre jéggé dermedt, akkor a könyvet elővenni késő lesz, vagy ha késő nem is lesz, sok időt meg lehet takarítani az előleges elméleti tanulmányozásával.

A korcsolyázó egyletek pedig kezdjek meg ülészéseiket, hogy kellő időben megtehessek a szükséges előkészületeket a jégpályák berendezésére és megnyitására.

PARLAGHY KÁLMÁN.

A lovagkor bajvivásai s a mai párviadal. *)

Mulasztást követnénk el, ha legalább futólagosan nem érintenők a lovagok párviadalait, valamint a lovagi játékokat (tornákat), melyeknek hatását nem egy tekintetben észlelhetjük mai párviadalainknál.

*) Dr. Horváth Ödön, az eperjesi jogakademia jeles tanára tollából most megjelent „Párviadal“ című műből vesszük át e lapunkba illő sorokat. A jogászokat kiválóan érdeklő mű ára 1 frt.

„Van egy szó, — mondja S. Marczányi György*) — melynek kiejtése a szívben úgy viszhangzik, mint két egymáshoz ütött nemes ércnek hangja, mint a csaták menydörgő zaja; egy szó, mely viszáldézi keblünkbe a régi dicsőségre, becsületre és minden férfierényre való visszaemlékezést; egy szó, melynek bűvös-bájos varázshangja és dicsfénye a világot hat évszázadon át kápráztató ragyogásával bevilágítja, és mely még ma is gyönyörködtető viszfényt vet a modern társadalomra, e szó: a lovagkor.“

A becsület és a dicsőség képezte jelszavát a regényes lovagkornak, s ezekért kész volt a lovag koczkára tenni mindent.

A nélkül azonban, hogy ezen korszaknak s abban a lovagság intézményének részletes módon való jellemzését és ismertetését feladatunk keretébe tartozónak vinnénk, ki kell emelnünk mindenesetre azt a rajongás-szerű tiszteletet, melylyel a lovag a nőket körülövezé. Midőn a lovagi ifjú, az apródságból kilépvén, bejáróvá vagy legénynyé (Knappe) lett, hogy annál inkább felismerhesse azt a feladatot, melynek betöltése neki, mint felavatandó lovagnak, hivatását fogja képezni majd, egy női eszménykép választására lett felhíva, kinek örök szolgálatot kellett esküdnie, kié volt minden tette, minden gondolata, kivel szemben minél több jelét igyekezett adni áldozatkészségének és hódolatának, s kinek erényeiért — ha ezek talán rágalommal illetettek, — lovagi kötelessége volt a sikra szállani.

Körülbelül I. Ottó (936—973.) óta az istenitéleti bajvívásoktól elválnak tehát az előkelők, vagy lovagok viadalai, melyek végbe menetelénél bírák nem voltak jelen.**)

A kérdéssel kapcsolatosan fel kell említenünk okvetlenül a lovagi játékokat, vagy tornákat, melyeknek tulajdonképeni célja, a magasabb nemesség testületi összetartásának s önértetének emelése, a harci erő s képesség kitüntetése és edzése, s mindezekkel a hatalmi befolyás súlyának nagyobbítása volt.***) Ezeket némelyek Spanyolországból, mások a németektől származtatják. Franciaországban 1066-ban Olaszországban a XII. században lettek ezek meghonosítva, míg hazánkban az Anjou-házból királyok alatti léptek életbe.

A tornák a fejedelmek által vagy kiváló ünnepélyes alkalmakkor rendeztettek, (p. koronázás vagy királyi menyegző alkalmával) vagy egyébkor is, a nemesség, illetőleg egyes jelentkezők megkeresésére; s azokat mindig a címervizsga előzte meg, t. i. kiderítése annak, hogy valjon a lovagi játékokra jelentkezők bírnak-e képességgel az azokban való részvételre?

A lovagi játékokban, — melyeknek lefolyását oly szépen találjuk megénekelve p. ú. Arany János „Toldy szerelmé“-nek II. énekében, — az, ki győztes lett, különböző jutalmakban részesült, mint forgók, nyakláncok, stb. melyeket egy kiváló rangú vagy szépségű hölgy, nem ritkán a fejedelem leánya osztott ki; míg az azokat követő lakomán a főhely a győztest illette. †)

II. Henrik francia királynak egy az 1559. évi tornázás közben szemén döfés következtébeni halála folytán (1559. július 10-én) ezen lovagi játékok ritkábbak lettek, végleg azonban csak a XVII-ik század közepe táján tűntek el, midőn az egész lovagi intézmény fennállá-

sának, — mely elvesztette tulajdonképeni alapját, s hiú külsőségek legyőzésében vagy önző magánérdekek hajhászásában kezdett állani, — vége szakadt. Ezek helyett ugyan e században a célversenyek (carroussel-ek) jöttek divatba. *)

Mind ezek után szenteljünk egy kis figyelmet annak a kérdésnek, hogy valjon a fentebbiekben kellőképen kifejtett kiindulási pontokból, miképen állottak elő a mai párviadalok?

A perdöntő bajvívás megszoktatta az embereket arra, hogy a bűncelekvőnek, s különösen annak, ki valamely váddal, vagy rágalommal mást meggyaláztott, a fegyver elé való állítása a legalkalmasabb mód a sértett jognak helyreállítására, s a sértett becsületnek tisztázására; hogy a mindenható ujjmutatása folytán eszközölt eredmény döntendi el az ügyet a legigazságosabban, s hogy ez a legmegfelelőbb mód arra, miszerint az, a ki mást vádol, vádjának, állításának igaz voltát bebizonyítsa; az pedig, ki vádoltatik, ártatlanságát igazolja be a vádlóval szemben, s részére dőlven el a harc, egyszersmind „elégítelt“ nyerjen a szenvedett sértésért.

A fegyveres önségely pedig megtanította az embereket arra, hogy ha sértést szenvedtek valaki részéről, torolják meg azt mindjárt önmagok, s ne keressék a tehetetlen, gyenge államnál az orvoslást; hogy a sértőnek önhatalmúlag eszközölt megbüntetése, a támadónak szigorú rendre utasítása a „bátorság“ és „dicsőség glóriáival övezi körül az eképen eljárónak nevét.

Ezeknek együttes hatása eredményezte tehát azt, hogy az emberek megszokták lassanként, — és pedig eleintén csak azon ügyekben, melyekben a perdöntő bajvívás a bíróság részéről rendszerint megengedettetett, később azonban más ügyekben is, — a szenvedett sértések megtorlására szolgáló párviadalokban, a bíróság megkérdezése és odaitélése nélkül is részt venni, s ily módon szereve magoknak „elégítelt“, „bátorságuk“-nak adni tanújelét.

A lovagi párviadalok, és a lovagi játékok pedig a közönséges párharcokba behozták a „lovagiasság“-nak fogalmát, az ezekben való részvételből kirekesztvén azt, a ki lovagiatlan. Későbbben a lovagi párviadalok szabályait a közönségesre kezdték alkalmazni, a mely körülményre, illetőleg annak hatására vonatkozólag nagyon találóan mondja Tóth L., **) hogy: „a formák szabályszerűsége, magának a helytelen dolognak helyességét és törvényességét oltotta az embereknek e tárgy felőli fogalmába“.

S mind ezekhez járult végre a becsült felőli helytelen felfogás. Annak teljessége nem a belső, nemes erkölcsi tulajdonságok ép és mocsoktalan voltában, nem a híven teljesített kötelesség megnyugtató tudatában, nem a lelkiismeret háborítatlanságában, az igazságosságban és jogszerűségben kerestetett, hanem a pusztá hiú külsőségekben; a fegyver élére állították azt, s felfogásuk szerint csak az birt vele, kinek meg volt a kellő elszánt-sága magát minden pillanatban és minden csekélységért a halálnak tenni ki. Egy csak külsőleg csillogó vasdarabnak gondolták a becsületet, melyen a legkisebb sértés is rozsdát hagy maga után, s azt hitték, hogy e rozsdát csak a sértő vérével lehet lemosni onnan; nem tudták, hogy az egy tiszta márvány lap, mit ki-ki maga mocsokolhat be a legkönnyebben melyet mások vérével tisztogatni nem lehet, a melyről minden méltatlan sértés a sértőre magára hull visza.

*) Párbaj és „kiállítás“. Budapest, 1882. 13 l.

**) Seda E. i. m. 52. l.

***) B. Nyáry A. A heraldika vezérfonala. Budapest, 1886. 165. l.

†) P. Szathmáry K. Az emberi művelődés története 2. kiad. Budapest, 1881. II. köt. 49. l.

*) Melyeknek négy főneméről érdekesen emlékszik meg b. Nyáry A. i. m. 172. l. 1. j.

**) A párbaj. Pest, 1865. 23. l.

És ezzel reá mutattunk a mai párviadalok eredetére, kitüntettük keletkezését ama helytelen felfogásoknak (elégtétel, bátorság, lovagiasság, becsület-sértés!), melyek a párviadal hívei szerint ezek fenntartása mellett bizonyítottak, s nem egyszer bizonyítékul hozatnak fel ma is, s ezekben felmutattuk okát annak, hogy a párviadalok mind e mai napig fennmaradtak, dacára az elnyomásukra irányult számtalan szigorú intézkedéseknek.

DR. HORVÁTH ÖDÖN.

A kerékpár.

KLEMM-MAYER ALADÁR-tól.

(Vége.)

III. csoport ár 140 frton alul.

Az ezen csoportba tartozó gépeknél a belföldi gyártmányok már-már versenyeznek az angol készítményekkel, a mi tekintettel egyrészt a tetemes szállítási költségekre, másrészt pedig a vámra, melyek ilyen olcsó gépeknél legsúlyosabban érezhetők, természetes is. Mindazonáltal még e téren is a külföldi gyártmányok uralkodnak. A minták e csoportban változatosabbak mint minden más csoportban. Ebből önként következik, hogy a helyes választás itt nehezebb mint magasabb rangú gépeknél, és e helyen csakis azon gépnemekre terjeszkedhetünk ki, melyek tartóssága tapasztalatilag van bebizonyítva. Ilyen módon persze nincsen kizárva az, hogy a felsoroltakkal egyenrangú vagy tartósság tekintetében azoknál talán még jobb gépek kellő tapasztalati bizonyítékok hiánya miatt fejtegetéséből kimaradtak.

1. A Hillmann, Herbert és Cooper „katona-bicycle”-je igen jutányos árú, tartós gép, mely bizonyos mértékben az elegancia igényeinek is megfelel. Ezen kerékpár a cs. és kir. hadsereg több tisztje tapasztalatainak megfelelőleg van szerkesztve, félig nikelezve, és mindkét keréknél golyós csapágyakkal ellátva, igen szolid kivitelben 135 írtért kapható. Az olcsó gépek között ez a legkedveltebbek egyike. Gyár és képviselő mint a „Royal Premier”-nél.

2. A „Mikadó bicyele”. Igen olcsó és a mellett jó, erős szerkezettel bíró gép. A fényes részek nikelezve, üreges aczelgerincz, tömör villák, golyós csapágyak mindkét kerékhez, melyek utánhuzhatók és pormentesek, erős küllők, és hajlítót kormányrud. Ára 120 írt; igen ajánlható jármű. Képviselet mint a „Matchless”-nél.

3. A „Howe” gép. Ezen kerékpár mindaddig, míg az angol czégek közt a konkurrenzia meg nem indult, nálunk olcsósága és tartóssága miatt igen kedvelt gép volt, de most már kiszorították helyéből. Kissé nehézkes járása az újabb mintákban határozottan javult; fényes részek polirozva, üres gerincz és villákkal, golyós csapágyú magas kerék és konusz kis kerékkel. Ára 135 írt. Győr: The Howe Manufacturing Comp. Ltd. Glasgow. Képviselet Schott H., Bécs I. Schiller-tér.

Ezen kívül megemlítendőnek tartom még a „Viktoria” kerékpárt, mely nálunk ugyan nem igen használtatik, de különös jósága és tartóssága által tűnik ki. Ára 120 írt. Cseh gyártmány.

A közönséges kerékpárról most már az emelő átvitelrel ellátott kerékpárokra térek át. Ezeket azonban csak futólag akarom felemlíteni, minthogy azon egynéhány mintának, melyek e nemből léteznek, máig csak igen kevés kedvelője akadt. Két szerkezet okozott ezek közül egy ideig nagyobb feltűnést m. p. a Singer-féle „Xtraordinary” és az Ellis és Comp.-féle „Facile”. Mind-

kettőnél a forgantyú körmozgása emelők által fel- és lemenő mozgással változtatik. A roppant drága „Xtraordinary” igen érzékeny, gyakori sérüléseknek kitett szerkezete, valamint csekély versenyképességénél fogva, — az előrebukás elleni minden biztonsága dacára — lassanként egészen kiszorult a használatból. A kis „Facile” ellenben meglehetősen tartotta magát. Sok hívet szerzett neki hegyi menetekre kiváló alkalmas volta, de egyébként sem érdemel kifogást. Hanem a jobb mindig ellensége a jónak, mondja a német. A facile csak addig tarthatta magát, míg egyedül a lánczjal járó „Kangaroo” uralkodott a biztonsági kerékpárok felett. A mint a „Rover” feltaláltatott, a kerékpársport jövőjének ezen királya elől mint sok más mintá, a „Facile” is leszorult a piacról.

Hasonló sorsban részesültek a kettős lánczon járó biztonsági gépek is. Hillmann, Herbert és Cooper feltalálták a „Kangaroo”-t, és egész sportvilágunk érdeklődése ezen kicsike gépfelé irányult, mely nagy biztonsága mellett, majdnem akkora sebességet tudott elérni mint a magas kerékpár. Az összes angol és több német gyár utánozta ezen mintát, csak itt-ott változtatva valamit a szerkezeten. Különösen jól sikerült Rudge és Comp. utánzata, mely az eredeti „Kangaroo”-val minőség tekintetében egyenrangú. Azonban dacára annak, hogy ezen gépek is már jeles sikereket értek el, az ipar még sem pihent, és Starley és Sutton „Rover”-jében azon úttörő új eszme létesült meg, hogy a mellső helyett a hátsó kerék hajtassék. A milyen csekélynek látszik elvben ezen újítás, olyan nagyszerű sikereket értek el az új gépekkel. Először is azért, hogy a láncz a hátsó kereken működik a mellső kerék teljesen szabadabbá lesz, és csak kormányzásra szolgál. A vezető kerékre eképen nem hat pedálynomás, hegynek menve, tehát ilyen ellensúlyozni nem kell, a kar meg nem erőltetik. A menő helyzete a kerekek között olyan, hogy nemcsak teljes lehetetlen az előrebukás, de a test súlya is egészen kihasználható, a mi különösen hegynek felfelé tetemes előnnyel jár. E mellett a gép súlypontja a rajta ülővel a hajtó kerék erőátadó pontja előtt fekszik, és így ki van az is zárva, hogy a hajtó kerék türesen tovacsuszhatson a földön, a mi magában is fokozza a gépnek menetképességét hegynek fölfelé.

Az által, hogy a hajtó készülék kis kereke közvetlen a hátsó kerék előtt áll, lehetővé válik egy forgantyú-tengely alkalmazása, melynek segítségével a hajtást csak egy láncz közvetíti. Az ilyenmű kerékpárok mindegyike közelfekvő okoknál fogva minden testmagasság illetőleg lábszárhosszághoz alkalmazható, a kerékmagasság helytelen választása tehát ki van zárva. Még egy nagy előnye az ilyen gépnek az is, hogy a tanulás rajta annyiban könnyebb, a mennyiben az, ki egyszer az iskolázó helyen menni tud rajta, az roszabb pályán is járhat vele, a mi pedig a magas kerékpárnál lehetetlen. Az előrebukás ki lévén zárva, erélyesebben alkalmazhatjuk a féket, miáltal majdnem azonnali megállás érhető el. E gépek szerkezete továbbá a hullámos vidék sokkal jobb kihasználását engedik meg, mint a közönséges kerékpárok, mert hegynek ugyanolyan — ha nem nagyobb — menetképességgel bírnak, hegyről lefelé pedig minden más gépet összehasonlíthatatlanul felülmúlnak. Egyetlen egy kifogás érheti ezen gépnek minden egyes eddig készült módozatát, és ez az, hogy a kormányrudat egyszerre mindkét kézből kibocsátani absolute nem szabad. Ezen hiánytól eltekintve a felsorolt számos előny eléggé indokolja fennmondott azon szavakat, hogy a biztonsági kerékpárok e mintái a jövő gépeit képviselik. Egyetlen év elegendő volt arra, hogy ezen kerékpár az összes bicyclista körökben meghonosuljon, és száz meg száz különféle módoza-

tával a piacot eláraszsa. A nyereg és a forgantyútengety a két keréktengelylyel való összeköttetésének igen sokféle változata, a különböző szerkezetek egész beláthatatlan seregét teremtette, az egyes minták helyes és igazságos megítélése ennél fogva csaknem megoldhatatlan feladat.

Legújabb időben, — mint mérvadó körökben beszélnek —, egy bielefeldi bicylista Rothgiesser G. megtalálta módját a „Rover“ előnyeit a közönséges kerékpár előnyeivel egyesíteni. Az általa feltalált gép külsőleg a Roverhez hasonlít; szerkezete azonban ettől egészen elüt. E gépen a kormányrudat nem használva is, bármily hosszú utat lehet, minden nehézség nélkül, akár jó vagy rossz, akár egyenes vagy görbe pályán befutni. A kezek használata nélkül való kormányozhatóságon kívül e kis gépnek egyébiránt még más apróbb előnyei is vannak. Így pl. játszva fut meg 3 m. átmerőjű köriket, melyeket eddig csak teremgépekkel lehetett leírni; fölötte egyszerű szerkezeténél fogva továbbá súlyát annyira lehet leszállítani, hogy e gép gyorsaságra nézve bármely magas járművel is kiállja a versenyt. A feltaláló találmányának szerkesztésekor szem előtt tartotta, hogy a magas kerékpárnál, mely tudvalevőleg a fogantyúk használása nélkül is kormányozható, a pedálok a mellső-, a nyereg pedig a hátsó kerékkel függnek szorosan össze, míg eilenben a rovernél úgy a pedálok mint a nyereg a hátsó kerékhez vannak erősítve, a mellső kerék pedig csak a kezek hatnak, és e kép ennél fogva csakis lejtőről lefelé menve kormányozható kezek nélkül is, mivel akkor t. i. a lábak a mellső kereken levő támaszokon nyugszanak. Hogy tehát kihasználhassa a rovernél a hátsó kerék hajtása által létrejött előnyt is, de gépét e mellett kezek nélkül kormányozhatóvá is tegye, Rothgiesser a nyeret a mellső kerékhez erősítette, és ez újítására szabadalmat kért. Gépénél tehát a nyereg az első, a fogantyúk és pedálok pedig a hátsó kerékkel függnek össze, mely utóbbi, mint a közönséges rovernél, láncz segélyével hajtatik.

A sajtószerű szerkezetnél fogva a kezek a felső test állásához képest épen ellenkező irányban mozognak, mint a közönséges magas kerékpárnál, de úgy látszik, hogy e mozgások természetesebbek a kezdőre nézve, ki a régít még meg nem szokta, mert a gépen ülő p. o. jobbra akarva kanyarodni csak felső testével fordul jobbra.

Ez volna tehát az új korszak legtökéletesebb járműve. Evvel befejezem jelen fejtegetésemet. Hátra van még a biztonsági gépek, valamint a háromkerékűek egyes nemeinek és az utóbbiak menetképességének leírása, mit egy későbbi cikkem tárgyául tűzök ki.

Egyetemi Athletikai Club.*)

(Vége.)

A club részéről közzé tett comuniqueben alig találunk valamit arról, hogy a club a testgyakorlás mely ágait szándékozik kultiválni. Pedig ezzel a vezetőknek tisztában kell lenniük, még mielőtt a club megkezdi működését. Azt mondja az említett comunique: vívni tanulnak és cselba lönek. A vívás igen jó, de már költséges sport, mert felszerelést tesz szükségessé; a lövöldözés célját nem látom be, hiszen az „Egyetemi Athletikai Club“ nem párbajhősöket nevel, hanem az egyetemi hallgatókat megedzeni akarja. Itt van az őszi hat-nyolcz hét; pompás idő az athletika különböző ágainak gyakorlására: futásra, járásra; azután jó a tél: koresolyapályá-

jával; majd megint a tavasz: futás, járás, sövényugrás, nagyobb kirándulások; később a nyár: az uszással, esetleg csolnakázással (erre majd csak akkor lehet gondolni, ha az egyesület elég gazdag lesz hajók bevásárlására) és így tovább. Ezen athletikai gyakorlatok, nem kerülnek semmibe; csak egy hozzáértő vezetőről és a szabadban egy alkalmas gyakorlótérrel kell gondoskodni, a mivel megszerezhetjük magunknak a legegészségesebb, legkellemesebb sportélvezeteket. Télen a buzogánygyakorlatok és a boxolás volna felvehető a club programjára; nem kell egyikhez sem drága felszerelés — s a mellett erősít mindegyik annyira, mint a vívás. Minek mindjárt kardot villogtatni, pisztolyt durrogatni; úgy gondolom, az „Egyetemi Athletikai Club“-nak hivatását nem a párbajmezőn kell keresnie, hanem azoknak az elemeknek fölkarolására kell igyekeznie, a melyek körülményeiknél és viszonyaiknál fogva úgy sem igen érzik szükségét a fegyverforgatásnak. Vívóterem és vívómester van elég Budapesten, a ki vívni akar, tanulhat jól és olcsón. Az „Egyetemi Athletikai Club“ legyen hordnoka a testedésnek azokban az irányokban, melyek el vannak hanyagolva, és a mely irányoknak ápolása égető szükségét képez.

Az „Egyetemi Athletikai Club“ hivatását akkor fogja betölteni, ha igazi angol sportszellemmel: komolyan, szilárd akarattal, kitartással legyőzi az akadályokat, melyek útjában állanak annak, hogy az egyetemi ifjúság nagy zöme a testedés áldásaiban részesüljön; ha beviszi az athletikát a szegénysorsú egyetemi fiatalság körébe, a mely eddig meg volt fosztva a testezés lehetőségétől.

Meg vagyok győződve felőle, hogy a club alapítóit a legjobb szándékok vezetik, és őszintén óhajtom, hogy törekvéseiket siker koronázza. Ha a helyes úton fognak haladni, bizonyosan nem marad el az egyetemi tanárok és hatóságok támogatása; csak arra igyekezzenek, hogy a fiatalságot meggyőzzék az athletika üdvös voltáról, a mire talán jó szolgálatot tennének, ha hozzáértő emberekkel felolvasásokat tartatnának, például az egyetemi olvasókörben.

SZOKOLAY KORNÉL.

A magyar athletikai club őszi viadala.

A magyar athletikai club őszi viadala mult vasárnap d. u. 2 órakor vette kezdetét. A korán hidegre változott őszi idő kellemetlenségét részben enyhítette a nap melege, s lehetővé tette a versenyzők egészségének rongálása nélkül a küzdelmet. A club igazgatósága ez alkalommal is belépti díj nélkül rendezte viadalát minden esetre helyesen, egyrészt, mert így legalább biztosítva volt az a szép számú közönség, minőt a club versenyein láthatni nem vagyunk hozzászokva, másrészt pedig az ily ingyenes közönség minden esetre elnézőbb, a kritikája elfogult, a mire az őszi viadalnál sportszempontról igazán szükség is volt. A versenyszámok kevés nevezés és még kevesebb versenyzővel folytak le; s így kevés érdeklődést keltettek a küzdelmek is. A verseny következőleg alakult:

I. Nemzetközi távverseny. (Nyiltverseny.) Résztvehet minden magyar és külföldi testgyakorló vagy sport-egylet gentleman mükedvelő tagja. — Győztes, ki 30 perc alatt legnagyobb utat hagy hátra. — Díjak: elsőnek egyleti arany-érem és tiszteletdíj, másodiknak ezüst-, harmadiknak bronz-érem. — Az arany-érem és tiszteletdíj csak azon esetben adatik ki, ha győztes a kiszabott idő alatt legalább 8045 métert (5 ang. mrtf.)

*) A „Nemzet“ okt. 12-iki tárczája.

tesz meg, — az ezüst-érem, ha legalább 7241 m. ($4\frac{1}{2}$ ang. mrtf.), — a bronz-érem, ha legalább 6436 m. (4 ang. mrtf.) lön hátrahagyva. — Ha az első díj kiadatásához szükségelt táv a kitűzött időn belül el nem éretett, úgy az elsőnek és másodiknak beérkező győztesek csupán a második, illetve harmadik díjra tarthatnak igényt, míg a harmadiknak beérkezett minden díjazástól eszik. A verseny csak az esetben tartatik meg, ha legalább négyen indulnak. Tét 5 frt. bánat 3 frt. Neveztek Balogh Dezső, a „M. A. C.” tagja; Killinger Lajos, a „Nemzeti Torna-Egylet” tagja; Tomesák Agoston, a „Nemzeti Torna-Egylet” tagja és Marossy István, a „Nemzeti Torna-Egylet” tagja.

A verseny erős rohammal kezdődött s az ifjú Balogh Dezső, ki Magyarország ez időszerű legkitünőbb futója közép és nagyobb távolságra, hamar kivált s egyenként előzte meg nála sokkal gyengébb ellenfeleit több körrel, s végül a pisztolylovással jelzett felóra leteltével a kitűzött távot 107 méterrel túl futotta, ezen eredmény nálunk a legjobbak közé sorozható, a külföldiek azonban felette magasabban állnak; a professionisták közül öt angol mértföldet 24 p. 40 mp. alatt, az amatőrök közül W. G. George 25 p. $7\frac{1}{5}$ mp. alatt futotta be, Balogh azonban ellenfél nélkül futott, hiszszük, hogy megismosodván, szebb rekordot is fog felmutatni. Második Tomesák Agoston 6680 méterrel.

II. Juniorok versenye. (Zártverseny.) Résztvehetnek a „M. A. C.” azon tagjai, kik nyilvános viadalon még nem versenyeztek. Táv 100 m. Díj bronz-érem. Indultak Rupp László, Boda Antal, Procopius Béla. Rupp könnyen nyert a távot 12 mp. alatt futva be, második Procopius Béla.

III Magas ugrás. (Nyíltverseny.) Résztvehet minden magyar testgyakorló- és sport-egylet gentleman műkedvelő tagja. Az iram tetszés szerinti, az elugrás 15 centiméter magas deszkáról történik. A verseny 1.5 m. magasságnál kezdődik. A deszka távolsága az ugró mérczétől 1.2 m. A ki az átugrandó nádat ugyanegy magasságnál kétszer leüti, eláll. Holtverseny esetén a legnagyobb magasságot elért két — esetleg több — versenyző közös megállapodása irányadó a versenynek mely magasságról történendő folytatása tekintetében. Díj: elsőnek egyleti ezüst-érem, másodiknak — ha legalább hárman versenyeznek — bronz-érem. Tét 3 frt. bánat 2 frt. Versenyeztek: Székely György, a „M. A. C.” tagja; Rupp László, a „M. A. C.” tagja; Sachs Lipót, a „Nemzeti Torna-Egylet” tagja.

Ez egy felette zűzavaros verseny volt, a jury járatlanságát és szakismerethiányát hasonló zavarok megelőzése tekintetéből a művezető lenne hivatva helyre igazítani. Daczára, hogy a propozíciók kimondják, hogy az átugrandó „nádat” stb. mégis zsinet huztak végig a mérczéken, ezzel igazságos ugró versenyt rendezni pedig teljes lehetetlenség, az össze-vissza ugrálás után végre láttunk egy pálczát feltenni, a melyet egyszer-egyszer Rupp és Székely átugrottak egy és ugyanazon magasságon, a következő magasságot aztán mindkettő leütvén, a bíróság kettejök közt holt versenyt mondott ki, egész érthetetlenül, hisz ugyancsak a propozíciók kimondják, hogy „holtverseny esetén stb. a versenynek, mely magasságról történendő folytatása” stb. van a versenynek s annak végleg el kell dölnie. Az ugrások különben is nagyon középszerűek voltak, mind az átugrott magasság, mind pedig a szép testtartás tekintetében; a legnagyobb átugrott magasság volt 174 cm., ebből azonban levonva a 15 cm. ugródeszka magasságot, marad 159 cm.

IV. Ökölvívás. (Box.) (Zártverseny.) A ki ellenfelétől 6 „volt”-ot (touche) kap, eláll. Az egyes párok győztesei döntő küzdelemben mérkőznek meg egymással. A párok sorshúzás útján állítatnak össze. Minden versenyző egy-egy bizalmi férfit választ magának, kik a touche-ok számát közösen állapítják meg; ezek eltérő nézete esetén a versenyt vezető boxmester véleménye döntő. — Legalább négyen állanak ki, vagy nincs verseny. — Díjak: elsőnek egyleti ezüst-érem, másodiknak bronz-érem. Versenyeztek: Hegedüs Aladár, Fialka Gusztáv, Procopius Béla, Andráscsik Endre.

Többször páros viaskodás után első díjat Hegedüs Aladár, másodikat Andráscsik Endre. A közönség e versenyt folyton a legnagyobb derűtséggel nézi s csak néha hallható egy nagyobb orrbautás után a felhangzó kacag közt egy-egy „szegény!” felkiáltás. Maga az ökölvívás sportja úgy látszik nem képes közkedveltségre szert tenni, a ma kiállt versenyzők különben még a kezdők közé számíthatók, s komoly szakbírálatot nem is igényelhetnek.

V. Bajnoki síkverseny. Táv 804.5 méter ($\frac{1}{2}$ ang. mrtf.). Idő 2 perc 10 mp. Díjak: a) győztes, ha a távot a kitűzött időn belül elérte, a club ezüst-érmét és bajnokjelölt címet nyer, s reá nézve a club bajnoki szabályai kötelezők; b) a második győzelemért — a bajnokjelöltség fentartásával — ezüst-érmét; c) a harmadik győzelemért állami aranyérmét, serleget és bajnoki címet nyer. Ha a kitűzött táv, a kiszabott időn belül el nem éretett, úgy ez nem bajnoki, hanem csak egyszerű versenynek tekintetvén, elsőnek beérkező egyleti ezüst-érmét, a második bronz-érmét nyer. Tét 3 frt. bánat 2 frt. Indult csupán Székely György. A távot 2 perc és 17 mp. alatt futva be, a bajnok jelöltséget, megszerezni nem tudta.

VI. Nemzetközi távolugrási verseny. (Nyíltverseny.) Résztvehet minden magyar és külföldi testgyakorló vagy sport-egylet gentleman műkedvelő tagja. Az iram tetszés szerinti, az elugrás 15 cm. magas deszkáról történik. Minden versenyző — a próbaugráson kívül — három ugrást tehet, melyek közül a legjobb (legnagyobb számított; a próbaugrás azonban nem kötelező és nem számít. Előreesés az ugrásban jó, visszabukásnál (visszaesés, visszalépés) az ugrás — lett legyen az bár a legnagyobb — eredményként nem számít s csakis mint a megengedett 3 ugrás egyike jön tekintetbe az ugrások számának megállapításánál. A verseny mértékét 570 cm. minimális távnak átugrása képezi; ezen alul nincs díjazás. Díjak: elsőnek a club arany-érme és tiszteletdíj, másodiknak a club ezüst-érme, harmadiknak bronz-érem. Az arany-érem és tiszteletdíj csak azon esetben adatik ki, ha győztes legalább 630 cm. távot ugrott; ha ezen távolság el nem éretik, úgy első és második győztes csupán a második, illetve harmadik díjra tarthat igényt, míg a többi versenyző minden díjazástól eszik. Tét 5 frt. bánat 3 frt. Bogdány Ferencz, a „M. A. C.” bajnoka állt ki egyedül; ugrásai azonban nem sikerültek oly jól mint tavasszal, az arany-érmét az ugrásaival megnyerni nem tudta, legnagyobb ugrása 6 méter és $\frac{1}{2}$ cm. volt.

VII. Síkverseny. (Zártverseny.) Táv 1000 m. Díjak: elsőnek egyleti ezüst-érem és tiszteletdíj, másodiknak bronz-érem, ha a kitűzött táv 3 percen belül tétetett meg. Hárman indultak, Boda Antal vívta ki az elsőséget, 3 perc 5 mp. alatt, Tanásdy Endre elbukott, Hegedüs Aladár pedig kiállt.

VIII. Egyetemi polgárok versenye. Résztvehetnek a magyar egyetemek polgárai. Nevezés a helyszínén a versenytitkárnál. Táv 320 m. Győztes a „M.

A. C.* által felajánlott tiszteletdíjban részesül. Hatan indultak, első Sachs István.

IX. Súlydobás magasba és távolba. (Zártverseny.) Súly 12 klg. Minden versenyzőnek minden magasságnál csak egy javító dobás engedtetik. Győztes, ki az említett módon nyert legnagyobb számot bírja felmutatni. — Díjak: elsőnek egyleti ezüst-érem, másodiknak — ha legalább hárman versenyeznek — bronz-érem. — Rupp László nyerte a versenyt 378 cm. magas és 605 cm. távoldobásával.

Rupp dobásai közül a magasak jobb eredményűek mint a tavaszi viadalnál voltak, a távol dobásai azonban rosszabbak, külföldi rekorddal azonban párhuzamba egyáltalában nem hozhatók, ott egy 12 kilós golyót 9 méteren túl dobnak.

X. Gátverseny. (Zártverseny.) (Handicap.) Táv: 320 m. 10 gáttal 85 cm. magasságban. Díjak: elsőnek egyleti ezüst-érem, másodiknak — ha legalább hárman indulnak — bronz-érem. Hárman versenyeztek. Első Rupp László 54 és fél mp. alatt, második Boda Antal.

XI. Vigaszverseny. Versenyezhetnek mindazok, kik a viadal napján — bár versenyeztek — első díjat nem nyertek. Táv 200 m. Elsőnek beérkező a „M. A. C.“ tagjai által felajánlott tiszteletdíjat nyeri. Első Marosy István.

A versenyek végeztével Desseffy Aristid, a versenybíró elnöke, kiosztotta a díjakat és megköszönte a közönség érdeklődését.

P. B.

K ü l ö n f é l é k .

Azon t. olvasóinkat, kik még előfizetésüket nem küldötték be, tisztelettel kérjük az előfizetési ár (negyedévre 2 frt) sürgős beküldésére, hogy a lap expediálásában semmi fennakadás se álljon be.

Mutatványszámokkal szívesen szolgálunk

Elmaradt példányok reclamatiója a szerkesztőséghez (Borz-utca 9. sz. II. emelet) intézendő.

Fővárosi vívó-club.

(Hivatalos.)

Tisztelt tagtárs úr!

Beköszönvén az ősz s ezzel eljövén a rendszeres vívásnak ideje, ennek minél sikeresebb gyakorlása végett felhívjuk, hogy az október hó 1-je óta esténként folyó gyakorlatokon résztvenni szíveskedjék.

Egyszersmind értesítjük, hogy novembertől kezdve régi vívómesterünk vezetése alatt, minden külön díj nélkül, vívókurzust rendezünk s ennek rendszeres beosztása végett felkérjük, hogy részvételi szándékát legkésőbbén f. hó 20-ig titkárunkkal tudatni szíveskedjék. A közelebbi részletek e hó végén a clubhelyiségben ki fognak függesztetni.

Végül felhívjuk figyelmét a vigalmi bizottságnak a túloldalon foglalt értesítésére.

Budapest, 1887. október hóban.

A választmány.

Fővárosi vívó-club.

(Hivatalos.)

Tisztelt tagtárs úr!

Saisonunk beálltával értesítjük, hogy clubunk tagjai minden szombaton este a fővárosi VI—VII. ker. Casino vendéglőjében (Petanovics, Andrassy-út) az első emeleti külön teremben társas vacsorára jönnek össze s felkérjük önt, hogy ezeken résztvenni szíveskedjék.

Értesítjük továbbá, hogy november 1-én clubunk megalakulásának negyedik évfordulója alkalmából a fent nevezett vendéglő helyiségében banquetet rendezünk s felkérjük t. tagtárs urat, hogy részvételi szándékát f. hó 25-ig a titkárnál bejelenteni szíveskedjék.

Teríték ára 2 frt.

Budapest, 1887. évi október hóban.

A vigalmi bizottság.

A „Herkules“ előbbi évfolyamaiból még néhány teljes példány szerkesztőségünk útján megszerezhető, még pedig a következő árakon:

A „Herkules“ 1884-iki egész évfolyama bekötve	6 frt
„ „ 1885-iki „ „ „	8 „
„ „ 1886-iki félévi folyama	4 „

Herkules-naptár.

Novemb. 1. Benedek Gyula vívómester kardmérközései Budapesten.

„ 23. W. Beach és E. Hanlan sculler csónak-versenye Ausztráliában a világ bajnokságáért.

BRÖMER-ELMERHAUSEN és TÁRSA
KERÉKPÁR-BAKTÁRA
 BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 36. sz.
 „Hillmann, Herbert és Cooper“
 Coventry-i (Angolország)

világhírű gyárának vezér-képviselősege.

Valamennyi újdonságok, bőröndök, nyergek, lámpák, csengők, sípok, stb.-ben raktáron vannak.

Angol-kerékpározó iskola a házbán.

(Képes árjegyzék bérmentve küldetik.)

Tartalom: Előkészületek. Parlaghy Kálmántól. — A lovagkor bajvívásai s a mai párviadal. Dr. Horváth Ödöntől. — A kerékpár. (Vége.) Klemm-Mayer Aladartól. — Egyetemi Athletikai Club. (Vége.) Szokolay Kornéltól. — A magyar atletikai club őszi viadala. P. B.-tól. — Különfélek. — A varrónő. (Vége.) — A szalonkabát. — Április bolondja.

A varrónó.

(Vége.)

— No ezért ugyan kár volt sokat fáradni.

— De kérlek gondold meg, hogy mennyivel csinosabb lesz a te feleséged, s mennyivel olcsóbb lesz a ruha. Hát kérlek hallgass csak: az egész ruhára kell 30 gomb; ha a szabónál csináltatjuk a ruhát, ő okvetlen 3 egész tuczatot számít fel s így hat gombbal többet fizetünk, tizenegy és fél méter csipke kell, ha szabónál . . .

Szegény Pista szó nélkül beleegyezett és — ment a clubba.

Midőn estefelé hazatért, szobáit teljesen felforgatva találta; minden butordarabka el volt mozdítva helyéről, a padlón a szobalány tánczolt a fényező kefével s a menyecske bekötött fejjel, keztyűs kézzel porolta a divánokat és székeket.

— Az istenért, mi történik itt? — kérdezte ijedten a férj.

— Mi? hát holnap jön Izabella kisasszony, csak nem találhat mindent piszokban és rendetlenségben? Szegény Pista szó nélkül fordult ki s ment a clubba.

Reggelenként Csibor barátunk rendesen kilencz óra után szokott felkelni, mint a féle miniszteri titkárok elégnek tartván tíz órákor menni a hivatalba.

De ime mi történik?

Már reggel hét órákor erősen költögeti valaki.

Felnyitja álmos szemeit s feleségét pillantja meg.

— Oh te vagy Vilma, hát ilyen korán felkeltél, — s gyöngéden magához vonja, hogy megcsókolja.

— Hagyj el! — felel a menyecske s kirántja magát férje karjai közül, mert nem érek rá.

— Nem érsz rá csókolózni? kérdi elhülve a férj — eddig mindig rá értél!

— Igen, de most Izabella kisasszony jön.

— Oh, Izabella kisasszony? Az már más.

— No ne okoskodjál, hanem kelj fel; mit szólna ha így találna?

És szegény Csibor barátunknak, a ki minden áldott nap 9 órákor kelt, fel kellett 7 órákor kelnie.

Csibor barátunk békén lenyelte a keserű falatot, de egy kis édes kávé is akart volna rá hörpenti; becsöngettette hát a szobaleányt.

— Hozza be a kávé.

— Az istenért mit gondolsz? — kiált fel ijedt a menyecske, — meg kell várnunk Izabella kisasszonyt, még megaprehendálna!

— Hja, ha Izabella kisasszony megaprehendálna! — sóhajt a korán kelt férj, és már ő is óhajtotta, hogy csak jönne minél előbb az az Izabella kisasszony.

De ő még mindig váratott magára. A kávé elhült, az asszony duzzogott s a férj reggeli nélkül ment a hivatalba, s összeveszett a főnökével — s ezt mind Izabella kisasszony miatt.

Mikor aztán délbe haza ment Csibor, végre megláthatta őt.

Csuf volt mint az éjszaka.

Csibor futott egyenesen iró szobájába.

De itt borzasztó látvány tárult szemei elé: fel volt forgatva az egész szoba, iró asztaláról az iratok lehányva, s minden tele rakva ruhaszövetekkel, gombbal, szalaggal, czénával . . .

Mikor az ebédlő asztalhoz ült, korcsmából hozott ételt tálatnak fel, mert nem értek rá főzni Izabella kisasszony miatt. S az egész ebéd alatt hallgatni kellett Izabella kisasszony szemérmes nyilatkozatait, hogy ő

mily erényes, bár majdnem minden háznál ostrom alá vették, de ő Nagyságos asszonyékat soha sem csalta meg.

És ez így tartott 8 napon át, a míg csak a ruha el nem készült.

A 9-ik napon aztán felöltötte az új ruhát a boldog menyecske s bemutatta az agyongyötört férjnek.

Savanyú arczczal fogadta szegény Csibor a feleségét, hanem alig tekintett végig az új ruhán, görcsös kacagásban tört ki.

— Az istenért, micsoda maskarát vettél magadra?

— Maskara? kérdi hűledezve a menyecske, — hiszen ez az új ruha, a mit Izabella kisasszony csinált.

Hanem mikor a tükörbe tekintett a menyecske, egyszerre megeredtek a könnyei szegénynek s sírva kérte a férjét, — hogy csináltasson neki egy új ruhát, ha mindjárt hitelbe is.

Szegény Csibor pedig sok esztendeig megemlegette a varrónót, Izabella kisasszonyt, de mindig hozzátette sóhajtva: — „Csak legalább — szép lett volna!”

A szalonkabát.

A tanácsos úr jubileumára nagyban készültünk — a jövő évre, midőn egyszerre a szakosztály összes tisztviselői meghívót kapunk tőle „félszázados jubileuma alkalmából egy csésze teára“.

Meg voltunk rökönnyödvé mind, hogy így egy esztendővel elszámítottuk magunkat s a tervbe vett ajándékok közül egyet sem készíthetünk el.

No de mit csináljunk? Zugolódni magunk ellen nem volt okunk, mert hiszen az öreg maga is mindig úgy emlegette, hogy hivataloskodásának 50 éves évfordulója a jövő évben lesz. Frakk, lakk, klakkba vágtuk tehát magunkat mindannyian, s elmentünk a tanácsos úrhoz teára és ezt annál szívesebben tettem különösen én, mert Réczey Gedeon úrnak rendkívüli bájos és kedves leányai voltak, ezek között legkedvesebb a szép Mariska.

Alig érünk azonban a tanácsos úr elé, mindannyiunkat bizonyos kellemetlen érzés fogott el, mi ugyanis valamennyien frakkba voltunk öltözve, magán az ünnepeken egy régi kopott szalonkabát volt s ha a vendég nincs egyformán öltözve a házigazdával, az mindig kellemetlen érzést költ mindkettőben.

Réczey úr azonban nem látszott észrevenni zavarunkat s fesztelenül mulattatta a társaságot.

Én természetesen a szép Mariska széke mögé ültem s a tanácsos úrral nem sokat foglalkoztam, egyszer azonban hallom, hogy egy fiatal kollegánk mentetetni kezd bennünket, hogy jubileumát nem tudtuk.

Az öreg elnevette magát.

— Hja, kedves barátom, hogy én miféle félszázados jubileumot ülök itt ma, azt maguk nem tudják, mert hivatalba lépésem ötvenedik éve csakugyan a jövő évben lesz. Most annak a jubileumát ülöm meg, a minek én azt köszönhetem, hogy a jövő évi jubileumot megülöm.

Mindannyian csodálkozva tehintettünk reá.

— Ez a valami: ez a szalonkabát.

Csodálkozva ugrottunk fel valamennyien szétkünkről.

— Igen barátaim, ennek a szalonkabátnak jubileumát üljük ma, ez volt az én legelső szalonkabátom ezelőtt 50 esztendővel; azóta sok társa megfordult rajtam, egy-kettő a házaló kezébe is került, sőt nem egy zálogházba is, de ezt a legelső megöriztem.

Nem érdektelen annak a története, s azért hívtam meg önöket, mert tanulsága is van.

A társaság minden tagja az öreg úrra figyelt, ki most egy karosszékbe ülve, kezdte regélni 50 esztendő szalonkabátja történetét.

— Alig voltam 20 éves, midőn ezt a kabátot felvettem és azóta soha mást nem hordtam, csak szalonkabátot; ennek köszönhetem a hivatalomat, ennek vagyonomat, sőt ennek a feleségemet is.

— Ah, egy bűvös szalonkabát! kiáltott fel valaki.

— Minden szalonkabát bir ily bűverővel. Persze ezt önök nem hiszik, hiszen mindnyájan frakkban vannak.

— Hogy megszegyenít a méltóságos papa bennünket a frakkal, súgám Mariska fülébe.

— Hagyja, igen jól áll magán a frakk, súgta vissza, de elpirult bele.

— A szalonkabát a rend, a szigorúság, a megállapodottság, a komolyság jelképe. Vannak életpályák, a melyek kezdetén felveszi az ember a szalonkabátot, s le nem veti egy hosszú életen át, még koporsóban is szalonkabátban fekszik. Higgyék meg önök barátim, hogy sokszor a szalonkabát fontosabb mint a tehetség. Lássák, én husz éves voltam, midőn legelső főnökömhez beléptem, fiatal arczom nem kelthetett bizalmat, de bizalmat keltett a szalonkabát, míg a hivatalt kereső társaim ugyanis a díszes ruhák mindenféle fajában tisztelegtek nála, engem folyton egy és ugyanazon szalonkabátban látott. Ebből talán azt olvasta ki, hogy szeretem a rendet, nem kedvelem a változatosságot s pompát, s az egyszerűség híve vagyok, denique fiatalabb és a komoly férfi benyomását tettem reá: kineveztetett és egy év múlva jubilálok.

Valamennyien kezdtünk rosszul érezni magunkat a frakkban. Én oda súgtam valamit Mariska fülébe s azután elpárologtam.

A tanácsos úr belekezdett a kabátja 50 éves történetébe s nem vette észre távozásomat.

Mire visszatértem, még folyton beszélt az öreg s hogy mi változás történt rajtam, csak egyetlen szem vette észre a teremben, a Mariskáé.

A frakkot ugyanis levettem s szalonkabátot huztam magamra.

— Maga a papa nyomdokába akar lépni, sugta Mariska.

— Csak az állandóságot akarom jelezni ezzel is, ezentúl mindig szalonkabátba járok.

— Állandó maga? és mindenben?

— Az, de különösen egyben.

— És mi az?

— Ez vallomás lenne, megengedi?

— Maga hóbortos, hallgasson inkább a papára és tanuljon tőle.

A papa épen áttér arra, hogy miként szerezte meg szalonkabátjával feleségét.

— Szegény megboldogult Teréziám nem volt olyan leány, mint azok a tuczatszépségek és bálkirálynők szoktak lenni, a kik a férfiak közt válogatni sohasem tudnak. Ő válogatott és hogy én lettem a kiválasztott, azt csak a szalonkabátnak köszönhetem. Vetélytársaim tarka-barka öltözeteikkel pompáztak, mindennap más szín, más szabás, míg én folyton az én egyforma szabású fekete kabátomban jártam. A változatosságnak különben ellensége lévén, könnyebben elhitte Teréz, hogy bensőm is megállapodott s nem csapodár.

— No lássa, milyen jó a szalonkabát, ezentúl maga is hinni fog nekem, sugtam Mariska fülébe.

— Csak ezért sem, vágta vissza a piruló leány.

— Akár milyen könnyű gondolkodásúaknak látszassanak a leányok, legtöbbször sokat ad arra, hogy választottja egyszerű izlésű, igazi, megállapodott férfi legyen s a legelső benyomást a külső teszi. Midőn legelőször meglátott Teréz, szalonkabát volt rajtam.

— Csak most jut eszembe, hogy engem is szalonkabátban látott először maga, szóltam a leányhoz.

— Csakhogy maga nem tette rám azt a benyomást, vágott vissza pajkosan.

— Midőn szerelmemet bevallottam neki, midőn kezét szüleitől megkértem s midőn az oltár elé vezettem, mindig szalonkabát volt rajtam. Sem rikitó díszöltönyt, sem piszkos pongyolát rajtam nem látott, sem az imádoztam, sem jegyesem, sem feleségem, mindig egyformának talált s mindig hűnek mindenhez. Így nem is csalódhatott bennem. Kövessék barátim az én példám, húzzák fel most azt az egyszerű köntöst, mely az ész munkásainak egyenruhája s bizonyára boldogulni fognak hivatalban s szerelemben egyaránt.

Az egész társaság megilletődve és röstelkedve hallgatott. Mig egyszerre a tanácsos úr tekintete felém fordult.

— Ah, ön szalonkabátban van, kiáltott s kezeimet megragadta, rendkívül örülök, ön bizonyára szerencsés lesz életpályáján s reményilem, — tette hozzá mosolyogva, — hogy a szalonkabát meghozza szerencséjét a szerelemben is.

Szemem égő vágygyal tekintett a szép leány felé, ki fölig elpirult s aztán kifutott a szobából.

Midőn a figyelem elfordult tőlem, utána siettem és egy ablakfülkében találtam meg, hol mindkét kezét keblére szorítva állott.

Kezeit megragadtam s ő nem vonta vissza s én izgatottan lihegtem: ha ön... ha a papa... ha a szalonkabát...

Április bolondja.

Már feljött feje búbjára a téli hold s még mindig szeretett a holdvilágnál ábrándozni.

De különösen szeretett volna Peterdy úr — párosával ábrándozni a holdvilágnál.

Sőt odáig merészkedett, hogy ezt a bizonyos párt ki is választotta a szép — Mariska kisasszony személyében, a mi Mariska kisasszonyt valóban kétségbe ejtette volna, ha nem mulattatta volna.

Mert a szép kis Mariska csak úgy mulattató bohócnak tartotta Peterdy urat udvarában.

Mert hát a lányok mindig szeretik, ha van valakijök, a kin éreztethetik hatalmukat; sőt igen sok leány kizárólag csak azért megy férjhez is.

No de Mariska nem gondolt arra, hogy Peterdy úrhoz férjhez menjen, habár Peterdy úr arra a vakmerőségre is vetemedett, hogy ez iránt formális kérdést intézett Mariskához — egy virágbokréta segítségével.

Történt az eset pedig akképen, hogy Mariska születésnapja márczius 30-ára esett. Peterdy úr e napra Budapestről gyönyörű virágbokrétát hozatott s ezt iskátulyástól együtt elküldötte Mariskának, még pedig azért — iskátulyástól együtt, hogy ennek czíméről leolvashassa az imádozt, hogy az imádó huszonöt egész forintokat fizetett ki a bokrétáért, s hogy ehez képest taksálja és viszonzozza szíve vonalmát.

(Vége köv.)